

Bilag til lovbemærkningerne**Høringssvar**

Forslaget har været i høring i perioden 28. april – 2. juni 2016.

Bemærkninger til høringssvarene er anført i *kursiv*.

Følgende har afgivet høringssvar:

Politiet

Ved brev af 28. april 2016 har Departementet for Sundhed anmodet om mine bemærkninger til et fremsendt forslag til ny Inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke.

Jeg vil gerne indledningsvist udtrykke min påskønnelse af, at departementet har inddraget de forskellige parter allerede under det indledende arbejde med udarbejdelsen af lovforslaget.

Lovforslaget giver mig anledning til at fremsætte en række bemærkninger.

§ 14:

Jeg skal meget anbefale, at de forskellige typer af bevillinger udsendes i skabelonform som bilag til loven – eventuelt nummereret 1-5 refererende til det nummer i bestemmelsen, hvor de er beskrevet. Dette vil efter min opfattelse udgøre en god støtte for både ansøgere og myndigheder.

Skabeloner til de forskellige bevillingstyper vil sammen med vejledninger til alkoholpolitikker m.v., blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

§ 15:

I bestemmelsen har man videreført ordningen, der giver mulighed for at man i lufthavne kan udskænke alkohol i tidsrummet mellem kl. 06.00 - 12.00. Den nærmere begrundelse for at man viderefører denne mulighed er ikke anført i lovforslagets bemærkninger og står mig i øvrigt ikke klart. Jeg skal således foreslå, at muligheden for udskænkning i lufthavne udtages af bestemmelsen. Dette af primær hensyn til signalværdien i ikke at forbinde flytransport med alkohol, at undgå at primært børn og unge er nødsaget til at opholde sig i lokaler, hvor der indtages alkohol samt for så vidt muligt at sikre, at passagererne ikke er påvirkede når de går ombord i luftfartøjer – dette af hensyn til de øvrige passagerers komfort og flysikkerheden.

Som konsekvens af ovenstående forslag bør også § 14, stk. 1, nr. 4, ændres.

Departementet har noteres sig dette, og forslaget vil indgå i overvejelserne, næste gang loven skal revideres.

§ 17, stk. 2:

Bestemmelsen pålægger forældre og værger til unge under 18 år et ansvar for, at de unge kun deltager i arrangementer med lejlighedsbevilling under ledsagelse af en voksen. Som bestemmelsen er formuleret, så omfatter den også situationen, hvor den unge deltager i arrangementet uden værgens eller forældres samtykke. Det er ikke i bemærkningerne angivet om dette er tiltænkt.

Bemærkningerne er uddybet i henhold hertil.

§ 24:

Jeg sætter meget stor pris på at man med bestemmelsen indfører et system med bevillingsnævn. Jeg vil dog tillade mig at foreslå, at Sundhedsvæsenet skal være fast medlem (og ikke blot er et valg mellem en repræsentant for skolevæsenet og sundhedsvæsenet), idet jeg finder det sundhedsmæssige aspekt endog meget vigtigt. Umiddelbart finder jeg i samme forbindelse, at skolevæsenets synspunkter ganske sikkert kan fremføres af repræsentanten fra kommunens socialområde eller forebyggelseskonsulenten.

Det fremgår af stk. 5 i bestemmelsen, at bevillingsnævnet er beslutningsdygtigt, når det er fuldtalligt. Dette kan efter min opfattelse give nogle udfordringer – eksempelvis i forbindelse med lejlighedsbevillinger, hvor beslutningen om at afholde et arrangement kan tænkes taget med forholdsvis kort varsel, og hvor det ikke er muligt at indkalde et fuldtalligt nævn. Det kan i den forbindelse overvejes om kompetencen til at udstede en lejlighedsbevilling kan ligge hos formanden samtidig med at det fastsættes som krav, at politiet skal samtykke i udstedelsen.

Bestemmelsen i stk. 5 om, at bevillingsnævnet er beslutningsdygtigt, når det er fuldtalligt, skal netop sikre, at bevillingsnævnet har en faglig bredde, når der skal træffes afgørelse i en bevillingssag. Derfor er der også indsat en bestemmelse om suppleanter.

Ydermere fastsætter bevillingsnævnet selv sin forretningsorden, og bevillingsnævnet har her mulighed for at beslutte, at fraværende nævnsmedlemmer eller suppleanter, der er forhindret i at give møde, kan deltage via telefonmøde eller Skype m.v.

Bemærkningerne er uddybet i henhold hertil.

Vejledninger og eksempel på en forretningsorden vil blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

§ 25, stk. 2:

Bestemmelsen fastslår at en ansøgning skal vedlægges en alkoholpolitik. Idet dette er et krav for at kunne få udstedt en bevilling, er det efter min opfattelse nødvendigt, at fastsætte regler om, hvad en alkoholpolitik som minimum skal indeholde. I modsat fald kan bestemmelsen frygtes at blive

illusorisk. Sådanne minimumskrav kan eventuelt suppleres af et bilag i form af en skabelon til hjælp til ansøgeren til udfærdigelse af en alkoholpolitik, der opfylder kravene.

Vejledninger til alkoholpolitikker m.v., vil blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

§ 26, stk. 4:

Det fastsættes i bestemmelsen, at der kan meddeles en mere permanent bevilling efter udløbet af en bevillingsperiode på 3 år. Jeg skal i den forbindelse meget anbefale, at muligheden for at meddele permanente bevillinger helt fjernes fra loven. Alle bevillinger bør således være tidsbegrænsede – men gerne med lange perioder (eksempelvis 5 år) efter en kortere førstegangperiode. Dette bl.a. for at sikre at bevillingshaveren bevarer sit fokus på en drift i overensstemmelse med lovgivningen og god restauratørpraksis, ligesom det kan være ganske vanskeligt for bevillingsmyndigheden at forudse eksempelvis den bymæssige udvikling af de områder restauranterne er beliggende i mange år ud i fremtiden.

Den foreslåede præcisering er indarbejdet i lovforslaget, således at bevillingsperioden kan forlænges med en ny 6-årig periode.

§ 27:

Idet der i § 42 og § 43 generelt gives mulighed for at bevillingshavere kan udskænke alkohol indtil kl. 05.00 i bl.a. weekender, finder jeg det formålstjenligt, at muligheden for at udstede en alkoholbevilling begrænset til udskænkning til et tidligere tidspunkt – eksempelvis kl. 23.00, 01.00 eller 03.00 – udtrykkeligt indskrives i § 27, så der på denne måde kan tages lokale bl.a. ordensmæssige og infrastrukturmæssige hensyn (herunder eksempelvis beboelsesejendomme i området).

Bemærkningerne til stk. 1 er præciseret i henhold hertil.

Som et alternativ til ovenstående ordning, kunne tænkes indført en ordning, hvor den generelle regel for udskænkning fastsættes til kl. 03.00, men hvor bevillingsmyndighederne kan meddele tilladelse til en ”udvidet” udskænkningstid til kl. 05.00 – eventuelt i en kortere periode end selve bevillingens gyldighedsperiode. En sådan udvidet udskænkningstid ville med fordel kunne betinges af politiets samtykke, således at navnlig ordensmæssige hensyn kommer i fokus.

§ 29 og § 30:

Bestemmelserne fastslår, at ”grove eller gentagne overtrædelser” kan medføre frakendelse af en alkoholbevilling. Jeg er i den forbindelse af den opfattelse, at en enkeltstående grov overtrædelse alene bør give denne mulighed, hvorfor ”grove” bør rettes til ”en grov”. Jeg er endvidere af den opfattelse, at det er retten til alkoholbevilling, der bør kunne frakendes og ikke kun en bestemt bevilling. Jeg skal derfor foreslå, at indledningen til bestemmelserne formuleres ”Retten til

alkoholbevilling kan frakendes...”. Endelig er jeg af den opfattelse, at ikke kun overtrædelser af alkohollovgivningen og kriminalloven bør kunne medføre frakendelse, men også lov om euforiserende stoffer, våbenloven samt skatte- og afgiftslovgivningen.

Der er sket en fejl i formuleringen, og bestemmelsen i § 29 er tilrettet, hvorefter ”En alkoholbevilling kan frakendes” ændres til ”Retten til alkoholbevilling kan frakendes. ”Samtidig er tastefejlen ”grove” rettet til ”grov”.

Kapitel 8 - generelt:

Jeg finder bestemmelserne i kapitlet meget komplicerede og svært tilgængelige. Navnlig ud fra en håndhævelsesbetragtning og for at detailhandelen, restauratører og borgerne kan gennemskue reglerne, vil jeg indtrængende foreslå at reglerne forenkles.

Vedrørende samtlige bestemmelser vil jeg således kraftigt anbefale, at man undlader at skelne mellem forskellige helligdage. Dette kan eksempelvis gøres ved udelukkende at anvende definitionerne ”mandag til fredag”, ”lørdage” og ”søn- og helligdage” og så konsekvent operere med de helt samme tidspunkter for eksempelvis udskænkning på søn- og helligdage uden skelen til hvilken konkret helligdag, der er tale om.

§ 40, stk. 3, om lokaleindretningen for Diner Transportable, er mere hensigtsmæssigt flyttet til bemyndigelsesbestemmelsen i § 41, således at lokaleindretningen for Diner Transportable følger bestemmelserne i § 41, stk. 1 og 2, efter Naalakkersuisuts nærmere fastsættelse herom.

Der er foretaget en harmonisering med hensyn til udskænkning nytårsaftensdag og helligtrekongersdag, således at der disse dage er åbent for udskænkning fra kl. 12.00, svarende til de øvrige helligdage.

Lovforslaget har i øvrigt mere standardiserede åbningstider for udskænkning end gældende lov. Der er således sket en forenkling. Der henvises til lovforslagets Bilag 1.

Dog er der for at understøtte kommunernes og Selvstyrets forebyggende tiltag sket en begrænsning i udskænkning af spiritus, således at der i påsken, pinsen og julen samt på søndage, ikke må udskænkes spiritus, men alene øl og vin.

Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

For at understøtte de igangsatte forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugeres sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig for højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet.

§ 38 og § 39:

Ligeledes ud fra en håndhævelsesmæssig betragtning, men også for ikke at gøre det mere kompliceret for detailhandelen og borgerne end højst nødvendigt, finder jeg opdelingen mellem alkohol over og under 16 volumenprocent ganske uhensigtsmæssig i forbindelse med salg mandag til fredag (til kl. 18.00 og 20.00) og lørdag (til kl. 13.00 og 16.00). Hvis det politisk ønskes – på trods af oplysningerne fra WHO om sammenhængen mellem tilgængelighed og alkoholproblemer – at udvide åbningstiderne for salg af alkohol, så vil jeg meget anbefale at fastsætte tidspunkterne ens – eksempelvis kl. 19.00 mandag til fredag og kl. 14.00 på lørdage.

Lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i WHO`s anbefalinger samt de forebyggende tiltag, der sker i samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret. Samtidig er der taget hensyn til den almindelige udvikling i samfundet med de udvidede åbningstider på helligdage.

Der indgår således flere forskellige aspekter og foranstaltninger med reguleringer på alkoholområdet, og forslaget om differentierede åbningstider fastholdes som en del heraf. I dag har størsteparten af detailhandlen allerede adskilt øl og vin fra den stærke spiritus, således at salg af den stærke spiritus foregår ved personlig betjening via butikkens kiosk.

Umiddelbart ses der ikke at være noget til hinder for håndhævelse af bestemmelsen. Det skal samtidig nævnes, at de berørte brancher og myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

Henseende til de sociale og sundhedsmæssige konsekvenser af et umådeholdent alkoholforbrug er det departementets opfattelse, at såvel landets borgere som detailhandlen gerne bidrager til forebyggende tiltag, som særligt er rettet mod beskyttelse af børn og unge mennesker.

§ 40:

For at sikre så enkle og overskuelige regler som muligt, vil jeg tillade mig at foreslå, at tidspunkterne for salg af alkoholholdige drikke i forbindelse med diner transportable i stk. 2 ensartes – eksempelvis så tidsrummet er kl. 12.00 – 20.00 på alle dage. Ved indførslen af

bestemmelsen om, at alkoholens pris højst må udgøre 50% af madens pris, er der ikke umiddelbart politimæssige grunde til at begrænse salget ud over det i stk. 1 anførte. Endelig henledes opmærksomheden på en trykfejl i stk. 1, idet nr. 3 er anført som nr. 5.

Den foreslåede ændring er indarbejdet i lovforslaget.

§ 42, stk. 1, nr. 8:

Sammenholdes bestemmelsens ordlyd med bilag 1, så antager jeg, at tidspunktet for udsænkning på Nationaldagen er fejlagtigt angivet i bestemmelsen, idet bilaget fastslår dette som perioden kl. 18.00 – 24.00.

Tastefejlen er rettet.

Retten i Grønland

Retten i Grønland har ingen bemærkninger til det fremsendte.

Finansdepartementet

Finansdepartementet har vurderet, at der vil være begrænset stigning i salget på grund af de udvidede åbningstider, men at det ikke vil påvirke afgiftsindførsler af væsentlig betydning.

Råstofdepartementet

Det er Råstofdepartementets opfattelse, at det fremsendte høringsmateriale ikke vedrører råstofområdet. På den baggrund har Råstofdepartementet ingen bemærkninger til det fremsendte.

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur

Forslag til Inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke er modtaget i høring. ISAN har enkelte bemærkninger til § 23 i den danske version af lovforslaget.

Angående bestemmelserne i forslagets § 23 om størrelse, indretning og benyttelse af lokaler og udendørs arealer henledes opmærksomheden på blandt andet følgende:

Regler om beliggenheden af salgs- og udskækningslokaler samt udendørsarealer fastsættes normalt i kommuneplaner i medfør af planlovgivningen (Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse). I medfør af byggelovgivningen (Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri) er der i Bygningsreglement 2006 (BR06) bestemmelser om indretning og benyttelse af samlingslokaler, hvortil regnes blandt andet salgs- og udskækningslokaler. Ligeledes har BR06 regler om det maksimale antal personer, et samlingslokale er beregnet til. Det vil sige, at det maksimale antal gæster et udskækningslokale må modtage ad gangen af blandt andet hensyn til forsvarlige redningsforhold, er reguleret via byggelovgivningen. Der henvises til BR06 kap. 6.12.

Efter beredskabslovgivningen (Inatsisartutlov nr. 14 af 26. maj 2010 om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger) foretager kommunalbestyrelsen brandsyn af bygninger, hvori mange mennesker samles (§ 29), ligesom kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i bygninger eller på arealer, hvor mange mennesker samles, skal udføres driftsmæssige foranstaltninger til at forebygge eller formindske brandfaren og til at sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet har i 2015 haft forslag til Selvstyrets bekendtgørelse nr. xx af xx 2015 om kommunale vedtægter om beskyttelse mod støj i høring. Formålet med forslaget er at give kommunerne bemyndigelse til gennem kommunale vedtægter at stille om krav om blandt andet støjdæmpende foranstaltninger ved visse virksomheder og aktiviteter.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, der giver Naalakkersuisut bemyndigelse til mere generelt at regulere på de nævnte områder. Dog har Naalakkersuisut intet at indvende imod, at de anførte områder fremover alene reguleres af planlov, bygningsreglementer m.v., hvorfor bemyndigelsen i § 23, nr. 1 og 3, udgår.

Bemyndigelsen til at fastsætte foranstaltninger til opretholdelse af ro og orden og til sikring af, at virksomhedens drift ikke er til unødigt gene for andre bibeholdes. Denne bestemmelse giver adgang til forebyggende indretningsmæssige tiltag som for eksempel indgangspartiet, for at kunne dæmme op for slagsmål og vold i forbindelse med salg og udskænkning af alkoholholdige drikke.

Udenrigsdirektoratet

Tak for høringen. Udenrigsdirektoratet har ikke nogen bemærkninger.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Departementet takker for modtagelsen af ovennævnte forslag til høring.

Departementet kan i det hele tilslutte sig intentionerne bag forslaget og forslagets indhold som helhed. Departementet har bemærkninger til enkelte af forslagets bestemmelser.

Vedr. indtagelse og opbevaring af alkoholholdige drikke på kollegier

Departementet har bemærket, at der i forslagets § 19 er fastsat en regel om, at bl.a. kollegier kan begrænse indtagelsen og opbevaring af alkoholholdige drikke på institutionens område. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at det er muligt at fastsætte ”husregler”, der kan tilpasses den enkelte institutions behov. Det anføres videre, at det i forbindelse med fastsættelse af husregler vil skulle overvejes nøje, om der sker unødigt indgreb i den private sfære for den enkelte kollegianer, og at det således bør indgå i overvejelserne, om husreglerne sætter en sådan begrænsning i den enkelte beboers handlefrihed i eget hjem (værelse), at det går ud over den almindelige selvbestemmelsesret, man normalt har i eget hjem. Det anføres videre, at der vil kunne reguleres i større omfang på fællesarealerne.

Departementet kan i det hele tilslutte sig det anførte i bemærkningerne. Departementet skal i denne forbindelse gøre opmærksom på, at Ombudsmanden for Inatsisartut tidligere har udtalt sig om fastsættelse af ordensregler for kollegierne om blandt andet forbud mod opbevaring af alkohol på værelserne. Der henvises herom til Ombudsmandens beretning for 2013. Der anførtes herom i sammenfatningen:

”En gymnasial institution, G, indførte i sit ordensreglement for sine kollegier et generelt forbud mod alkoholholdige drikkevarer. Forbuddet var udstedt med hjemmel i kollegiebekendtgørelsen, hvorefter der i et kollegieordensreglement kan fastsættes regler for ”brug af alkoholiske drikke”.

Efter at være fremkommet med nogle betragtninger om G’s kollegiers retlige status beskrev ombudsmanden det almindelige legalitetsprincip, der blandt andet fastsætter, at forvaltningens virksomhed (her G’s virksomhed) skal være legitimeret i en lov eller anden anerkendt retskilde. Ombudsmanden fandt, at et indgreb af den pågældende type, der altså gjaldt kollegianernes hjem, var af en sådan karakter, at der måtte gælde et mere skærpet krav til klarheden i hjemmelsgrundlaget.

Efter at ombudsmanden havde gennemgået lovgrundlaget for ordensreglementets alkoholforbud, måtte ombudsmanden konkludere, at der ikke var fornøden hjemmel til det pågældende forbud – i hvert fald ikke på kollegianernes egne værelser.

Departementet finder på denne baggrund, at det vil være hensigtsmæssigt, at det i selve lovteksten præciseres, under hvilke omstændigheder adgangen til at begrænse opbevaringen af alkoholholdige drikke kan komme på tale. Det findes tillige hensigtsmæssigt, at der i bestemmelsen fastsættes en klar hjemmel til fastsættelse af nærmere regler herom i bekendtgørelsesform, og at kollegierne i deres ordensregler kan fastsætte regler om indtagelse og opbevaring af alkoholholdige drikke.

Der skal desuden gøres opmærksom på, at der i § 6, stk. 2, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 1. november 2007 om kollegier er fastsat, at Kollegieadministrationen kan fastsætte et sæt ordensregler for kollegiet, der træder i kraft, når det er offentliggjort over for beboerne. Ordensreglerne kan vedrøre rengøring, mødepligter, brug af alkoholiske drikke, støj, adgang for besøgende med videre. Bekendtgørelsen indeholder desuden bestemmelser om sanktionering af overtrædelsen af ordensreglerne.

En regulering af Inatsisartutloven vil således medføre, at der til en vis grad sker en dobbeltregulering, ligesom der ikke i bemærkningerne er redegjort for forslaget forhold til den allerede foretagne regulering.

Endvidere skal Departementet bemærke, at spørgsmålet om håndtering af alkohol på kollegier knytter sig til de vilkår, der gælder i forbindelse med uddannelsesforløbet, ligesom spørgsmålet derfor er en integreret del af uddannelsesindsatsen.

Det er derfor vurderingen, at Departementet selv bør forestå denne regulering inden for Departementets ressortmæssige område, hvorfor kollegier bør udgå af forslaget.

Departementet er bekendt med den nævnte udtalelse fra Ombudsmanden for Inatsisartut. Departementet for Sundhed er af den opfattelse, at ordlyden i § 19 vedrørende kollegier, skoler med døgnophold og døgninstitutioner netop afholder sig fra at fastsætte en nærmere regulering på området. Det har således ikke været hensigten at foretage en nærmere regulering på områder, hvor blandt andet Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke er ressortdepartement.

Departementet for Sundhed har som en del af de forebyggende tiltag på alkoholområdet fundet det formålstjenligt, at den enkelte institution forholder sig til eventuelle problemstillinger i forbindelse med alkohol på institutionen. Der er herved lagt op til, at den enkelte institution udnytter muligheden for at præge beboernes holdning til alkohol.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med reglen i § 20 om lejlighedsbevillinger, hvorefter der skal søges lejlighedsbevilling til fællesarrangementer, hvor der udskænkes alkohol og § 25, stk. 3, hvorefter en ansøgning om lejlighedsbevilling, skal vedlægges en plan for en ansvarlig udskænkning og afvikling af arrangementet.

Lovforslaget er præciseret.

Vedr. markedsføring af alkoholholdige drikke i radio- og tv.

Forslaget indeholder i § 58, stk. 1, en bestemmelse om, at enhver form for markedsføring af alkoholholdige drikke i bl.a. radio og tv er forbudt.

I § 46, stk. 1, i Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2014 om radio- og tv-virksomhed er det fastsat, at der ikke må reklameres for lægemidler, tobak, øl, vin og spiritus. I § 46, stk. 3, er der givet Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte regler om undtagelser fra forbuddene i stk. 1 og 2. I bemærkningerne til hjemmelsbestemmelsen i stk. 3 er det anført, at en undtagelse blandt andet kunne komme på tale i forhold til alkoholholdige drikke med en så lav alkoholstyrke, at de ikke anses sundhedsskadelige.

Der er med hjemmel i radio- og tv-loven fastsat regler om reklamer og sponsorering i radio og tv ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 5. juli 2006 om reklamer og sponsorering i radio og tv. I bekendtgørelsens § 15 er det fastsat, at der ikke må reklameres for alkoholholdige drikkevarer som øl, vin og spiritus. Der er således ikke aktuelt fastsat regler om undtagelser fra forbuddet i loven.

Med reglen i forslagets § 58 vil der således ske en dobbeltregulering, om end § 58 har en bredere virkning, da den omhandler enhver form for markedsføring.

Med § 58 vil undtagelsesreglen i radio- og tv-loven i overensstemmelse med lex posterior princippet vige for forslagets bestemmelse. Der bør i bemærkningerne til forslaget redegøres for gældende retsstilling på området og bestemmelsens konsekvenser for radio- og tv-loven.

Departementet for Sundhed medgiver, at der med reglen i forslagets § 58 vil ske en dobbeltregulering, og at § 58 regulerer et bredere område, idet § 58 omhandler enhver form for markedsføring af alkoholholdige drikkevarer.

Radio- og TV-loven fra 2014 regulerer og afgrænser disse mediers virke, herunder den etiske ramme for indholdet af mediernes udsendelser.

Departementet for Sundhed har ressortansvar for alkoholområdet og forebyggelse.

I samme lov fra 2014 er det ligeledes fastsat, at der ikke må reklameres for tobak. Forbud om reklame for tobak er at genfinde i regler fastsat efter særlovgivningen på tobaksområdet, idet der i Landstingsforordning nr. 10 af 14. november 2004 om Tobak og sikring af røgfrie miljøer samt mærkning af tobaksvarer, er forbud mod enhver form for reklamevirksomhed for tobaksvarer.

Vedr. fremstilling af alkohol

Forslaget indeholder i § 57 et forbud mod at fremstille alkoholholdige drikke til eget brug. Det anføres i bemærkningerne alene, at bestemmelsen viderefører gældende regler om forbud mod hjemmefremstilling af alkoholholdige drikke. Der synes således ikke i forslaget at være anført nogen begrundelse for forbuddet, baggrunden herfor og formålet med bestemmelsen.

Bestemmelsen er absolut i den forstand, at ingen former fremstilling til eget brug er tilladt. Dette udelukker således også, at hjemmebrygning af øl som hobby kan ske. Det er konstateret, at netop brygning af øl som hobby har udviklet sig betydeligt i andre lande de seneste år, og at der formentlig også vil være en tilsvarende interesse herfor her i landet. Departementet finder ikke anledning til at anfægte de grunde, der formentlig ligger bag bestemmelsen, men departementet finder, at der bør redegøres for overvejelserne i forhold til hobbybetonet hjemmebryggeri. Dette kan hensigtsmæssigt ske i forbindelse med beskrivelsen af formålet med bestemmelsen og baggrunden herfor.

Privat fremstilling af øl, vin m.v. og nydelse af disse drikke er i de rette sammenhænge og med et moderat forbrug ikke til skade for børn, familie og omgivelser. Men risikoen for at hjemmefremstilling af alkohol udvikler sig til et ulovligt salg eller et umådeholdent alkoholforbrug til skade for de udøvende selv, deres børn og familier samt i sidste ende samfundet som helhed, begrundes, at man indtil videre ikke har ønske om, at denne hobby vinder udbredelse.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Definitionen af alkoholholdige drikke

Med forslagets definition af alkoholholdige drikke i § 2, stk. 1, vil alle drikke, der blot indeholder alkohol betragtes som alkoholholdige drikke, uanset volumenprocenten. Dette betyder også, at alkoholsvage øl og vine med en alkoholprocent på eksempelvis 0,5 procent også er at betragte som alkoholholdige drikke.

Der er forskellige definitioner af, hvad man må betegne som alkoholfrit øl henholdsvis vin. I Danmark er grænsen for, hvornår man må kalde øl for alkoholfrit blevet ændret i april 2014. Nu må alkoholfrit øl have op til 0,5 procent alkohol. Et af argumenterne for at hæve den øvre grænse for alkohol i alkoholfrit øl var, at blandt andet Tyskland, Sverige og Norge har haft gode erfaringer med at ændre den øvre grænse. Udvalget af alkoholfrit øl er i disse lande steget, smagen er blevet bedre, og øl med lav alkoholprocent har tegnet sig for en større del af det samlede ølsalg.

Der synes ikke i forslaget at være redegjort for overvejelser i forhold til efterspørgslen efter og konsekvenserne af at kunne have tilgang til disse såkaldte alkoholfrie produkter uden om de regler, der gælder for stærkere alkoholholdige drikke. For personer, der nyder smagen, men gerne vil undvære virkningen, kan sådanne produkter være et godt alternativ til enten almindelige øl og vin

eller læskedrikke. Med forslaget vil disse produkter i det hele være omfattet af de regler, der gælder for alkoholholdige drikke. Dette betyder bl.a., at sådanne drikke hverken kan sælges eller udskænkes uden alkoholbevilling, herunder også lejlighedsbevilling, at udskænkning skal ske fra arealer og lokaler, der er indrettet til værtshus, restaurant, hotel m.v. og som er godkendt dertil, at salg og udskænkning skal ske i henhold til de i loven fastsatte åbningstider, og at disse drikke sammen med øvrige alkoholholdige drikke skal afskærmes fra andre varer i butikken. Dette betyder bl.a., at man er nødsaget til at gå i ”øl- eller vinafdelingen” også for at handle sådanne drikke. Det kan således frygtes, at bestemmelsen kan få utilsigtede virkninger både i forhold til forbrugsmønstret og i forhold til udbuddet af en vare, som ikke umiddelbart kan anses for sundhedsskadelig i kraft af dens meget lave alkoholindhold.

Departementet finder i øvrigt generelt, at det kunne være ønskeligt, at bemærkningerne uddybes, idet der flere steder alene synes at være en gengivelse af lovteksten, visse steder er der ingen bemærkninger til bestemmelser i forslaget og en del steder er det blot anført, at bestemmelsen er videreført uændret.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er nu afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af ”pilsnerstyrke” svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en ”pilsner” af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol. Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppig brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte ”alkoholfrie” produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Departementet har uddybet bemærkningerne til bestemmelsen.

Qaasuitsuup Kommunia

Høring vedr. ny alkohollov:

Forbrugerudvalget har på møde den 30. maj 2016 drøftet høring vedr. forslag til ny alkohollov og efter udvalgets mening er lovforslaget ok.

Qeqqata Kommunia

Siumut:

Siumut er glad for at brugen af alkohol er faldet i hele Grønland.

Naalakkersuisut foreslår, at der oprettes et bevillingsnævn, men Siumut mener dog, at den kommunale bemyndigelse skal fortsætte i kommunalbestyrelsen.

Nedsættelsen af et bevillingsnævn sker, fordi den foreslåede sammensætning indbefatter en bredere kreds af personer med indsigt i lokale forhold. Dette skal understøtte kommunernes forebyggende tiltag omkring alkoholmisbrug og den heraf afledte risiko for omsorgssvigt og misbrug.

Vi går ind for, at åbningstiderne forlænges med hhv. 2 timer i dagligdage og 3 timer om lørdagen.

Siumut støtter ikke afskærmning og reklamering.

Forskning viser, at mange forbrugere styres af visuelle indtryk. Derudover er det almindeligt kendt, at en vares placering, og dermed synlighed, influerer på salget af varen. Blandt andre, angiver en retail - blog råd om maksimering af eksponering, hvorefter man med fordel ”kan søge at bryde kundernes rute rundt i butikken, så de eksponeres for flere varer, når de handler. ....”.
”Eksponering er nemlig essentielt – især når det gælder impulsvarer....”

Et studie (2015) med deltagelse af 37 lande med danske ph.d. Pernille Bendtsen fra Statens Institut for Folkesundhed i spidsen konkluderer, at der er en sammenhæng mellem alkoholmarkedsføring og et stort forbrug af alkohol hos 13 til 15-årige. Forskerne kan ikke påvise en direkte årsagssammenhæng, men kan se, at der er et sammenfald. Studiet påviser, at der er en signifikant forbindelse mellem ugentligt indtag af alkohol og nationale alkoholkontrol-politikker og foreslår, at et forbud af alkoholreklamer kan være en effektiv strategi til at reducere hyppigt alkoholindtag.

I EU-regi har Underudvalget for Naturressourcer i sit oplæg til møde i foråret 2016 om Behovet for og vejen mod en EU-strategi for alkohol, blandt andre emner nævnt markedsføring, hvorom det hedder:

”Markedsføring – forskning viser, at jo mere børn og unge eksponeres for markedsføring, desto større er risikoen for, at de begynder at drikke alkohol, eller at alkoholforbruget øges.

Markedsføring og reklame via sociale medier og på internettet er vigtige aspekter at tage hensyn til, f.eks. hvad angår sponsorering af arrangementer, produktplacering og sideprodukter, der har relation til alkoholmærker.”

Forbud mod markedsføring er kendt fra tobaksområdet, hvor forbud mod reklamer for tobaksvarer i dag opfattes som et naturligt værn mod sundhedsskadelige og uhensigtsmæssige vaner.

Siumut går ikke ind for at volumenprocenten ændres fra 2,25 til 0,00 da hvidtøl og saucer (f.eks. whiskysauce), også skal placeres blandt alkoholiske drikke?

Alkohol, der indgår som en bestanddel i en madvare eller i kager og slik, betragtes ikke som en drik i nærværende forslag og er således ikke omfattet af reguleringerne i lovforslaget.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol. Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af ”pilsnerstyrke” svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en ”pilsner” af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol.

Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppig brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Det findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadeligt selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte ”alkoholfrie” produkter er derfor også omfattet af lovforslagets regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Departementet har uddybet bemærkningerne til bestemmelsen.

Atassut:

Støtter bemærkning fra andre partier, og har ikke noget imod ændrede åbningstider.

Vi er tilfreds over, at der i lovgivningen står klart, at personer under 18 år ikke må købe alkohol og vi ønsker mere klargørelse af, at personer under 18 år ikke må sælge alkohol.

Man skal være forberedt og have planer for eventuel stigning af omsorgsvigtede børn på baggrund af forlængede åbningstider.

Lovforslaget indeholder et forbud mod at beskæftige unge under 18 år med salg af alkoholholdige drikke, ligesom unge under 18 år ikke må beskæftiges på serveringssteder, hvor der udskænkes alkoholholdige drikke.

Unge må gerne være beskæftiget med opvask i køkkenet m.v. ude bagved, men de må ikke rydde af bordene inde i restauranten, så længe der er gæster.

Forbuddet gælder ikke unge, der er under uddannelse i for eksempel tjenerfaget eller i en vinafdeling eller lignende, når dette indgår som en del af den unges uddannelse.

Bemærkningerne præciseres i henhold hertil.

Inuit Ataqatigiit / Partii Naleraq

Inuit Ataqatigiit og Partii Naleraq fastholder indholdet af sagsfremstillingen, dog vil man tilføje, at hvis man vil følge WHO's anbefalinger, skal man følge anbefalinger fuldt ud.

Lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i WHO's anbefalinger samt de forebyggende tiltag, der sker i samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret. Samtidig er der taget hensyn til den almindelige udvikling i samfundet med de udvidede åbningstider på helligdage.

Der indgår således flere forskellige aspekter og foranstaltninger med regulering på alkoholområdet, og forslaget om differentierede åbningstider fastholdes som en del heraf.

Kommune Kujalleq

Høringssvaret er afgivet i 2015 og flere af de afgivne høringssvar er således ikke aktuelle i forhold til nærværende lovforslag.

Kommunen bakker helt op om de intentioner, som ligger bag lovforslaget.

Kommunen finder imidlertid, at lovforslaget såvel indholdsmæssigt som lovteknisk er noget mangelfuldt.

Generelt er det kommunens opfattelse, at en række begreber i lovforslaget ikke er tilstrækkelig præcist definerede, at det er problematisk, at der derogeres temmelig store beføjelser til Naalakkersuisut uden at det samtidig forklares i lovforslaget på hvilken måde, at Naalakkersuisut påtænker eller forventes at udnytte disse bemyndigelser, at Kommune Kujalleq ikke er overbevist om hensigtsmæssigheden af etableringen af særlige kommunale nævn til administration af loven eller om de økonomiske forudsætninger for disse nævn, at kommunen ikke er overbevist om nytten af flere af de restriktioner for salg og udskænkning, som lovforslaget introducerer og således på nogle punkter umiddelbart forekommer bureaukratisk og restriktivt i unødigt omfang og at lovforslaget har flere lovtekniske mangler.

Kommune Kujalleq ser det imidlertid som en administrativ lettelse, at lovforslaget giver mulighed for at gøre alkoholbevillinger permanente, idet denne mulighed heller ikke kan give anledning til socialpolitiske eller sundhedspolitiske betænkeligheder, så længe der er mulighed for at tilbagekalde eller annullere en alkoholbevilling.

Kommune Kujalleq har med dette udgangspunkt følgende konkrete bemærkninger til lovforslaget:

Til § 1:

Definitionen i stk. 2, hører mere naturligt hjemme under § 2 som angår ”definitioner”.

Definitionen i stk. 1 om, at loven omfatter ”al udskænkning” harmonerer sprogligt dårligt med stk. 3, som angiver, at loven ”endvidere omfatter [...] udskænkning”.

Herudover burde det måske overvejes at modernisere sprogbrugen ”udskænkning”

Det kunne endvidere overvejes, om andre afgrænsende definitioner er hensigtsmæssige, herunder for eksempel, at minibarer på hotelværelser (ikke) er omfattet af loven.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 4:

Stk. 1, nr. 3, forekommer uheldigt formuleret, da begrebet ”straf” ikke kendes i grønlandsk kriminalret

Stk. 1, nr. 5, kan give anledning til tvivl, når lovteksten sammenholdes med bemærkningerne til bestemmelsen, idet bemærkningerne anfører, at bestemmelsen kun gælder ansøgere med gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, hvis ansøgeren ikke ”kan” betale gælden efterhånden som den forfalder. Det forekommer uklart, hvorledes dette konstateres, ligesom bestemmelsen må forudsætte, at der ikke er tvivl om gældens eksistens og dens forfaldstid.

Stk. 1, nr. 6, omfatter efter sin ordlyd ikke rekonstruktionsbehandling, og såfremt dette er tilsigtet, bør det nævnes i bemærkningerne

Bemærkningerne er uddybet.

Til § 5:

Stk. 1, nr. 2. Se kommunens bemærkninger til § 4, stk. 1, nr. 6.

Stk. 4. Bestemmelsen forekommer uheldigt formuleret, da lovforslaget lægger op til, at kompetencen fortsat skal ligge i kommunalt regi, og en bestemmelse om, at bevilling kan udstedes uden tilladelse fra Naalakkersuisut, forekommer derfor uheldig.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 6:

Det forekommer lidt uklart, hvorledes bevillingshaver selv skal kunne stå for den daglige drift, hvis bevillingshaver er en juridisk person.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 7:

Stk. 1 og 2 læst i sammenhæng efterlader det indtryk, at foreninger, klubber m.v., der hverken falder ind under stk. 1 eller 2 ikke skal have alkoholbevilling, selvom de udskænker alkohol. Dette bør afklares.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 10:

Stk. 5. Adgangen til at gøre undtagelse fra de opstillede krav gælder efter § 10, stk. 5 i "særlige tilfælde", mens § 12, stk. 2, som bestemmelsen henviser til angiver i "ganske særlige tilfælde". Det bør afklares, om der er forskel på "særlige tilfælde" og "ganske særlige tilfælde".

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til §§ 8, 9 og 10:

Det forekommer uklart, om Naalakkersuisuts kompetence efter disse bestemmelser er en dispensationsadgang i konkrete sager eller en hjemmel til at foretage generelle fravigelser af kravene.

Det forekommer uklart, hvad Naalakkersuisuts undtagelsesadgang går ud på, idet der i alle tre bestemmelser henvises til "de nævnte krav" (kommunens kursivering), mens der henvises til § 12, stk. 2, som kun angår undtagelse fra alderskravet i mindre byer og bygder og herudover forudsætter indstilling fra bevillingsnævnet.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 15:

Det bør overvejes i stk. 3 eller i bemærkningerne til bestemmelsen mere præcist at beskrive, hvad der menes med turistaktiviteter.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 16:

Der savnes en afklaring af, hvad der er forskellen på ”udskænkning” og ”omstændigheder der har karakter af udskænkning”.

Stk. 5 bør sprogligt tilrettes, så det af loven fremgår, at det er bevillingen, som skal sendes i kopi til politiet.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 17:

Stk. 1. Der savnes dokumentation for, at begrænsning af lejlighedsbevillinger til drikke på indtil 16 % har en effekt som står mål med begrænsningen.

Stk. 2. Der efterlyses en definition af, hvor lang tid begrænsningen efter stk. 2 varer.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 18:

Stk. 1. Der er en fejl i de dansksprogede bemærkninger til bestemmelsen, som henviser til valg til Naalakkersuisut.

Stk. 3. Der efterlyses en forklaring på, at bevillinger efter denne bestemmelse kun kan udstrækkes til torsdag kl. 0300.

Stk. 3. Ifølge bemærkningerne til § 16 gælder kravet om lejlighedsbevillinger ikke private sammenkomster. Hvorledes sondres der mellem private sammenkomster og ”lukkede arrangementer” efter § 18, stk. 3?

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 19:

Bestemmelsen forekommer overflødig, idet der allerede efter anstaltsbetragtninger er hjemmel for sådanne institutioner til den regulering, som bestemmelsen i § 19 beskriver.

I bemærkningerne til § 19 omtales husregler for kollegier. Sådanne falder ikke under den overordnede betegnelse ”døgninstitutioner”. Kommunen er i øvrigt enig i betragtningerne i

bemærkningerne om, at det ikke vil være lovligt at begrænse kollegiebeboeres i øvrigt lovlige adfærd i egen bolig.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 20:

Bestemmelsen forekommer umiddelbart overflødig ved siden af §§ 16 - 18.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 22:

Stk. 2. Såfremt dispensationsadgangen primært er tiltænkt bådcharter, bør det anføres direkte i bestemmelsen. Såfremt der er tiltænkt en videregående dispensationsadgang, bør der i bemærkningerne angives, hvilke kriterier, som dispensationsmyndigheden skal gå ud fra, når det skal vurderes, om der foreligger ”uvæsentlige mangler”, da dette begreb i sig selv er uklart.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 23:

Stk. 2. Det må formodes, at selvstyret ikke har hjemmel til at pålægge politiet at udføre tilsynsopgaver. Såfremt opgaven påtænkes lagt hos kommunerne, må dette indgå med vægt i den samlede vurdering af de økonomiske og administrative byrder for kommunerne, som lovforslaget påfører kommunerne.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 24:

Generelt. Kommune Kujalleq er, som også nævnt indledningsvist, ikke overbevist om, at det er hensigtsmæssigt at etablere kommunale nævn til administration af loven. Kommunen finder, at den specialviden, som efter lovforslaget skal tilføres nævnet i vidt omfang allerede er tilgodeset ved den eksisterende ordning, idet nærværende kommune efter fast praksis hører den lokale politimyndighed, inden bevilling udstedes, ligesom det er en konsekvens af, at kommunens forvaltning er en enhedsforvaltning, at kommunen er forpligtet til at inddrage eventuelle relevante oplysninger fra socialforvaltningen og fra den kommunale forebyggelsesindsats. Det forekommer i denne sammenhæng værd at minde om, at kommunerne ikke lovmæssigt er forpligtet til at have ansat forebyggelseskonsulenter. Kommunen finder – sagt med andre ord – at formålet med oprettelse af særlige kommunale nævn lige så godt kan nås ved obligatoriske høringsprocedurer. I denne sammenhæng konstaterer kommunen også, at lovforslaget indebærer en nævnskonstruktion, hvor flertallet af nævnets medlemmer er kommunale. Kommunen efterlyser samtidig klarhed over de økonomiske konsekvenser for kommunerne af nævnskonstruktionen. Det fremgår af de

almindelige bemærkninger til lovforslaget, at det forventes, at udgifterne stort set vil kunne holdes inden for de nuværende rammer. Samtidig giver lovforslagets § 24, stk. 4, Naalakkersuisut en meget vid bemyndigelse til at fastsætte regler for nævnens virksomhed. I dag består den administrative opgave i Kommune Kujalleq i at indhente de nødvendige oplysninger og på baggrund heraf at udarbejde en indstilling til pågældende kommunale udvalg, som træffer afgørelse. Ved nævnskonstruktionen formodes det, at den administrative opgave vil blive forøget væsentligt: Der skal afsættes ressourcer til sekretariatsfunktionen, som skal sørge for mødeforberedelse og opfølgning på møderne, hvad der kan blive en mere krævende opgave end den, som kommunen har i dag, da den kompetente myndighed efter lovforslaget ikke er rent kommunal men tillige inkluderer politi og erhvervsinteresser, hvorfor det må forudses, at der i højere grad end i dag vil blive gjort særstandpunkter gældende i beslutningsprocessen, som efter gældende forvaltningsret efter omstændighederne skal indarbejdes som en sammensat begrundelse for den afgørelse, der træffes. Endvidere er det nærliggende at forestille sig, at der opstår spørgsmål om honorering og udgiftsdækning for nævnens medlemmer.

Stk. 2. Der synes at være nogen usikkerhed om nævnens sammensætning. Det forekommer således ikke ganske klart, hvorledes erhvervslivets repræsentanter forudsættes udpeget, herunder om det sker gennem brancheorganisationer. Endvidere synes det uklart, om detailhandel og hotel- og restaurationsbranchen skal udpege hvert et medlem, eller om de skal udpege ét medlem i fællesskab, hvilket i praksis muligvis vil kunne give anledning til problemer, da detailhandel og restaurationsbranchen ikke nødvendigvis har sammenfaldende interesser. Endvidere forekommer det uklart, hvorledes der skal sondres mellem turistbranchen og hotel- og restaurationsbranchen.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 25:

Stk. 2. Det gøres efter lovforslaget pligtmæssigt for bevillingsansøgere at vedlægge ansøgningen en alkoholpolitik. Det synes umiddelbart uklart, hvorledes denne bestemmelse er forenelig med lovforslagets § 65, som specifikt pålægger offentlige institutioner (og dermed ikke private virksomheder, foreninger mv.) at udarbejde en alkoholpolitik.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 26:

Stk. 5. Det forekommer uklart, om bestemmelsen har et selvstændigt indhold i forhold de foreslåede bestemmelser i lovforslagets kapitel om en alkoholbevillings ophør.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til §§ 28 – 37 (kapitel 4):

Generelt. Det synes uklart, hvorledes begreberne ”Bortfald”, ”Frakendelse” og ”inddragelse” forholder sig til den almindelige forvaltningsret. Selvom lovforslaget sonder mellem administrativt bortfald og administrativ inddragelse, synes begge beslutningstyper at være omfattet af det forvaltningsretlige afgørelsesbegreb. Der vil, således som bortfaldsgrundene er beskrevet i lovforslaget, kunne forekomme tilfælde, hvor der er partshøringspligt efter sagsbehandlingsloven inden, der træffes afgørelse om bevillingens bortfald. Endvidere gælder i sager om ophør af næringsretlige tilladelser en udvidet partshøringspligt ud over sagsbehandlingsloven. Der skal således i disse sager også partshøres om sagens retlige elementer. Herudover gælder begrundelsespligten i sagsbehandlingsloven. Kommune Kujalleq anser det derfor for uklart, hvorfor der sondres mellem ”bortfald” og ”inddragelse”.

§§ 29 – 31. Lovforslagets bestemmelser om frakendelse af alkoholbevilling forekommer uheldige af flere grunde. For det første fremstår bestemmelserne som en integreret del af bevillingssystemet som forvaltningsretlige afgørelser, som skal træffes af domstolene, hvilket naturligvis er et brud på reglen om magtens tredeling. For det andet forekommer det uklart, om betingelserne for at frakende en bevilling som en del bevillingslovgivningen udgør et brud på den almindelige regel i kriminallovens §§ 164 og 165 om rettighedsfrakendelse. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 30, at det er en forudsætning, at frakendelsen sker som led i en kriminalsag (fejlagtigt betegnet ”straffesag”). Imidlertid er den rettighedsfrakendelse som følger af kriminalloven en personrettet frakendelse af retten til at udøve virksomhed, mens det aktuelle lovforslag angår en frakendelse af selve tilladelsen. Det forekommer mere naturligt, at bortfald af en alkoholbevilling kan blive en administrativ konsekvens af en kriminalretlig frakendelse i medfør af kriminallovens §§ 164 og 165 og således, at selve tilladelsens bortfald skal besluttes administrativt.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 35:

Stk. 1. Der henvises til ovenstående bemærkninger til lovforslagets § 4, stk. 1 nr. 5.

Stk. 1. Herudover synes sanktionen inddragelse ”indtil videre” at være brud på det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, hvis en sådan inddragelse på ubestemt tid er eneste mulighed for forvaltningen. Formålet med bevillingstilbagekaldelse som følge af gæld til det offentlige tilsiger, at pågældende umiddelbart vil have krav på igen at få bevilling, når den forfaldne gæld til det offentlige er kommet under 50.000 kr.

Bemærkningerne til bestemmelsen er præciseret i henhold hertil.

Til § 36:

Det forekommer tvivlsomt, om bestemmelsen har noget selvstændigt indhold ved siden af lovforslagets § 69. Herudover kan henvisningen i § 36 til §§ 32 - 35 give anledning til tvivl om, hvorvidt det er hensigten ikke at indføre en rekursadgang for afgørelser efter lovforslagets § 28.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til §§ 38 – 39:

Det forekommer ikke klart, om det vil have nogen nævneværdig effekt på formålet med at begrænse især de unges brug af stærk alkohol, at der indføres særlige åbningstider for salg af drikkevarer på 16 volumenprocent og derover/derunder, når tilsvarende sondringer ikke indføres for udskænkning. Under alle omstændigheder vil disse procentgrænser for detailsalg, som det også er erkendt i lovforslagets almindelige bemærkninger, medføre en øget byrde for erhvervslivet til afskærmning. Herudover bemærker kommunen, at hvis det overvejes at indføre salgstider for drikke med et alkoholindhold på indtil 16 volumenprocent fra kl. 0900 – 2000 på mandage til fredage og fra kl. 0900 – 1600, forekommer det nærliggende at retten til sådant salg bør følge butikkernes almindelige åbningstider.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 41:

Stk. 3. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at baggrunden for de foreslåede begrænsninger i salg af alkohol i forbindelse med diner transportable (madbestillinger til mindst 10 personer og at det skal ske i forbindelse med fødselsdage, jubilæer, konfirmation og lignende) er, at der har været tilfælde med omgåelse i form af køb af uforholdsmæssige mængder alkohol i forhold til de indkøbte madbestillinger. Det forekommer uklart, hvorledes de beskrevne omgåelsestilfælde vil kunne undgås med de foreslåede begrænsninger. Lovteksten sammenholdt med bemærkningerne til bestemmelsen indebærer umiddelbart, at der ikke er nogen begrænsninger i adgangen til at indkøbe alkohol i forbindelse med diner transportable, hvis det blot sker til de angivne formål, og der bestilles mad til mindst 10 personer.

Stk. 4. ”Salg” synes at være et lidt upræcist udtryk, idet det er uklart, om der henvises til bestillings-, leverings- eller betalingstidspunktet.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 42:

Stk. 4. Det forekommer upræcist, hvad der menes med ”en menu”.

Stk. 6. Det forekommer upræcist, hvad der menes med ”en frokost”.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 43:

Der er en uoverensstemmelse mellem lovteksten og bemærkningerne til bestemmelsen: Ifølge lovteksten er såvel salg som udskænkning til synligt berusede personer ikke tilladt, mens det ifølge bemærkningerne alene er udskænkning som er forbudt.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 44:

Stk. 1. Det foreslås, at den som er ansvarlig for udskænkningen og det ”personale, der er på arbejde” ikke må nyde alkohol i baren sammen med gæsterne. Dette rejser to tvivlsspørgsmål: For det første, hvis der udskænkes alkohol i en virksomhed, som også har andre aktiviteter end udskænkning, hvilke dele af personalet, som ikke er beskæftiget med udskænkning, må i givet fald drikke alkohol med virksomhedens gæster? For det andet foreskriver bestemmelsen, at den forbudte aktivitet er begrænset til ”baren”. Det forekommer uklart hvorledes ”baren” skal defineres eller afgrænses fra øvrige dele af virksomheden.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til §§ 46 – 49:

Disse bestemmelser er samlet under overskriften ”Unge og personer under 18 år”. Den eneste bestemmelse som er relateret til unge over 18 år er § 48 om dørvogterfunktioner. Måske burde man overveje at give denne bestemmelse sin egen overskrift, så de resterende bestemmelser får overskriften ”Personer under 18 år”.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 51:

Kommunen anser det for tvivlsomt, om selvstyret har lovgivningskompetence i forhold til statens og andre landes myndigheders skibe, også selvom skibene er i havn i Grønland.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 53:

Kommunen anser det for tvivlsomt, om en bestemmelse om Naalakkersuisuts adgang til at nedsætte og fastsætte bestemmelser for et Alkohol- og Narkotikaråd hører hjemme i en lov om salg og udskænkning af alkohol (eller om den hører hjemme i nogen lov overhovedet) hvis Inatsisartut ikke har til hensigt at foreskrive særlige regler for dette råd. Det skyldes, at det må følge af Naalakkersuisuts regeringsmagt, at det i udgangspunktet står Naalakkersuisut frit for at indrette sin administration.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 55:

Det forekommer kommunen tvivlsomt, hvorledes et generelt forbud mod markedsføring af alkohol i medierne i praksis skal kunne realiseres. Her har kommunen navnlig markedsføring gennem tv, som modtages via parabolantenner og lignende og markedsføring via internettet i tankerne.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 59:

Bestemmelsen forekommer overflødig, idet den adfærd som bestemmelsen beskriver formodes i forvejen at være forbudt i medfør af kriminalloven eller politivedtægterne.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 61:

Stk. 4. Hjemmelsgrundlaget for en klageadgang fra politiet til det foreslåede kommunale bevillingsnævn forekommer tvivlsomt. Klageadgang fra en statsmyndighed til en grønlandsk kommune forudsætter efter kommunens opfattelse samtidig hjemmel i en selvstyrelov og i statslig lovgivning.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 63:

Stk. 2. Rækkevidden af en ikke nærmere specificeret bemyndigelse for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om tvungen uddannelse af dørmænd forekommer tvivlsom. Det er således navnlig tvivlsomt, om det med hjemmel i en sådan bestemmelse kan pålægges private virksomheder at afholde udgifter til uddannelse af dørmænd.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 64:

Stk. 1. En delegation af tilsynskompetencen til kommunerne vil – allerede på grund af lovforslagets særdeles detaljerede og i nogen grad bureaukratiske reguleringsbestemmelser - utvivlsomt påføre kommunerne merudgifter i forhold til den gældende ordning, udgifter som vil skulle kompenseres via refusioner eller bloktilskud.

Stk. 2. Den foreslåede adgang til husundersøgelse uden retskendelse omfatter efter bestemmelsens formulering ikke adgang til lokaliteter, hvortil der er givet lejlighedsbevilling.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 65:

Stk. 2. Det er særdeles tvivlsomt, om en sådan generelt formuleret pligt for private bevillingshavere til at deltage i oplysningskampagner iværksat af Naalakkersuisut giver hjemmel til at pålægge bevillingshaverne at afholde udgifter i forbindelse med sådanne kampagner, og det er også særdeles tvivlsomt om bevillingshaverne via en sådan bestemmelse kan pålægges at bakke op om eller at tage afstand fra politiske synspunkter.

Bemærkningerne til bestemmelsen er præciseret i henhold hertil.

Til § 66:

Generelt. Der henvises flere steder til ”påtegninger efter § 18, stk. 2.” Reglerne om påtegninger findes i lovforslagets § 18, stk. 3.

Stk. 4. Det forekommer nærliggende, at gebyrer i medfør af loven tilfalder kommunekassen, såfremt kommunen enten via de foreslåede nævn eller via sin almindelige administration skal forestå de administrative opgaver, som lovforslaget lægger op til.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 67:

Stk. 1. Bemyndigelsen til at Naalakkersuisut i ”særlige tilfælde” kan udstede regler kan give anledning til fortolkningstvivil. Vendingen i ”særlige tilfælde” bruges normalt i forhold til dispensationer eller andre konkrete fravigelser af regler, og ”særlige tilfælde” vil ved brugen af terminologien i konkrete sager været bundet af almindelige forvaltningsretlige saglighedskrav. Til udnyttelse af en fakultativ adgang til at udstede udfyldende administrative regler til en lov eller hjemmel til derogation (inden for lovens område) må der imidlertid være knyttet et vist politisk skøn for Naalakkersuisut, hvorfor terminologien ”særlige tilfælde” forekommer mindre velvalgt. Omvendt må der formodes at være nogle overordnede grænser for, hvad det må antages at Inatsisartut vil kunne acæptere af fravigelser af loven. Navnlig bestemmelsens nr. 2 om bemyndigelsen til at udstede regler om at ”stoppe alt salg og udskænkning” og nr. 3 om blandt andet landsdækkende rationeringsordninger indebærer, såfremt sådanne ordninger gennemføres, væsentlige fravigelser af lovens system og grundprincipper. Det forekommer således helt utilstrækkeligt, hvis grænserne for disse bemyndigelser alene defineres som i ”særlige tilfælde”. Ikke mindst af retssikkerhedsmæssige hensyn til borgerne og erhvervslivet, bør loven mere detaljeret beskrive, i hvilke særlige tilfælde, at en generel fravigelse af loven kan komme på tale. Stk. 2 og 3. Stk. 2 giver Naalakkersuisut en bemyndigelse til at fastsætte pris- og avancelofter, og stk. 3 giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte regler om indtagelse af alkohol på arbejdspladser. Den første bemyndigelse angår som udgangspunkt erhvervslovgivningen, herunder forbrugerlovgivningen. Den anden bemyndigelse angår forhold som navnlig vil kunne reguleres i kollektive overenskomster og aftaler og arbejdsmiljølovgivningen. Det er muligvis i strid med magtfordelingen mellem den lovgivende og den udøvende magt (Grundlovens § 3 og

selvstyrelovens § 1), at administrationen i en lov bemyndiges til at fravige regler i en anden lov. Kommunen opfordrer derfor til, at det overvejes at lade stk. 2 og 3 udgå af lovforslaget. Stk. 5. Der henvises til kommunens bemærkninger ovenfor til lovforslagets § 51.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 69:

Stk. 1. Kommunen opfordrer Naalakkersuisut til at bryde med den hidtidigt anvendte terminologi, at rekursmyndigheden ligger hos "Naalakkersuisut". Denne beskrivelse af, hvilken myndighed, der kan klages til, er ikke korrekt, idet den kompetente myndighed jo ikke er Naalakkersuisut som kollegium men derimod pågældende departement eller pågældende medlem af Naalakkersuisut.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 70:

Stk. 2. Bestemmelsen forekommer overflødig, da der ikke i selvstyre regi er administrative myndigheder overordnet Naalakkersuisut.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Til § 72:

Regler om, hvorvidt domstolene kan tillægge sagsanlæg mod forvaltningen opsættende virkning på den afgørelse, der ønskes prøvet ved domstolene, hører under retsplejelovgivningen, som ikke hører under Inatsisartuts lovgivningskompetence.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Kommuneqarfik Sermersooq

Høringssvar vedr. ny Inatsisartutlov om Salg og udskænkning af alkoholholdige drikke

Økonomiudvalget har på mødet den 26. maj 2016 gennemgået udkastet til en ny alkohollov og har i den forbindelse følgende bemærkninger i forhold til det fremsendte lovforslag.

Økonomiudvalget er positivt indstillet overfor nedsættelsen af et bevillingsnævn, fordi den foreslåede sammensætning indbefatter en bredere kreds af videns folk med indsigt i lokale forhold omkring misbrug og dermed bliver beslutningerne bredere funderet.

Praksis viser, at kommunen aldrig har fået medhold når Departementet for Sundhed har behandlet klagesager omkring alkoholbevillinger og det betyder at kommunen reelt ikke har nogen beslutningskompetence i forhold til at udforme en lokal alkoholpolitik. Lovforslaget bør derfor indeholde elementer egnet til, at bevillingsmyndigheden sagligt kan fastlægge en lokal alkoholpolitik for antallet og placering af alkoholbevillinger.

Det er positivt, at der stilles skærpede krav med hensyn til diner transportable, idet der på dette område tidligere har været eksempler på at ordningen er blevet misbrugt til udbringning af alkohol, ved at bestille en uanselig mængde mad, i forhold til mængden af alkohol.

Et flertal i Økonomiudvalget modsætter sig de forlængede åbningstider og foreslår at de nugældende åbningstider bevares. Et mindretal opfordrer Selvstyret til at afskaffe de differentierede åbningstider, fordi det i praksis er svært administrerbart og landene omkring os har for længst afskaffet dette system.

Lovforslaget har flere dage med udskænkning samt længere og mere ensartede åbningstider i forhold til gældende lov. Der henvises til lovforslagets Bilag 1.

Dog er der som forebyggende tiltag sket en begrænsning i udskænkning af spiritus, hvorefter der i påsken, pinsen og julen samt på søndage, ikke må udskænkes spiritus, men alene øl og vin.

Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

For at understøtte kommunernes og Selvstyrets igangsatte forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

Når det drejer sig om lejlighedsbevillinger er flertallet af den opfattelse at et naturligt leje for udskænkning af alkohol er i tidsrummet 12:00-01:00. Dette vil både være et passende tidsrum og være lettere at administrere.

Hovedreglen er, at udskænkning ved lejlighedsbevillinger skal ophøre kl. 24.00.

Der har dog været forespørgsler om at afholde arrangementer, hvor det sene tidspunkt var en del af oplevelsen ved arrangementet. Hovedformålet var således ikke at opnå en øget indtjening ved salg af alkoholholdige drikke, men derimod at understøtte selve attraktionen eller begivenheden ved arrangementet.

Den almindelige udvikling i samfundet har således skabt behov for at kunne meddele dispensation, og der er derfor givet adgang til, at bevillingsnævnet kan dispensere for tidspunktet for udskænkning, således at der må udskænkes indtil kl. 05.00.

Det er bevillingsnævnet, der i hvert enkelt tilfælde afgør, hvorvidt der kan dispenseres fra hovedreglen om, at udskænkning skal ophøre kl. 24. Dispensation kan gives inden for tidsrummet 24.00 til 05.00. Bevillingsnævnet kan for eksempel vælge at meddele dispensation til udskænkning indtil kl. 01.00.

Afskærmning af alkoholholdige drikke i detailhandlen er i udgangspunktet et godt tiltag, der udskiller de alkoholholdige drikke fra de øvrige hverdagsprodukter og vil på den måde have en positiv indflydelse på alkoholforbruget, fordi forbrugerne af egen drift skal opsøge de alkoholholdige drikke.

Et mindretal anser dette som et tilbageskridt, fordi lovgivningsmagten burde have mere tiltro til detailbutikkerne og dette tiltag medfører øgede udgifter for erhvervslivet, der i sidste ende bliver pålagt forbrugerne i form af højere priser. I udgangspunktet er det et godt initiativ at salg af alkoholholdige drikke i større butikker skal foregå i et særskilt lokale med egen indgang. Dog skal både bevillingsindehaveren og tilsynsmyndigheden sikre sig, at indgangen til disse salgssteder ikke bliver et sted, hvor folk samles for at drikke udenfor.

Et flertal i Økonomiudvalget er generelt positivt stemt overfor forslaget om et forbud mod markedsføring af alkoholholdige drikke og et mindretal i Økonomiudvalget støtter ikke forbuddet, da det i praksis vil være svært at håndhæve. Imidlertid er det uvist, hvilke konkrete indvirkninger

en gennemførelse af forbuddet vil have for samfundet og derfor har de enkelte medlemmer grundet dette dilemma haft forskellige vurderinger og holdninger til mulige effekter af forbuddet.

Forbuddet imod markedsføring af alkoholholdige drikke vil begrænse indtaget af alkohol og vil derfor have en gavnlig effekt på folkesundheden. Der kan være en risiko for at forbuddet kan have den modsatte effekt på unge mennesker og derved øge spænding ved indtagelsen af alkoholholdige drikke. Når indenlandske mikrobryggerier fratages muligheden for at reklamere kan det betyde, at de får sværere ved at afsætte deres produkter. Forbuddet mod reklamer er et dilemma, fordi forbuddet vil have en gavnlig effekt, men samtidigt er det noget man som forbruger vil savne og udbyderne af alkohol kunne tage et større kollektivt ansvar for en hensigtsmæssig markedsføring.

De lokale bryggerier er ikke afskåret fra at annoncere i den del af forretningen, der er indrettet til alkoholholdige drikke. Annonceringen må ikke være umiddelbart synlig fra den øvrige del af forretningen. Ligeledes kan de lokalt producerede øl- produkter annonceres i indgangen til - eller inde i - udskænkingslokalet.

Dette lovforslag vil med sine lempelser og stramninger medføre en mere kompleks regulering af alkoholområdet, hvilket stiller markant øgede krav til et effektivt tilsyn med lovgivningens overholdelse. For at kunne høste de positive effekter af dette lovforslag skal der tilføres yderligere ressourcer til et finmasket kontrolsystem og derfor bør Selvstyret nøje vurdere, hvilken myndighed der bedst kan løfte opgaven.

Departementet forventer, at ressourcer hertil vil kunne afses inden for de nuværende rammer. I øvrigt har departementet en formodning for, at virksomhederne som hidtil bestræber sig på at følge de gældende bestemmelser.

Lovforslaget indeholder markante ændringer, hvorfor der bør indføres en revisionsklausul, der efter nogen tid kan danne grundlag for en analyse af lovforslagets effekter og vurdere behovet for en revision af lovgivningen.

Departementet har noteret sig bemærkningen om en revision.

Slutteligt bemærkes det, at Kommuneqarfik Sermersooq ser positivt på lovforslagets øvrige bestemmelser og ser flere gode tiltag heri.

KANUKOKA

KANUKOKA kan tilslutte sig forslaget intention om fortsat at sænke alkoholforbruget i vort samfund, herunder at børn og unge beskyttes mod uhensigtsmæssig påvirkning. Lovforslagets forskellige bestemmelser, der har dette formål for øje kan landsforeningen derfor tilslutte sig, herunder at der sker afskærmning af alkohol fra de andre varer i butikkerne og at markedsføring af alkohol i medier m.v. forbydes. Vedrørende sidstnævnte kan det dog i praksis være vanskeligt at forhindre, at der i visse medier stadig vil kunne forekomme markedsføring af alkohol, herunder på internettet.

KANUKOKA har noteret sig at forslaget indebærer, at der skal etableres et bevillingsnævn i hver kommune, som skal give bevillinger til salg og udskænkning af alkohol, og som ligeledes får kompetence til at inddrage bevillinger. Det er således hensigten at dette nævn skal erstatte den nuværende ordning, hvor det er kommunalbestyrelsen der har denne kompetence.

KANUKOKA er indforstået med at der etableres sådanne bevillingsnævn, særligt henset til at den foreslåede sammensætning af nævnet vil sikre, at der er den fornødne faglige kompetence til at træffe beslutninger, og at der ses at være en hensigtsmæssig sammensætning af nævnet med såvel faglige som folkevalgte repræsentanter.

Det anbefales, at der foretages en lovteknisk gennemgang af forslaget bestemmelser omkring etablering af et bevillingsnævn, således at disse er tydelige og konsekvente. Af bestemmelserne ses således eksempelvis ikke bestemmelser, der fastsætter om bevillingsnævnets afgørelser skal træffes ved flertalsafgørelser, ligesom det nuværende forslag efterlader tvivl om hvilke personer bevillingsnævnet består af. Dette gælder særligt forslaget § 24, stk. 2, nr. 5, hvoraf det fremgår, at nævnet bl.a. består af et medlem af skolevæsenet, udpeget af kommunens fagforvaltning, eller et medlem fra sundhedsvæsenet, udpeget af Regionsledelsen. Spørgsmålet er bl.a. her hvem der skal afklare om det skal være et medlem af skolevæsenet eller et medlem fra sundhedsvæsenet, der skal sidde i nævnet.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 24, stk. 2, nr. 5, fremgår det, at det skal være et medlem af skolevæsenet eller et medlem fra sundhedsvæsenet. Valget mellem et medlem fra skolevæsenet eller sundhedsvæsenet er indsat for at sikre, at pladsen er besat. Hver "plads" i nævnet skal kunne præstere to personer, idet der for hvert medlem vælges en suppleant, da bevillingsnævnet kun er beslutningsdygtigt, når alle medlemmer (medlemmets suppleant)er til stede.

Bestemmelsen i stk. 5 om, at bevillingsnævnet er beslutningsdygtigt, når det er fuldtalligt, skal netop sikre, at bevillingsnævnet har en faglig bredde, når der skal træffes afgørelse i en bevillingssag. Derfor er der også indsat en bestemmelse om suppleanter.

Ydermere fastsætter bevillingsnævnet selv sin forretningsorden, og bevillingsnævnet har her mulighed for at beslutte, at fraværende nævnsmedlemmer eller suppleanter, der er forhindret i at møde op, kan deltage via telefonmøde eller Skype m.v.

Ligeledes er det hensigten, at bevillingsnævnet i sin forretningsorden selv fastsætter rammerne for afstemninger.

Spørgsmålet om, hvem der skal afklare, hvilke medlemmer, der skal sidde i nævnet, fremgår af ordlyden i § 24, stk. 1, hvorefter medlemmerne udpeges af de myndigheder og brancher, der er nævnt i § 24, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen er derimod forpligtet til at oprette bevillingsnævnet.

Bemærkningerne er uddybet i henhold hertil.

Vejledninger og eksempel på en forretningsorden vil blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

Lovforslaget giver mulighed for at inddrage en alkoholbevilling, hvilket besluttes af det nedsatte bevillingsnævn, men lovforslaget indeholder også bestemmelser om, at en alkoholbevilling kan frakendes, hvilket afgøres af domstolen. KANUKOKA finder det ikke specielt tydeligt, hvornår en bevilling kan inddrages og hvornår den kan frakendes, og det anbefales derfor, at dette tydeliggøres i lovforslaget og de dertilhørende bemærkninger, herunder hvad forskellen er på de to indgreb er og hvem der har kompetencen til at indbringe en sag for domstolene.

Departementet har præciseret bemærkningerne til bestemmelserne om frakendelse og inddragelse.

Af lovforslagets § 26, stk. 3 fremgår det, at alkoholbevillingen kan ”forlænges mere permanent eller for endnu en treårig periode”. KANUKOKA forudsætter at denne formulering er en fejl, således at der retteligt skal stå at bevillingen kan gives som en permanent bevilling eller for endnu en treårig periode.

Bestemmelsen er præciseret, hvorefter en bevilling kan forlænges for en 6-årig periode.

Af forslaget § 41 fremgår det at ”større butikker” skal afskærme alkoholholdige drikke fra andre varer i butikken. Det kan anbefales at begrebet ”større butikker” præciseres enten i selve loven eller i bemærkningerne hertil, og ikke i en bekendtgørelse, der udarbejdes med hjemmel i loven.

Departementet har noteret sig bemærkningen om at regelfastsætte i bekendtgørelse, men har ikke fundet anledning til at foretage den foreslåede ændring. Da afskærmning ikke er forsøgt tidligere,

ønskes en enkel måde at kunne foretage justeringer for reguleringer, der måtte vise sig at være uhensigtsmæssige.

Det skal i samme forbindelse nævnes, at de berørte brancher og myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

Angående lovforslagets bestemmelser om Alkohol- og Narkotikarådet ses det at være relevant at tilføje i bestemmelserne, at rådet får til opgave at udarbejde en alkoholpolitik på landsplan, der bl.a. tager afsæt i Naalakkersuisuts målsætninger. Nogle af Naalakkersuisuts målsætninger i koalitionsaftalen er, at der skal ske oplysningskampagner og forebyggelse mod alkohol, hash og tobak som skal målrettes børn og unge. Videre står, at familierne er i centrum i samfundet og at der skal udvikles en ny familiepolitik, som tager sit afsæt i familierne og medansvar. De overordnede målsætninger kan medtages i kommunernes og arbejdspladsernes egne alkoholpolitikker, der er tilpasset lokale forhold. Alkohol- og Narkotikarådets alkoholpolitiske handleplaner kan indeholde alkoholforebyggende indsatser overfor børn og unge samt gravide.

Alkohol- og Narkotikarådet rådgiver om nævnte forhold og Naalakkersuisut kan blandt andet inddrage denne rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af Vejledning om alkoholpolitikker og Vejledning for plan for en ansvarlig udskænkning og afvikling af arrangementet.

Hvad angår de administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige indeholder bemærkningerne til lovforslaget alene en vurdering i relation til etablering af et bevillingsnævn i forhold til den nuværende ordning, hvor det er kommunalbestyrelsen, der har kompetencen til at give alkoholbevillinger m.v. Af bemærkningerne fremgår det således, at ” Det forventes, at administration i forbindelse med bevillingsnævnets arbejde stort vil kunne holdes inden for de nuværende rammer, hvor kommunalbestyrelsen behandler sager om alkoholbevilling”.

Bemærkningerne til lovforslaget forholder sig herudover ikke til om kommunerne får ekstra udgifter i forbindelse med administration af loven. KANUKOKA skal derfor på vegne af kommunerne tage forbehold for, at kommunerne efter forslagernes vedtagelse får kompensation for de eventuelle ekstra udgifter der bliver pålagt kommunerne som følge af vedtagelsen af pågældende forslag, herunder såfremt der nedsættes de foreslåede bevillingsnævn, og udgifterne for kommunerne bliver større end dem som Selvstyret har forudsat i bemærkningerne. Der henvises i den forbindelse til det mellem Selvstyret og kommunerne aftalte DUT-princip, hvor der skal ske kompensation til kommunerne, såfremt disse pålægges nye eller flere opgaver. KANUKOKA har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Uddybende kan det tilføjes, at honorarer til nævnsmedlemmer, der ikke er medlem af kommunalbestyrelsen, forudsættes indtil videre at kunne afholdes inden for sundhedsvæsenets budget.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen

Høringsvar vedr. Forslag til ny inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har i forbindelse med høringen med interesse læst forslaget til en ny inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke, og fremsender i den forbindelse disse bemærkninger.

Styrelsen finder det generelt positivt, at der er fokus på rammerne for at understøtte forbrugerne i at udvikle et mere bevidst og kritisk forhold til køb og indtag af alkohol, samt modvirke indtrykket af alkoholforbrug som en naturlig del af dagligdagen. Et formål der genfindes i markedsføringslovens forbud mod brug af bl.a. alkohol som virkemiddel i reklame rettet mod børn og unge. Styrelsen har derudover en række mere konkrete bemærkninger til elementer i forslaget:

Til forslagets § 40, stk. 1

Som anført i bemærkningerne vil bestemmelsens krav om etablering af særskilt lokale med egen indgang medføre ombygnings- eller flytteomkostninger for de erhvervsdrivende, samt evt. en forøget udgift til betjening. Disse udgifter synes efter omstændighederne at kunne blive betydelige, og må i sidste ende forventes overvæltet på forbrugerne. Endvidere kan der ske en vis konkurrenceforvridning mellem større og mindre butikker, idet etablering af separat indgang i almindelighed må forventes at være væsentligt mere bekosteligt end afskærmning.

Efter bemærkningerne tilsigter bestemmelsen navnlig at forhindre, at forbrugerne påvirkes og styres af umiddelbare visuelle indtryk. Kravet i lovforslagets § 40, stk. 2, om et afskærmet areal der ikke er synligt fra resten af butikken, synes generelt at kunne være tilstrækkeligt til at opfylde dette formål. Forbrugere, der indfinder sig på dette afskærmede areal, vil forudgående have truffet en mere bevidst beslutning herom.

Styrelsen vil derfor opfordre til at det overvejes hvorvidt bestemmelsen kan forenkles, så det mindre byrdefulde krav om afskærmning opstillet i § 40, stk. 2 vil gælde for alle butikker.

De nærmere bestemmelser om afskærmning fastsættes i en bekendtgørelse. De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

Til forslagets § 58, stk. 1

Begrebet ”markedsføring” ses ikke at være defineret nærmere, og synes at skulle forstås i overensstemmelse med det almindelige markedsføringsbegreb. Dette forstås sædvanligvis således at det ikke kun omhandler annoncering for konkrete produkter, men også bredere imagemarkedsføring, idet også mere generel profilering sker for i sidste ende at øge virksomhedens afsætning. For eksempel hvor et værtshus eller et bryggeri indrykker en annonce blot med deres navn og logo, eller annoncerer for en koncert de afholder/sponsorerer.

Det bør derfor eventuelt i bemærkningerne omtales og afgrænses nærmere hvor konkret en omtale af alkoholholdige drikke der skal være tale om, for at annonceringen falder ind under forbuddet. Således at der ikke kan opstå tvivl om f.eks. en almindelig restaurant, der til maden også hyppigt udskænker alkohol, må annoncere i en avis udelukkende med sit firmanavn og logo.

Endvidere synes bestemmelsen efter sin formulering kun at forbyde annoncering via papirmedier og digitale platforme, samt dermed lignende udtryksformer. Men ikke i øvrigt markedsføring i det offentlige rum, såsom på skilte, påtrykt en bil eller på butiksfacader. I lyset heraf bør bemærkningers omtale af at annoncering af tilbud på drikkevarer ”alene kan ske i forretningen”, og ”i indgangen eller inde i udskænkingslokalet” muligvis præciseres.

Endelig bør der muligvis tages stilling til om annoncer, der optræder i udenlandske aviser, blade medvidere, og som ikke har til formål at reklamere i Grønland, eksplicit skal undtages, sml. § 12, stk. 3 i landstingsforordningen om salg og mærkning af tobaksvarer. Dette navnlig, så der ikke opstår tvivl om lovligheden af fortsat at importere og sælge disse aviser, blade mv., til skade for borgernes ytrings- og informationsfrihed.

Til forslaget § 58, stk. 3

Under hensyn til bredden af markedsføringsbegrebet, og bemærkningernes klare afgrænsning af området for og formålet med bestemmelsen, kunne det overvejes at erstatte ordet ”markedsføring” med ”smagsprøver, gaver”. Dette navnlig for at undgå enhver tvivl om at butikker, der sælger alkoholholdige varer, godt kan sætte disse på tilbud.

Bestemmelsen i § 58 er præciseret og er indarbejdet i forslaget til loven.

Til forslaget § 70, stk. 2

Bestemmelsen synes egnet til i høj grad at skade og begrænse konkurrencen på det relevante marked, idet den potentielt kan eliminere enhver priskonkurrence på produkterne. Samtidig kan opstart af nye virksomheder og investeringer i produktudvikling potentielt modvirkes af, at virksomheder i branchen ikke vil kunne regne med, at markedet forbliver kommercielt. Dette vil yderligere kunne svække forudsætningerne for en effektiv konkurrence på området.

Prisregulering af alkoholholdige drikke synes umiddelbart mere hensigtsmæssigt blot at ske indirekte via den offentlige afgiftslovgivning. En på produkterne overvæltet afgiftsstigning vil derved kunne tilfalde landskassen. Det forekommer omvendt usandsynligt at Naalakkersuisut måtte finde det nødvendigt og hensigtsmæssigt at tvinge prisen på alkohol ned. Særskilt mulighed for regulering af avance synes at være overflødig, idet det afgørende for forbruget af alkohol vil være den samlede pris, som forbrugeren skal betale for varen.

Det anføres i bemærkningerne, at bestemmelsen kan tænkes anvendt i forbindelse med reguleringer af afgiftsforhold. Da væsentlige omstruktureringer af afgiftssystemet må forventes at ske ved inatsisartutlov, vil en eventuel pris- eller avanceregulering dog umiddelbart kunne fastsættes konkret i en sådan lov.

Bestemmelsen synes på den baggrund at være meget vidtgående, uden at dette umiddelbart modsvarer af et reelt behov. Styrelsen vil derfor opfordre til at overveje hvorvidt denne – uudnyttede – hjemmel til fastsætte regler om pris- og avancekontrol bør videreføres i den nye lov.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret. Bemærkningerne er taget til følge og bestemmelsen i § 70, stk. 2 udgår, da der hidtil ikke er fundet anledning til at benytte denne bemyndigelse.

Arctic Cafe, Narsaq

Vedr. Høringssvar for bebudede lovændringer for spirituslovgivningen.

Med henblik på den kontinuerlige nedgang i det grønlandske drikkeri, der også mærkes på værtshusbranches salg, manes der herfra til besindighed angående ændringer og fordyrende led i vores daglige håndtering af vores virksomhed.

De nuværende regler har nu fungeret i mange år, og der er ligesom en forståelse mellem værtshuset og gæster omkring disse. Særligt i Narsaq ses en væsentlig nedgang i ballade og ustyrlig adfærd omkring lukketider i forhold til tidligere tider. Der er desuden sket en væsentlig nedgang i tilkaldelse af ordensmagten. Disse punkter ser vi som et direkte resultat af en lovgivning der fungerer efter hensigten.

Nogle af de ting vi hæfter os ved, er eksempelvis de ønskede ændrede lukkereglene for weekender og op til helligdage, hvor man nu ønsker at holde åbent helt til kl. 05.00.

Restauranter og udskænkingssteder bestemmer selv, hvor længe de vil holde åbent inden for de angivne rammer i lovforslaget. Der er i loven således ikke krav om, at der skal være udskænkning til kl. 05.00.

Dette anfægter vi på det kraftigste idet der ikke er bevist nogle kommende forbedringer - hverken for virksomhederne og borgerne. Den nye regel vil i vores optik blot gøre at gæsterne drikker i længere tid og at virksomhederne får øget deres udgifter. Da gæsterne af den grund kommer senere ud til værtshusene, vil det betyde, at de startfester der bliver holdt rundt omkring i boligblokke, kollegier og deslige, vil blive holdt det længere, inden de går i byen hvor drikkevarerne desuden er dyrere end de fra købmanden tilkøbte, og at virksomhederne skal have personale i de ekstra timer. Alt andet lige vil det betyde endnu fuldere folk på værtshusene, og flere ukontrollable "efterfester". Særligt er vi bange for at weekendgadebilledet værres ved at fulde folk er på vej hjem eller på vej til efterfester det senere, idet der jo også er en del "venten" ved værtshusene inden der findes vej til dagens efterfest.

Det overordnede formål er at reducere "efterfesterne" i boligområderne, og bibeholde festlighederne i de dertil indrettede miljøer.

Der har udviklet sig en tendens til, at en tur i byen fortsætter langt ud på natten. For at imødegå de negative konsekvenser af "efterfester" og for at understøtte kommunernes øvrige forebyggende tiltag, er det fundet hensigtsmæssigt at tilrette lovgivningen herefter, således at "efterfester" forbliver i de miljøer, der er indrettet hertil.

Dette forventes at sænke antallet af "efterfester" i boligområderne. Efterfester, har, efter det oplyste, vist sig at være en festform, hvor der er større risiko for ukontrollerbare hændelser, der

belaster især børn, familie og omgivelser. Det forventes ligeledes, at børnefamilierne får mulighed for at få deres nattesøvn, når "efterfesterne" først begynder efter kl. 05.

Det kan ikke udelukkes, at gæsterne vil komme senere til udskænkingsstederne, og at det muligvis vil indvirke på samme gæsters drikkemønster, således at potentielle gæster vil nyde en større mængde af alkoholholdige drikke i privat regi.

Det vil betyde flere fulde folk i de lyse timer om morgenen og formiddagen. Desuden anfægter vi forslaget omkring differenceringen af %-volumen søn- og helligdage. Der er i dag et mindre og mindre problem omkring drikkeri i disse dage - i forhold til tidligere tider, hvor man kunne se folk ligge ude omkring bylivet.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er nu afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af "pilsnerstyrke" svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en "pilsner" af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol. Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppig brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte "alkoholfrie" produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Derfor maner vi til ro om at lovgive mod den tendens af modenhed og ansvarlighed der er begyndt at præge drikkekulturen i Grønland.

Alle studier har vist, at intet land har nedbragt det grove og misbrugende drikkeri ved forbud, tværtimod.

Studier af området generelt udviser ikke den fremførte entydighed. Konteksten er ikke uvæsentlig for konklusionen.

Det sundeste vil være en løbende løsning af lovgivningen ved en større og større drikkeansvarlighed.

Det er korrekt, at samfundets samlede forbrug af alkohol er reduceret. Dog er rusdrikkeri stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Sammenhængen mellem alkohol og vold fremgår klart af politiets statistikker, der viser, at ved langt de fleste voldstilfælde er enten krænker eller offer eller begge berusede. Som der står i Politiets Årsstatistik fra 2012: "Grønlands Politi er af den opfattelse, at volden, drabssagerne og sædeligheds kriminaliteten er blandt nogle af landets største udfordringer. Da det samtidig er vores opfattelse, at langt hovedparten af disse sager begås af gerningsmænd, der er meget berusede, så kan en vej til en løsning være en massiv indsats mod rusdrikkeri - at man drikker alt for meget på alt for kort tid." (Politiet i Grønland, 2013). Også i sundhedsvæsenet er fundet, at en stor del af dem, der henvender sig i sundhedsvæsenet i weekender fordi de er kommet til skade eller har været udsat for vold er fulde (Nexoe et al., 2010) Kilde: Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland - resultater fra skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland i 2014

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand),

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

For at understøtte de igangsatte forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Arctic Café, Qaqortoq

Vedr. Høringssvar for bebudede lovændringer for spirituslovgivningen

Med blik på den kontinuerlige nedgang i det grønlandske drikkeri, der også mærkes på værtshusbranchens salg, manes der herfra til besindighed angående ændringer og fordyrende led i vores daglige håndtering af vores virksomheder.

De nuværende regler har nu fungeret i mange år, og der er ligesom en forståelse mellem værtshuse og gæster omkring disse. Særligt i Qaqortoq (og Narsaq) ses en væsentlig nedgang i ballade og ustyrlig adfærd omkring lukketider i forhold til tidligere tider.

Der er desuden sket en væsentlig nedgang i tilkaldelse af ordensmagten. Disse punkter ser vi som et direkte resultat af en lovgivning der fungerer efter hensigten.

Nogle af de ting vi hæfter os ved er eksempelvis de ønskede ændrede lukkereglene for weekender og op til helligdage, hvor man nu ønsker at holde åbent helt til kl. 05.00.

Restauranter og udskænkingssteder bestemmer selv, hvor længe de vil holde åbent inden for de angivne rammer i lovforslaget. Der er i loven således ikke krav om, at der skal være udskænkning til kl. 05.00.

Dette anfægter vi på det kraftigste idet der ikke er bevist nogle kommende forbedringer – hverken for virksomhederne eller for borgerne.

Den nye regel vil i vores optik blot gøre at gæsterne drikker i længere tid og at virksomhederne får øget deres udgifter. Da gæsterne af den grund kommer senere ud til værtshusene vil det betyde at de startfester der bliver holdt rundt omkring i blokke, kollegier og deslige, vil blive holdt det længere inden de går i byen hvor drikkevarerne er desto dyrere end de fra købmanden tilkøbte, og at virksomhederne skal have personale i de ekstra timer.

Alt andet lige vil det betyde endnu fuldere folk på værtshuse, og flere ukontrollable ”efterfester”. Særligt er vi bange for at weekend gadebilledet værres ved at fulde folk er på vej hjem eller på vej til efterfester det senere, idet der jo også er en del ”venten” ved værtshusene inden der findes vej til dagens efterfest. Det vil betyde flere fulde folk i de lyse timer om morgenen og formiddagen. Er det det der er planen med lovændringsforslaget?

Det overordnede formål er at reducere ”efterfesterne” i boligområderne, og bibeholde festlighederne i de dertil indrettede miljøer.

Der har udviklet sig en tendens til, at en tur i byen fortsætter langt ud på natten. For at imødegå de negative konsekvenser af ”efterfester” og for at understøtte kommunernes øvrige forebyggende tiltag, er det fundet hensigtsmæssigt at tilrette lovgivningen herefter, således at ”efterfester” forbliver i de miljøer, der er indrettet hertil.

Dette forventes at sænke antallet af "efterfester" i boligområderne. Efterfester, har, efter det oplyste, vist sig at være en festform, hvor der er større risiko for ukontrollerbare hændelser, der belaster især børn, familie og omgivelser. Det forventes ligeledes, at børnefamilierne får mulighed for at få deres nattesøvn, når "efterfesterne" først begynder efter kl. 05.

Det kan ikke udelukkes, at gæsterne vil komme senere til udskænkingsstederne, og at det muligvis vil indvirke på samme gæsters drikkemønster, således at potentielle gæster vil nyde en større mængde af alkoholholdige drikke i privat regi.

Desuden anfægter vi forslaget omkring differentieringen af % volumen søn- og helligdage.

Nærværende lovforslag har flere dage, hvor der må udskænkes alkoholholdige drikke, samt længere og mere ensrettede åbningstider i forhold til gældende lov. Der er yderligere foretaget enkelte justeringer med hensyn til udskænkning nytårsaftensdag og helligtrekongersdag, således at der disse dage er åbent for udskænkning fra kl. 12.00, ligesom der er sket en udvidelse af muligheden for udskænkning af alkohol på flere af helligdagene.

Dog er der som et forebyggende tiltag sket en begrænsning i udskænkning af spiritus, hvorefter der i påsken, pinsen og julen samt på søndage, ikke må udskænkes spiritus, men alene øl og vin.

Voksne, der rusdrikker er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugerens sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Der er i dag et mindre og mindre problem omkring drikkeri i disse dage – i forhold til tidligere tider, hvor man kunne se folk ligge ude omkring i bylivet.

Derfor maner vi til ro om at lovgive mod den tendens af modenhed og ansvarlighed der er begyndt at præge drikkekulturen i Grønland.

Alle studier har vist at intet land har nedbragt det grove og misbrugende drikkeri ved forbud. Tværtimod.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at i 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand),

Det sundeste vil være en løbende løsning af lovgivningen ved en større og større drikkeansvarlighed.”

Det er korrekt, at samfundets samlede forbrug af alkohol er reduceret. Dog er misbrug og rusdrikkeri stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Det fremgår af et nyt studie fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU, der forsker i den grønlandske befolknings sundhedsstilstand, at Grønland har høj forekomst af selvmord blandt de unge. I den forbindelse udtaler en af forskerne bag undersøgelsen, at ” selvmord blandt unge grønlandere blandt andet skal ses i sammenhæng med en tilsvarende høj forekomst af seksuelle overgreb mod børn samt det faktum, at en betydelig del af befolkningen er vokset op i hjem med alkoholmisbrug”.

Sammenhængen mellem alkohol og vold fremgår klart af Politiets statistikker, der viser, at ved langt de fleste voldstilfælde er enten krænker eller offer eller begge berusede. Som der står i Politiets Årsstatistik fra 2012: ”Grønlands Politi er af den opfattelse, at volden, drabssagerne og sædeligheds kriminaliteten er blandt nogle af landets største udfordringer. Da det samtidig er vores opfattelse, at langt hovedparten af disse sager begås af gerningsmænd, der er meget berusede, så kan en vej til en løsning være en massiv indsats mod rusdrikkeri - at man drikker alt for meget på alt for kort tid.” (Politiet i Grønland, 2013). Også i sundhedsvæsenet er fundet, at en stor del af dem, der henvender sig i sundhedsvæsenet i weekender fordi de er kommet til skade eller har været udsat for vold er fulde (Nexoe et al., 2010) Kilde: Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland - resultater fra skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland i 2014.

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet.

Restaurant Maximut

Vedr.: Høringssvar i forbindelse med forslag til ny alkohollovgivning

Efter aftale med Grønlands Erhverv (GE – Hotel- og Restaurationsbranchen) fremsendes hermed separat høringssvar i forbindelse med det foreliggende udkast til ny lovgivning på alkoholområdet.

Det skal understreges, at svaret udelukkende relaterer til de dele af lovgivningen, der vedrører servering eller udskænkning af spiritus og alkohol, som det er defineret i det fremsendte forslag.

Sammenfattende må det indledningsvis påpeges, at restaurationsbranchen i al almindelighed er tilfreds med den eksisterende lovgivning, der ganske vist er restriktiv, men som i sin overskuelige form har vist sig mulig at administrere på fornuftig vis. Det er derfor beklageligt, at der nu lægges op til en detaillovgivning, der vil være meget vanskelig for de mange mindre restaurationsvirksomheder her i landet at efterleve, og som det formentlig også vil være meget vanskeligt for de relevante myndigheder at håndtere og i givet fald sanktionere.

Der er lagt op til en stram lovgivning, der skaber fornyet usikkerhed om, hvornår der kan købes øl, vin og spiritus – En usikkerhed som Grønland historisk set har haft meget dårlige erfaringer med, og som har medført et øget alkoholforbrug.

Der henvises til Bilag 1, hvoraf det fremgår, at der med hensyn til udskænkning er lagt op til en forenkling af selve åbningstiderne. De væsentligste ændringer i forslaget er, at der på søndage, påske, pinse og jul kun må udskænkes alkoholholdige drikke på op til 16 volumenprocent, hvilket indebærer, at der ikke må udskænkes spiritus. Derimod sker der en udvidelse af muligheden for at udskænke alkoholholdige drikke på op til 16 volumenprocent på helligdage.

Dyrt for restauranterne

Samtidig vil de nye krav om, hvornår der må udskænkes – og i øvrigt også i butikkerne sælges – forskellige former for alkohol genere kunderne og gøre det vanskeligt for restauranterne at leve op til de skærpede lovgivningsmæssige krav, der stilles til såvel bevillingshaverne og til personalet, når det drejer sig om at efterleve kravene til ro og orden.

Det er som hidtil stadig et krav til bevillingshaverne, at virksomheden skal drives forsvarligt. Der er således ikke sket egentlige ændringer i vurderingen heraf, men det er i nærværende revision af lovgivningen på området søgt tydeliggjort.

Hertil kommer at den nye lovgivning umiddelbart vurderet vil påføre den enkelte restaurant betydelige tab i form af indtjening på et forventet betydeligt mindre salg af spiritus med et alkoholindhold på over 16 volumenprocent (spiritus) ved det stop på søndage og en række helligdage, der lægges op til i lovforslaget. Oven i det kommer udgifter til ombygning i forbindelse med afskærmningen af hylderne med spiritus på lukkedagene.

Der sker samtidig en udvidelse af muligheden for at udskænke alkoholholdige drikke på op til 16 volumenprocent på helligdage.

I øvrigt er det i detailhandlen – og ikke i restauranter og på udskækningssteder, der skal afskærmes.

Og netop lukkedagene vil formentlig føre til en del uro blandt gæsterne og forklaringsproblemer for personalet, og samtidig forekommer lovforslaget på dette punkt at være i strid med sig selv i forhold til de dele af lovforslaget, der angiveligt skal bidrage til at fremme turismen. Det vil formentlig for mange turister være uforståeligt, at det ikke er muligt at få en cognac til kaffen efter middag eller en gin og tonic som aperitif – blot for at nævne et par eksempler.

Departementet skal gøre opmærksom på, at der er færre dage, hvor der er lukket for udskænkning af alkoholholdige drikke i nærværende lovforslag end i den gældende lov. Men der er foreslået en begrænsning af, hvilke dage der må udskænkes stærk spiritus.

Det tilfælde, hvor den enkelte turist vil opleve ikke at kunne få udskænket stærk spiritus, vil være begrænset. Samtidig er der samlet set flere dage, hvor en turist kan få serveret alkoholholdige drikke.

Det skal i den forbindelse understreges, at de længere åbningstider på fredage og lørdage en række dage før helligdage ikke vil kunne kompensere for de tab i indtjening, restauranterne påføres på de ovennævnte lukkedage. Tværtimod vil de forlængede åbningstider, som restauranterne af konkurrencemæssige hensyn kan blive tvunget til at følge, medføre øgede personaleudgifter i forbindelse med indførelse af treholdsskift i stedet for som nu, hvor de lange åbningsdage – til kl. 3 om natten kan klares med toholdsskift. De nye åbningstider til kl. 5 om morgenen betyder, at personale i praksis først vil kunne foretage de nødvendige regnskabsmæssige opgørelser efter kl. 6, samtidig med, at den nødvendige rengøring først vil kunne gennemføres fra ca. kl. 7.

De længere åbningstider er derfor ikke ønskeværdige, og det er samtidig opfattelsen, at meget lange åbningstider strider mod intentionerne om et mindre alkoholforbrug og hensigten med at holde ro i hjemmene og boligområderne, når gæsterne kan blive hængende på restauranterne til den årle morgenstund. Åbningstiderne vil ganske givet føre til uønsket i uro både i restauranterne og i hjemmene.

Åbningstiden til kl. 05.00 er en mulighed. Det er den enkelte virksomhed, der bestemmer egen åbningstid, så længe det sker inden for rammerne af lovens bestemmelser. En virksomhed må derfor gerne vælge at lukke kl. 03.00.

Det overordnede formål er at reducere "efterfesterne" i boligområderne, og bibeholde festlighederne i de dertil indrettede miljøer.

Der har udviklet sig en tendens til, at en tur i byen fortsætter langt ud på natten. For at imødegå de negative konsekvenser af "efterfester" og for at understøtte kommunernes øvrige forebyggende tiltag, er det fundet hensigtsmæssigt at tilrette lovgivningen herefter, således at "efterfester" forbliver i de miljøer, der er indrettet hertil.

Dette forventes at sænke antallet af "efterfester" i boligområderne. Efterfester, har, efter det oplyste, vist sig at være en festform, hvor der er større risiko for ukontrollerbare hændelser, der belaster især børn, familie og omgivelser. Det forventes ligeledes, at børnefamilierne får mulighed for at få deres nattesøvn, når "efterfesterne" først begynder efter kl. 05.

Det kan lige tilføjes, at forslagets § 40 om salg af alkoholholdige drikke i forbindelse med Diner Transportable forekommer ganske vanskelig at administrere og forklare kunderne, at salget af alkoholholdige drikke højst må udgøre 50 pct. af varens pris.

Bestemmelsen er indsat for at imødegå omgåelse af reglerne for Diner Transportable, hvor der sælges en sandwich sammen med et uforholdsmæssigt stort kvantum øl.

Denne adgang til omgåelse skader de virksomheder, som efterlever bestemmelserne om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke. Den valgte løsning, hvorefter der kan sælges alkoholholdige drikke svarende til 50 % af madens pris, er valgt for at få en enkel og let håndterbar regulering af området for Diner Transportable.

Sammenfattende ønskes de nuværende åbningstider og gældende bestemmelser for udskænkning fastholdt.

Uhåndterbar og omkostningstung administration

Som tidligere nævnt forekommer lovforslaget urimeligt detaljeret og strider på en række punkter imod det frie erhvervsliv og den balance, der med respekt for de almindelige samfundsnormer i henhold til landets lovgivning. Paragrafferne 45 – 48 (incl.) forekommer som urimelig indblanding i arbejdsgiverens frie ret til at lede og fordele arbejdet. Og det turde være klart, at arbejdsgiveren naturligvis er interesseret i, at personalet er ædrueligt og i stand til at betjene gæsterne på behørig vis uden, at det underkastes særlig lovgivning. Hertil kommer også at det er helt uhørt og i strid med alle branchetraditioner at bevillingshaveren eller den ansvarlige ikke må indtage et glas med gæsterne.

I henhold til gældende regler kan politiet i medfør af § 19, stk. 1, forbyde bevillingshaveren eller den for udskænkningen ansvarlige og de på udskækningsstedet ansatte at nyde alkoholholdige drikke sammen med gæsterne.

Som en del af de forebyggende tiltag på alkoholområdet har Naalakkersuisut fundet anledning til at lade denne adgang for politiet udmønte i en fast bestemmelse herom.

Som det også fremgår af bemærkningerne, afskæres bevillingshaveren ikke fra at prøve-smage vinen til et kommende selskab sammen med en kunde eller fra at indtage en middag med vin i forbindelse med repræsentation.

Bevillingshaver kan også som privatperson være gæst i en restaurant ejet af bevillingshaver selv, ligesom personalet i dets fritid kan være gæster i den restaurant, hvor de er ansat.

Det forekommer også ejendommeligt, at bevillingshaveren skal føre faste priser på alle drikkevarer uden nærmere bestemmelser om regulering af priser i forbindelse med almindelige prisstigninger og andre almindelige omkostningsforhøjelser i forbindelse lønstigninger, prisstigninger etc. etc.

Præciseres i bemærkningerne.

Det skal også understreges, at der allerede i dag serveres gratis isvand til de gæster, der måtte ønske det, men ligefrem at stille kander med isvand og dertil hørende glas frem til fri afbenyttelse bør ikke indskrives i loven. Det har nemlig vist sig, at det i mange tilfælde føre til, at restauranterne benyttes som varmetuer til udgift og belastning af personalet.

I henhold til gældende regler skal der ifølge § 19, stk. 2, stilles isvand frem til fri afbenyttelse. Naalakkersuit ønsker at fastholde dette.

§ 48 omkring ikke nærmere definerede pålagte kurser for personalet er også en uklar bestemmelse, og samtidig en dyr og vanskelig bestemmelse at håndtere for de mindre restaurationsvirksomheder, der generelt – som mange andre virksomheder her i landet - er plaget af skiftende personale.

Derfor bør de ovennævnte paragraffer udgå af lovforslaget eller i det mindste tydeliggøres.

Kursus til de ansatte er en del af de forebyggende tiltag på alkoholområdet. Kurset tilrettes således, at det afvikles over nettet. Kurset består af et antal spørgsmål, der skal give kursisten viden om de vigtigste bestemmelser i forbindelse med salg og udskænkning samt et mere generelt indblik i ansvarligt salg og udskænkning af alkoholholdige drikke. Består kursisten ikke minikurset i første omgang, kan forsøget gentages, indtil kursisten består.

Bevillingsnævnet

Der er i lovforslaget lagt op til etablering af et særligt bevillingsnævn i hver kommune bestående af syv medlemmer, hvor de seks medlemmer udpeges af de offentlige myndigheder, mens de berørte

virksomheder indenfor detailhandlen og restauranter kun står til at få et enkelt medlem, der skal varetage de meget forskelligartede problemstillinger som de vidt forskellige brancher måtte få i forbindelse med hvad den vanskelig tilgængelige lovgivning måtte medføre.

Det må derfor være et krav, at de to brancher sikres hver en plads i bevillingsnævnet, og det burde kunne ske på bekostning af et af de offentligt udpegede medlemmer – eksempelvis et af de kommunalt udpegede medlemmer.

Forslaget om et mere fagligt funderet bevillingsnævn er begrundet i et behov for at tilføje bevillingsnævnet en flerhed af kompetencer, herunder viden, der kan indgå i bevillingsnævnets overvejelser om, hvorvidt en given bevilling vil have negativ indvirkning på især børne- og ungdomslivet.

Dertil kommer, at det må anses for yderst tvivlsomt, at administrationen af lovforslaget ”stort set vil kunne holdes indenfor de nuværende rammer”.

Os bekendt er diverse nævn under de offentlige myndigheder vederlagsaflagte, og det vil betyde ekstra udgifter i forhold til de gældende bestemmelser, der henhører under kommunalbestyrelsens opgaver.

Honorarer til nævnsmedlemmer, der ikke er medlem af kommunalbestyrelsen, forudsættes indtil videre at kunne afholdes inden for sundhedsvæsenets budget.

Endelig giver lovforslagets Kapitel 13 omkring bemyndigelser til Naalakkersuisut anledning til bekymring og usikkerhed. Specielt forekommer det urimeligt, at ”Naalakkersuisut kan fastsætte priser og avancer, som ikke må fraviges, for salg og servering af alkoholholdige drikke”. Det må anses som en ganske uhørt bestemmelse i det der i skåltaler kaldes et frit samfund.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret. Bemærkningerne er taget til følge og bestemmelsen i § 70, stk. 2 udgår, da der hidtil ikke er fundet anledning til at benytte denne bemyndigelse.

Afslutningsvis og sammenfattende er det vor opfattelse, at det foreliggende lovforslag bør trækkes tilbage, og at der gennemføres forhandlinger med de relevante brancher om en ny forenklet og overskuelig alkohollovgivning med det in mente, at forståelsen af lovgivning her i landet er ligefrem proportional med afstanden fra Nuuk.

Under forberedelsen af lovforslaget har opmærksomheden været rettet henimod, at lovforslaget skal regulere forholdene i hele Grønland. De udfordringer, som kommunerne har og de forebyggende tiltag, som kommunerne i disse år søger at indarbejde, skal understøttes af lovgivningen på området.

Under lovgivningsprocessen har de relevante interessenter været inddraget i lovgivningsarbejdet. Således har både KANOKUKA, Hotel – og restaurationsbranchen, detailhandlen, GE og politiet været inddraget.

A/S Hotel Arctic, Ilulissat

Høringssvar til lovforslag om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke.

Som medlem af BHRT under Grønlands Erhverv skal jeg nedenfor fremføre nogle vinkler på særligt lovforslagets §§ 42 og 43 med begrundelser for, at hotellerne i Grønland ikke bliver begrænset i udskænkning af alkohol.

Indledningsvis vil jeg gerne give udtryk for, at jeg naturligvis forstår motiver bag landets lov om salg og udskænkning, med det formål at beskytte landets befolkning mod alkoholens skadelige følgevirkninger.

Hotelbranchen i Grønland har igennem nu flere år investeret i fysiske forbedringer og gør fortsat dette, ligesom der er kommet flere hoteller til, særligt i Ilulissat. Branchen har opnået en så høj standard, at alle klassificerede hoteller med kun få justeringer, i år er blevet omfattet af Hotelstars, hvilket er et Europæisk klassifikationssystem, som foreløbig 18 lande i Europa har tilsluttet sig (Hotelstars.eu).

Hotelbranchen har en af hovedrollerne i servicering af den landbaserede turisme, et område der særligt i de seneste år oplever en øget efterspørgsel. For Grønland er udfordringen, at der skal være en balance mellem kvalitet og pris, når vi henvender os til det internationale marked, og selvfølgelig også den oplevede kvalitet/pris hos de turister, der finder deres vej til landet.

Netop de tildelte stjerner i hotelklassifikationen signalerer, at der for det valgte hotel er balance mellem kvalitet og pris. Der er eksempelvis forskel i pris / kvalitet mellem et tre - og et firestjernet hotel, hvilket turisten selvsagt er fortrolig med.

Grønlands hoteller opererer således på et internationalt niveau, og er klar til at servicere gæsterne / turisterne således at deres forventninger bliver opfyldt. Ja, mere end opfyldt i de fleste tilfælde, da hotellerne samtidig er kulturformidler særligt af den mad der tilberedes i dets køkkener.

Indretningen af restauranterne, serviceringen samt valg af drikkevarer inden, under og efter en middag er med til at skabe et minderigt ophold.

I eksempelvis det muslimske Mellemøsten, kan der på internationale hoteller udskænkes alkohol. Her har man altså ikke ønsket, at turisten / gæsten skal begrænses adgang til at nyde alkohol, selvom dette strider mod dette trossamfunds syn på alkohol.

Fjernes begrænsningen ikke med udskænkning af alkohol med en volumenprocent over 16 i

§42 stk. 2 1) søndage

§43 omhandlende særligt begrænsninger i påsken og pinsen

vil dette gå imod det erhverv, som er lokomotivet i serviceringen af landets gæster / turister, hvor de bor på hoteller, hvor såvel fysiske rammer samt serviceringen som tidligere nævnt, har nået et anerkendt internationalt niveau.

Turisten vil først og fremmest opleve et irritationsmoment, undre sig og dernæst bede om en forklaring fra servicemedarbejderen, der så skal i gang med at forklare – ja, forklare hvad? Jo, at hendes landsmænd gerne skulle kunne møde ædru på arbejde (om mandagen), samt at øvrige begrænsninger (§43) er begrundet i vores religiøse opfattelse.

Nærværende lovforslag har flere dage, hvor der må udskænkes alkoholholdige drikke, samt længere og mere ensrettede åbningstider i forhold til gældende lov. Der er yderligere foretaget enkelte justeringer med hensyn til udskænkning nytårsaftensdag og helligtrekongersdag, således at der disse dage er åbent for udskænkning fra kl. 12.00, ligesom der er sket en udvidelse af muligheden for udskænkning af alkohol på flere af helligdagene..

Dog er der som et forebyggende tiltag sket en begrænsning i udskænkning af spiritus, hvorefter der i påsken, pinsen og julen samt på søndage, ikke må udskænkes spiritus, men alene øl og vin.

Voksne, der rusdrikker er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugerens sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt. I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug.

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Lovforslaget er således ikke religiøst betinget.

Derfor henstilles det til Naalakkersuisut at gøre undtagelser for udskænkning på landets hoteller dels af alkohol med en højere volumenprocent end de 16 (§42) samt undtage hotellerne ligeledes for begrænsninger nævnt i § 43.

En undtagelse af hoteller med udenlandske turister kan skabe en uønsket forskelsbehandling, ikke alene i forhold til de øvrige aktører i branchen, men også i forhold til de fastboende borgere. Endvidere er det ikke muligt at undtage turisthoteller m.v., uden at det samtidig rammer det af branchen udtrykte ønske om en harmonisering af åbningstiderne.

Endelig forventes den enkelte udenlandske turist under sit ophold ikke at blive udsat for et større antal dage, hvor der ikke kan serveres spiritus. Det kan for den hoteldrivende vært opleves utilfredsstillende ikke at kunne imødekomme turistens ønsker, men dette eventuelle afsavn for turisten skal sammenholdes med lovforslagets overordnede formål om at understøtte det forebyggende arbejde, der pågår i kommunerne for at mindske de sundhedsskadelige følger af alkohol i forhold til børn og unge.

HOTEL HHE

Kommentarer til væsentlige hovedpunkter:

Forældet baggrunds data

Dele af rapporten og baggrundsmaterialet, som lovforslaget er udarbejdet på baggrund af, lader til at være forældet eller misvisende? Det er f.eks. beskrevet, at unge i stigende grad drikker shots. Den trend er flere år gammel, og mønstret er ændret i løbet af de seneste 12 – 24 måneder. For 5 år siden blev der solgt større mængder af shot som f.eks. ”Gajol”, ”Fisherman” osv.

Og vi er bekymrende for, at man ikke har foretaget tilstrækkeligt analysearbejde i forhold til konsekvenserne af en ændring af åbningstiderne, der højst sandsynligt vil medføre mere hjemmedrikkeri og øgede risici for problemstillinger i familierne, som nævnt under punktet vedr. åbningstiderne.

Departementet har taget bemærkningen om en forældet betegnelse for en måde at indtage alkohol på til efterretning, men må derudover afvise, at dette kan lede til den konklusion, at kilder og det anvendte baggrundsmateriale i øvrigt er forældet.

Længere åbningstider øger indtagelsen af alkohol og druk i hjemmene

Branchen har tidligere fremlagt argumenter for, hvorfor det er skadeligt at øge åbningstiden fra 03.00 til 05.00.

Gæsterne kommer endnu senere i byen, hvis der er åbent til kl. 05.00. Det betyder, at varigheden af hjemmedrikkeri før man går i byen er væsentlig længere. Man sidder ude i de små hjem og varmer op til festen ude i nattelivet. Den del er ikke sundt for familierne, og med en åbningstid til 05.00, vil mængden af alkohol, som den enkelte indtager, alt andet lige blive forøget.

En af konsekvenserne er således også, at gæsterne er mere berusede, når de kommer ud i nattelivet. Det skaber således flere problemer. Politiets indsats i nattelivet vil dermed også blive forlænget i to timer, hvilket uvilkårligt vil medføre større omkostninger for det også.

Gæster i nattelivet vil dermed også komme senere hjem – og endnu mere berusede - hvilket kan resultere i flere husspektakler, når børnene skal op.

Det overordnede formål er at reducere ”efterfesterne” i boligområderne, og bibeholde festlighederne i de dertil indrettede miljøer.

Der har udviklet sig en tendens til, at en tur i byen fortsætter langt ud på natten. For at imødegå de negative konsekvenser af ”efterfester” og for at understøtte kommunernes øvrige forebyggende

tiltag, er det fundet hensigtsmæssigt at tilrette lovgivningen herefter, således at "efterfester" forbliver i de miljøer, der er indrettet hertil.

Dette forventes at sænke antallet af "efterfester" i boligområderne. Efterfester, har, efter det oplyste, vist sig at være en festform, hvor der er større risiko for ukontrollerbare hændelser, der belaster især børn, familie og omgivelser. Det forventes ligeledes, at børnefamilierne får mulighed for at få deres nattesøvn, når "efterfesterne" først begynder efter kl. 05.

Hjemmedrikkeri

Loven lægger op til mere druk i hjemmet. (Før man går i byen, da man kommer til at gå i byen senere, og fordi man køber ind til "lager" derhjemme, når man kan købe den stærke alkohol) Derfor er det vigtigt, at man ikke reducerer muligheden for at servere alkohol på restauranterne til f.eks. 16% på udvalgte dage. Det vil i høj grad øge risikoen for mere hjemmedrikkeri, når man ikke kan nyde alkohol i kontrollerede omgivelser på restauranterne.

I hjemmene er der ingen opsyn, og der er ofte børn eller unge mennesker tilstede, når voksne drikker i hjemmet.

Almindelige fredage og lørdage må der både sælges og udskænkes spiritus inden for de angivne åbningstider.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

Turisme

De bebudede lovændringer iht. spirituslovgivningen hvor hoteller skal differentierer spiritus % volumen i henhold til hvilken dag det er på ugen og diverse helligdage, virker uhensigtsmæssige

idet man særligt under turistsæsonen ikke skelner mellem de forskellige dage. For dem er alle feriedage jo "helligdage". Der er med glæde stor fokus på vækst i turismen, og dermed flere arbejdspladser. Men så har det stik modsat effekt, når man vil differentiere salget.

En undtagelse for hoteller med udenlandske turister kan skabe en uønsket forskelsbehandling, ikke alene i forhold til de øvrige aktører i branchen, men også i forhold til de fastboende borgere. Endvidere er det ikke muligt at undtage turishoteller m.v., uden at det samtidig rammer det af branchen udtrykte ønske om en harmonisering af åbningstiderne.

Endelig forventes den enkelte udenlandske turist under sit ophold ikke at blive udsat for et større antal dage, hvor der ikke kan serveres spiritus. Det kan for den hoteldrivende vært opleves utilfredsstillende ikke at kunne imødekomme turistens ønsker, men dette eventuelle afsavn for turisten skal sammenholdes med lovforslagets overordnede formål om at understøtte det forebyggende arbejde, der pågår i kommunerne for at mindske de sundhedsskadelige følger af alkohol i forhold til børn og unge.

Væksten i turismen forventes ikke at ville stagnere eller lide tilbagegang ved, at turisterne på enkelte dage under deres ophold ikke kan få serveret spiritus. Turisten kan disse dage nyde øl, vin og andre mere alkoholsvage produkter.

Loven skader lokale produktionsvirksomheder

Det vil skade de lokale produktionsvirksomheder, der arbejder med produktion af niche øl på mikrobryggerierne, hvis man vedtager et forbud mod at man aktivt må markedsføre grønlandsk øl. Man ser lokale sportsklubber har spilletrøjer med udenlandske ølmærker. Det vil i givet fald også skulle forbydes.

Forbud mod markedsføring i Grønland, herunder markedsføring på sportstøj, omfatter alle typer af alkoholholdige drikke, herunder såvel udenlandsk som grønlandsk øl.

De lokale bryggerier er ikke afskåret fra at annoncere i den del af forretningen, der er indrettet til alkoholholdige drikke, så længe annonceringen ikke umiddelbart er synlig fra den øvrige del af forretningen.

Ligeledes kan de lokalt producerede øl- produkter annonceres i indgangen til - eller inde i - udskænkingslokalet.

Mindreårige

Man bør ikke lade mindreårige få adgang til andre udskænkingssteder end spiserestauranter, hvor servering af alkohol sker i moderate mængder.

Man bør ikke tillade, at børn under 18 år har adgang til koncerter og andre arrangementer, hvor der serveres alkohol, selvom det måtte ske ifølge med en voksen. Mindreårige hører ikke hjemme til arrangementer, hvor der udskænkes alkohol.

Naalakkersuit er enig i, at adgang til koncerter og andre arrangementer, hvor der serveres alkohol, som udgangspunkt alene bør afholdes for det voksne publikum over 18 år. Koncerter og lignende er dog ofte arrangementer, som familier med større børn oplever sammen.

Derfor har unge under 18 år efter bestemmelsen i § 49, stk. 4, ikke adgang til restauranter og andre udskækningssteder med udskænkning af alkoholholdige drikke efter kl. 20.00, medmindre de ledsages af en forælder, værge eller anden myndig person, som har et særligt ansvar for den unge.

Hotel Qaqortoq

Vedr. bebudede lovændringer ved spiritusudskænkninger

De bebudede lovændringer iht. spirituslovgivningen hvor hoteller skal differentiere spiritus % volumen i henhold til hvilken dag det er på ugen og diverse helligdage, virker uhensigtsmæssige idet man særligt under turistsæsonen ikke skelner mellem de forskellige dage. For dem er alle feriedage jo "helligdage".

Ønsker vi at Grønland skal fortsætte sin udvikling mod en større internationalisering i hotel/restaurationsbranchen sætter lovforslaget branchen under unødigt pres.

En gruppe der har afslutningsmiddag en tirsdag kan sagtens nyde en cognac eller en gin/tonic før eller efter maden – mens en gruppe om søndagen ikke kan. Det virker i mine optik lidt dobbelt moralsk, og ses ikke som begrænsende for spiritus indtaget for lokalbefolkningen.

En undtagelse for hoteller med udenlandske turister kan skabe en uønsket forskelsbehandling, ikke alene i forhold til de øvrige aktører i branchen, men også i forhold til de fastboende borgere. Endvidere er det ikke muligt at undtage turisthoteller m.v., uden at det samtidig rammer det af branchen udtrykte ønske om en harmonisering af åbningstiderne.

Endelig forventes den enkelte udenlandske turist under sit ophold ikke at blive udsat for et større antal dage, hvor der ikke kan serveres spiritus. Det kan for den hoteldrivende vært opleves utilfredsstillende ikke at kunne imødekomme turistens ønsker, men dette eventuelle afsavn for turisten skal sammenholdes med lovforslagets overordnede formål om at understøtte det forebyggende arbejde, der pågår i kommunerne for at mindske de sundhedsskadelige følger af alkohol i forhold til børn og unge.

Væksten i turismen forventes ikke at ville stagnere eller lide tilbagegang ved, at turisterne på enkelte dage under deres ophold ikke kan få serveret spiritus. Turisten kan disse dage nyde øl, vin og andre mere alkoholsvage produkter.

Desuden skal det vel bemærkes at netop spiritusindtaget i Grønland de sidste mange år har været nedadgående, og viser en befolkning der bliver mere og mere ansvarlig i sine drikkevaner. Derfor virker dette forslag også som mere moraliserende end egentlig nyttigt.

Det er korrekt, at samfundets samlede forbrug af alkohol er reduceret. Dog er rusdrikket stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Det fremgår blandt andet af et nyt studie fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU, der forsker i den grønlandske befolknings sundhedsstilstand, at Grønland har høj forekomst af selvmord blandt

de unge. I den forbindelse udtaler en af forskerne bag undersøgelsen, at ” selvmord blandt unge grønlandere blandt andet skal ses i sammenhæng med en tilsvarende høj forekomst af seksuelle overgreb mod børn samt det faktum, at en betydelig del af befolkningen er vokset op i hjem med alkoholmisbrug”

Sammenhængen mellem alkohol og vold fremgår klart af Politiets statistikker, der viser, at ved langt de fleste voldstilfælde er enten krænker eller offer eller begge berusede. Som der står i Politiets Årsstatistik fra 2012: ”Grønlands Politi er af den opfattelse, at volden, drabssagerne og sædeligheds kriminaliteten er blandt nogle af landets største udfordringer. Da det samtidig er vores opfattelse, at langt hovedparten af disse sager begås af gerningsmænd, der er meget berusede, så kan en vej til en løsning være en massiv indsats mod rusdrikkeri - at man drikker alt for meget på alt for kort tid.” (Politiet i Grønland, 2013). Også i sundhedsvæsenet er fundet, at en stor del af dem, der henvender sig i sundhedsvæsenet i weekender fordi de er kommet til skade eller har været udsat for vold er fulde (Nexoe et al., 2010) Kilde: Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland - resultater fra skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland i 2014

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet og befolkningens generelle sundhed og især i forhold til børn og unge.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Nuuk Imeq

Høringsvar fra Nuuk Imeq – ændring af alkohollov -”Forslag til Inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke”

Behovet for ny lovgivning på et givet område bør måles på, dels om den er nødvendig, og dels om den tjener et samfundsgavnligt formål. Hvis ikke mindst en af disse forudsætninger er opfyldt, er der grund til at sætte spørgsmålstegn ved behovet for den nye lovgivning.

Vi mener ikke, at det fremlagte forslag i sin helhed er udtryk for en nødvendighed, og vi forstår den heller ikke som værende samfundsgavnlig.

På den ene side indeholder lovforslaget nogle små fornuftige skridt i retning af liberalisering af åbningstider for salg og udskænkning af alkoholholdige drikkevarer. Det anser vi som positivt. På den anden side indeholder lovforslaget en lang række tilbageskridt, der -ude af trit med den almindelige samfundsudvikling og det stadig faldende alkoholforbrug -umotiveret pålægger borgerne og handelen en række formynderiske restriktioner. Det anser vi som negativt og skadeligt for den fortsatte udvikling af et afslappet og naturligt forhold til alkohol i de kommende generationer.

Vi kan ikke finde belæg for den bagvedliggende holdning, hvor det antages, at man reducerer misbruget gennem opstramning og restriktioner.

De indledende generelle bemærkninger til lovforslaget forbigår således fuldstændigt det forhold, at alkoholforbruget under de i perioden givne regler og afgiftsvilkår -de seneste 25 år er mere end halveret, og nu er på 8-9 liter ren alkohol pr. person. Også i forhold til lande som Grønland ynder at sammenligne sig med er det en meget positiv udvikling.

I hele den foregående periode har det således ikke være nødvendigt at indføre yderligere restriktioner i alkohollovgivningen for at begrænse forbruget – det er så at sige ’faldet af sig selv’. Det står derfor hen i det uvisse, hvorfor der nu pludselig skulle være opstået et behov for yderligere opstramninger og restriktioner i form af forbud mod markedsføring og begrænsning af synlighed og tilgængelighed.

De nu foreslåede yderligere restriktioner vil ikke have nogen indvirkning på historiske forhold til opretning af konsekvenser af et tidligere for højt alkoholforbrug. Derimod vil de gøre det vanskeligere for fremtidige generationer at opnå et afslappet og naturligt forhold til alkohol – således som det dokumenterbart ellers har været i stigende grad tilfældet de seneste 25 år. Dermed cementerer og bekræfter lovgiver i modstrid med den faktiske udvikling tesen om at ”den grønlandske befolkning ikke selv kan finde ud af det” og opretholder stigmatiseringen af alkohol som kategori, ved at se væk fra at langt størsteparten af befolkningen i dag ikke har misbrugsproblemer. Lovgivningen hviler således perspektivløst på basis af absolut laveste fællesnævner.

Sagen er nærmere i lyset af det lave forbrug, der gennem årene er opnået, at det ikke er alkohol alene og i sig selv, men andre forhold af social og økonomisk karakter, som danner baggrund for misbrugsforhold og alkoholafhængighed.

Med den mangeårige positive udvikling er der intet der tyder på at alkohol i fremtiden vil være et problem af en karakter, som det har været i fortiden, en fortid hvor forbud og begrænsning var fremherskende.

Det er korrekt, at samfundets samlede forbrug af alkohol er reduceret. Dog er rusdrikkeri stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Det fremgår blandt andet af resultatet af et nyt studie (2016) fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU, at Grønland har høj forekomst af selvmord blandt de unge. I den forbindelse udtaler en af forskerne bag undersøgelsen, at "selvmord blandt unge grønlandere blandt andet skal ses i sammenhæng med en tilsvarende høj forekomst af seksuelle overgreb mod børn samt det faktum, at en betydelig del af befolkningen er vokset op i hjem med alkoholmisbrug"

Sammenhængen mellem alkohol og vold fremgår klart af Politiets statistikker, der viser, at ved langt de fleste voldstilfælde er enten krænker eller offer eller begge berusede. Som der står i Politiets Årsstatistik fra 2012: "Grønlands Politi er af den opfattelse, at volden, drabssagerne og sædeligheds kriminaliteten er blandt nogle af landets største udfordringer. Da det samtidig er vores opfattelse, at langt hovedparten af disse sager begås af gerningsmænd, der er meget berusede, så kan en vej til en løsning være en massiv indsats mod rusdrikkeri - at man drikker alt for meget på alt for kort tid." (Politiet i Grønland, 2013).

*Også i sundhedsvæsenet er fundet, at en stor del af dem, der henvender sig i sundhedsvæsenet i weekender fordi de er kommet til skade eller har været udsat for vold er fulde (Nexoe et al., 2010)
Kilde: Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland - resultater fra skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland i 2014*

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugeres sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet og befolkningens generelle sundhed og især i forhold til børn og unge.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

De foreslåede indgreb mod synlighed og markedsføring i denne lovgivning må betegnes som helt unødvendige, formynderiske og går imod de sidste årtiers positive udvikling af et fornuftigt forhold i befolkningen til alkohol – og det kan især være skadeligt for de fremvoksende nye generationer. I den efterfølgende gennemgang vil vi kortfattet påpege, hvor vi finder indholdet af lovforslaget særligt problematisk.

Definitionen af alkohol

Definition for alkoholholdige drikke foreslås ændret til 0,0 volumen%. Dette kan synes hensigtsmæssigt for definitionen i sig selv, men betyder som følge af ændringer i kategorisering af ”svage” og ”stærke” drikke i bevillings- og salgsøjemed, at lette alkoholprodukter ikke længere i den sammenhæng nyder fremme inden for kategorien af alkoholprodukter. I flere Europæiske lande er denne grænse i de senere år fastsat til 0,5% for at tillade, at alkohol-lette produkter kan nyde fremme under betegnelsen ”alkoholfri” som værende under 0,5% og derigennem tilskynde forbrugerne (i EU ikke mindst bilister) til at skifte til denne form for alkohol.

Når den tidligere definition af svage drikke ophører og udgår af lovgivningen vil produkter som f.eks. ”hvidtøl”, let-øl, og vi kan også nævne alkohol-lette vine –ej heller kunne sælges frit. Vi tror ikke det er hensigtsmæssigt for lovens administration, ikke at have en nedre grænse for alkohol, under hvilken man kan forholde sig til salg af produkterne mere rationelt. (alter-vin, sundhedsvæsenets brug af hvidtøl, servering af ”La Pomme” på festdage – for at nævne et par konkrete eksempler).

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er herefter afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af ”pilsnerstyrke” svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en ”pilsner” af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol.

Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppig brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte "alkoholfrie" produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Departementet har uddybet bemærkningerne til bestemmelsen.

Butiksåbningstider

Det er positivt at åbningstiderne for øl og vin foreslås udvidet. Det forekommer dog underligt, at man gennem åbningstider søger at sondre mellem stærk og svag alkohol. Adfærdsreguleringer for stærk spiritus – hvis man finder disse påkrævet -bør overvejes sikret gennem ændret beskatning i stedet.

At åbningstider ikke fuldt liberaliseres betyder, at der fortsat vil forekomme illegale sorte markeder – altså ulovligheder som vil pågå gennem fortsat bagdørssalg, salg fra taxa, og anden udnyttelse af at alkohol ikke er tilgængeligt fra normale salgskanaler i fuldt omfang. "Markedet" med handel til ågerpriser kan derfor trods ny lovgivning fortsætte uforandret.

Det er formentlig ikke muligt helt at afskaffe ulovligheder, ej heller på alkoholområdet. Den omstændighed, at den udvidede åbningstid for øl og vin ikke tillige omfatter spiritus, forventes dog ikke at øge et eventuelt ulovligt salg af spiritus væsentligt.

Butiksindretning

Krav om særlig indretning i butikker vil uvægerligt medføre øgede omkostninger, og dermed højere priser på de produkter som skal bære afskærmningsomkostningerne – det kan i givet fald føre til forøgede priser på almindelige dagligvarer.

Krav om særlig indretning vil være til fare for små-og mellemstore butikkers evne til at overleve i markedet.

Lovforslaget savner en klar definition allerede i selve lovgivningen af en definitionen af "større" og "mindre" butikker.

Kravene til indretning kompliceres yderligere af, at de alkoholholdige produkter, der skal afskærmes, nu også i selve det afskærmede lokale udsættes for regler om forskellige "åbningstider" i samme lokale. Enhver sådan kompleksitet vil virke omkostningsforøgende og i det hele taget gøre lovgivningen vanskelig at leve op til og forstå.

De nærmere bestemmelser om afskærmning, herunder definition af større og mindre butikker fastsættes i en bekendtgørelse. De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

Afskærmning skal tjene til at usynliggøre alkohol. Intet tyder dog på at ”usynlighed” som sådan er et argument for at afholde forbrugere, herunder også misbrugere, i at skaffe sig de produkter de måtte have behov for. Et tydeligt eksempel på det, er den meget omfattende og tilsyneladende stigende ulovlige handel med hash, som jo ikke er umiddelbart tilgængeligt -endsige synligt, og til trods herfor udgør det største enkeltstående problem for tiden når man taler om stigning i misbrug blandt børn og unge.

Med hensyn til at gøre alkohol mindre synlig i butikker m.v. viser forskning, at mange forbrugere styres af visuelle indtryk. Derudover er det almindeligt kendt, at en vares placering, og dermed synlighed, influerer på salget af varen.

Blandt andre, giver en retail - blog råd om maksimering af eksponering, hvorefter man med fordel ”kan søge at bryde kundernes rute rundt i butikken, så de eksponeres for flere varer, når de handler. ....”. ”Eksponering er nemlig essentielt – især når det gælder impulsvarer....”

Med hensyn til det anførte om, at ”usynlighed” som sådan ikke afholder forbrugere fra at skaffe sig de produkter, som ikke umiddelbart er tilgængelig, er det departementets opfattelse, at der ikke kan foretages en sammenligning af salg af hash og alkohol, da hash til forskel fra alkohol er en vare, der i sig selv er ulovlig at videresælge.

Lovgivningen savner især på dette område basis i solide forskningsresultater og statistikker. De indledende bemærkninger til lovforslag burde derfor have indeholdt konkret henvisning til hvilken forskning det er som ”viser, at mange forbrugere styres af visuelle indtryk, og forskning som påviser ”den skadevirkning som blandt andet markedsføring særlig overfor børn og unge kan have på den generelle opfattelse af alkohol og etablering af alkoholvaner senere i livet”.

Der foretages mange studier og analyser af påvirkning fra reklamer og markedsføring. Det er dog en kendsgerning, at der generelt bruges store summer på markedsføring, hvilket må formodes at ske i forventning om en vis effekt heraf.

Et studie (2015) med deltagelse af 37 lande med ph.d. Pernille Bendtsen fra Statens Institut for Folkesundhed i spidsen konkluderer, at der er en sammenhæng mellem alkoholmarkedsføring og et stort forbrug af alkohol hos 13 til 15-årige. Forskerne kan ikke påvise en direkte årsagssammenhæng, men kan se, at der er et sammenfald. Studiet påviser, at der er en signifikant forbindelse mellem ugentligt indtag af alkohol og nationale alkoholkontrol-politikker og foreslår, at et forbud mod alkoholreklamer kan være en effektiv strategi til at reducere hyppigt alkoholindtag.

I EU-regi har Underudvalget for Naturressourcer i sit oplæg til møde i foråret 2016 om Behovet for og vejen mod en EU-strategi for alkohol, blandt andre emner nævnt markedsføring, hvorom det hedder:

”Markedsføring – forskning viser, at jo mere børn og unge eksponeres for markedsføring, desto større er risikoen for, at de begynder at drikke alkohol, eller at alkoholforbruget øges.

Markedsføring og reklame via sociale medier og på internettet er vigtige aspekter at tage hensyn til, f.eks. hvad angår sponsorering af arrangementer, produktplacering og sideprodukter, der har relation til alkoholmærker.”

Bemærkningerne specificeres i henhold hertil.

På samme vis kan det fremføres, at forskning viser at børn og unge som opvokser i samfund og familier hvor adgang til og omgang med alkohol er fri og helt naturlig og uden restriktioner, ikke oplever nogen skadevirkning heraf senere i livet. Konkret kan påvises resultater fra Nord-Irland hvor ”afskærmning” i butikkerne ikke har haft den af lovgiverne der ønskede effekt.

Forbud imod annoncering.

Da en stor del af de i Grønland tilgængelige tv-kanaler er udenlandsk baserede, og da en del af de mest sete kanaler bringer tv-reklamer for diverse drikkevarer med og uden alkohol, virker forslaget om totalt forbud imod annoncering ikke, og man vil ikke opnå at afskærme den grønlandske forbruger ved den tilstræbte usynliggørelse af alkoholholdige drikkevarer i Grønland. Et forbud, der kun retter sig imod den del af medierne, der sendes fra Grønland, forekommer provinsielt og uigennemtænkt.

Forbuddet mod markedsføring blandt andet gennem annoncering i den trykte presse og tilbudsaviser vil naturligvis virke begrænsende på annonceindtægterne til de grønlandske medier.

Vi argumenterer for, at den tilstræbte usynliggørelse ikke er nogen løsning på især fortidens alkohol problemer. Den manglende adgang til annoncering vil forhindre en sund konkurrence i detailleret, hvor bl.a. markedsføringen sikrer en indbyrdes konkurrence på også alkoholholdige produkter. Stigmatiseringen af alkohol kategorien cementeres derved, og gør i stedet kategorien ”mystisk, spændende og måske dragende” på en unaturlig måde. Samtidig rammes de arbejdspladser i Grønland som beskæftiger sig med annoncering, media og trykning osv.

Naalakkersuisut vil med regulering i lovforslaget understøtte forbrugerne i at få et mere kritisk forhold til køb og forbrug af alkohol. Sådanne understøttende reguleringer kendes også fra tobaksområdet, hvor forbud mod reklamer for tobaksvarer i dag opfattes som en hel naturlig beskyttelse af især børn og unge mod forherligelse af usunde og uhensigtsmæssige vaner.

Den grønlandske nationale lovgivning regulerer ikke området for udenlandske aviser, tidsskrifter, blade og billedmedier. Loven har ikke til formål at afskære borgerne fra at købe udenlandske aviser og blade eller benytte udenlandske billedmedier i øvrigt.

Forbud mod markedsføring i Grønland omfatter alle typer af alkoholholdige drikke, herunder såvel udenlandsk som grønlandsk øl.

De lokale bryggerier er ikke afskåret fra at annoncere i den del af forretningen, der er indrettet til alkoholholdige drikke, så længe annonceringen ikke umiddelbart er synlig fra den øvrige del af forretningen.

Ligeledes kan de lokalt producerede øl- produkter annonceres i indgangen til - eller inde i - udskænkingslokalet.

Lejlighedsbevillinger

Der kan være god grund til at lovgive på området f.eks. i forbindelse med større events og koncerter, men så detaljeret lovgivning som der fortsat lægges op til og som forbyder servering af alkohol til receptioner, rejsegilder, ferniseringer, virksomhedsarrangementer (f.eks. jubilæum) må anses som et udslag af en formynderisk nypuritanisme, som tilstræber at alkohol betragtes i et rent negativt lys.

Der er i nærværende lovforslag intet forbud mod servering af alkohol til receptioner m.v.

Alt efter formål og omfang med arrangementet vil dette enten være af sådan privat karakter, at det ikke er omfattet af bestemmelserne i lovforslaget. I andre tilfælde, hvor der er offentlig adgang, vil der til et sådant arrangement skulle indhentes lejlighedsbevilling.

Øvrige detaljer

Det forekommer malplaceret, at lovforslaget i § 52 indeholder et forbud for unge under 18 år mod at modtage servering, købe eller på anden måde skaffe sig adgang til alkoholholdige drikke. De øvrige anvisninger i lovforslaget indeholder retningslinjer for handlende og øvrige, der sælger og udskænker alkoholholdige drikkevarer. Denne bestemmelse handler derimod om, at noget er forbudt for i øvrigt umyndige personer (under 18 år).

Bestemmelsen er indsat for at tydeliggøre, at unge under 18 år også selv overtræder loven, og at de således selv har et ansvar og derved kan holdes ansvarlige for en overtrædelse af lovgivningen.

Bestemmelsen kan tillige medvirke til, at bevillingshaver og personale har lettere ved at afvise udskænkning med henvisning til bestemmelsen.

Bestemmelsen i § 47 siger, at bevillingshaveren skal føre faste priser på alle drikkevarer. Hvordan kan denne bestemmelse forenes med, at værtshuse på særlige tidspunkter kan afholde f.eks. ”happy hour” eller ”frokosttilbud” med lavere udsalgspriser end de normalt gældende?

Bestemmelsen fastslår, at der skal være samme priser for alle kunder som for eksempel samme priser for turister og lokale beboere.

Videre hedder det i § 47, at bevillingshaveren på et for publikum synligt sted skal anbringe prislister på alle drikkevarer. Hvordan harmonerer det med en spiserestaurant, der har et større vinsortiment? Eller en bar, der serverer en lang række forskellige drinks med og uden alkohol? – tenderer det annoncering? Kravet om synlighed af sortiment og priser på udskænkingssteder, restauranter, cafeer, værtshuse osv. – står dermed i grel modsætning til de generelle krav om usynliggørelse og afskærmning i butiksløbet. Lovforslaget bliver dermed uden indre konsistens på dette punkt.

Priserne på drikkevarerne skal være synlige. Herved forstås, at kunden skal have adgang til at orientere sig om priserne, som det for eksempel kendes fra restauranternes vinkort eller fra butikernes prisskilte.

§43 stk. 3 – Alkoholen, der anvendes i en udskænket drink, må ikke overstige 16 volumenprocent. Der må således ikke anvendes whisky og likør i grønlandsk kaffe, eller hvordan mon det ellers skal forstås?

§ 43, stk. 3, er indsat for at imødegå, at der udskænkes spiritus på de dage, hvor der alene må udskænkes alkoholholdige drikke op til 16 volumenprocent.

Det kan i øvrigt bemærkes at stærk spiritus (på linje med cigaretter) tilsyneladende er en indbringende forretning for de som har adgang til at rejse til og fra udlandet. Rejsende som ikke selv bruger spiritus, synes gennem ”pilivik”-annoncering og gennem de sociale medier, at kunne sælge ”tax-free indkøb” på dette marked med god fortjeneste. Denne form for ”annoncering” – endsige ”åbningstider” vil det være vanskeligt at gribe ind overfor.

Det er korrekt, at det kan være vanskeligt at kontrollere disse enkeltstående situationer.

Vore spørgsmål og kommentarer illustrerer blot en mindre flig af, at den stærke detailregulering i lovforslaget i praksis vil vise sig uhyre vanskeligt at fortolke, forstå og administrere. Detaljeorienteret lovgivning der forsøger at afdække og beskrive så mange forhold og vinkler som det sker med dette lovforslag bidrager som oftest til vanskelig implementering, over-administration og unødigt kompleksitet.

I det hele taget trænger lovteksten til en fornyet kompetent gennemskrivning.

Det må på den baggrund stærkt anbefales, at lovforslaget får et væsentligt ændret og reduceret indhold, inden det eventuelt genfremsættes.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

De grønlandske mikrobryggerier

De grønlandske mikrobryggerier, som består af tre lokale produktionsvirksomheder med lokale arbejdspladser, og som også driver udskænkingssteder, har følgende bemærkninger:

Dele af rapporten og baggrundsmaterialet, som lovforslaget er udarbejdet på baggrund af, lader til at være forældet eller misvisende? Det er f.eks. beskrevet, at unge i stigende grad drikker shots. Den trend er flere år gammel, og mønstret er ændret i løbet af de seneste 12 – 24 måneder. For 5 år siden blev der solgt større mængder af shot som f.eks. ”Gajol”, ”Fisherman” osv.

Og vi er bekymrende for, at man ikke har foretaget tilstrækkeligt analysearbejde i forhold til konsekvenserne af en ændring af åbningstiderne, der højest sandsynligt vil medføre mere hjemmedrikkeri og øgede risici for problemstillinger i familierne. Det kommer vi nærmere ind på under punktet vedr. åbningstiderne.

Loven skader lokale produktionsvirksomheder

Det vil skade de lokale produktionsvirksomheder, der arbejder med produktion af niche øl på mikrobryggerierne, hvis man vedtager et forbud mod at man aktivt må markedsføre grønlandsk øl. Der er øget interesse for grønlandsk øl, og vi har også fået bedre fat i turistsegmentet. Grønlandsk produceret øl er en attraktion for besøgende i landet, og det er alt andet lige et mindre sundhedsskadeligt alternativ til hård spiritus.

Lokalt produceret øl produceres ikke med henblik på druk, men som et gourmetprodukt, man nyder i moderate mængder.

Salget af grønlandsk øl, og dermed eksistensgrundlaget for de grønlandske mikrobryggerier, er muligheden for at markedsføre produkterne.

Forbud mod markedsføring i Grønland omfatter alle typer af alkoholholdige drikke, herunder såvel udenlandsk som grønlandsk øl.

De lokale bryggerier er ikke afskåret fra at annoncere i den del af forretningen, der er indrettet til alkoholholdige drikke, så længe annonceringen ikke umiddelbart er synlig fra den øvrige del af forretningen.

Ligeledes kan de lokalt producerede øl- produkter annonceres i indgangen til - eller inde i - udskænkingslokalet.

Længere åbningstider øger indtagelsen af alkohol og hjemmedrikkere

Branchen har tidligere fremlagt argumenter for, hvorfor det er skadeligt at øge åbningstiden fra 03.00 til 05.00.

Der kan være en lidt større indtægt at hente til restauratørerne, men konsekvenserne er store.

Gæsterne kommer endnu senere i byen, hvis der er åbent til kl. 05.00. Det betyder, at varigheden af hjemmedrikkeri før man går i byen er væsentlig længere. Man sidder ude i de små hjem og varmer op til festen ude i nattelivet. Den del er ikke sundt for familierne, og med en åbningstid til 05.00, vil mængden af alkohol, som den enkelte indtager, alt andet lige blive forøget.

En af konsekvenserne er således også, at gæsterne er mere fulde, når de kommer ud i nattelivet. Det skaber således flere problemer.

Der vil stadig være efterfester. Den del ændres ikke, selvom restaurationserne lukker 2 timer senere. Men resultatet er, at gæsterne fra restaurationserne er mere berusede – og har drukket i flere timer – når de sidst på natten kommer tilbage i de små hjem for at holde efterfester.

I Nuuk har HECA Nuuk A/S kørt forsøg på at hente gæsterne i byen tidligere, siden man overtog driften af Godthaab Bryghus og en række restaurationser i Nuuk. I forbindelse med events mv. planlægges et flow, der henter gæsterne i byen ca. 60 til 90 minutter tidligere end sædvanligt. Den model har vist sig at være meget effektiv og giver en række fordele:

Når gæsterne kommer tidligere i byen, og stadig skal hjem kl. 03.00, er det lettere at styre en positiv afvikling af aftenen. Gæsterne er mindre berusede først på aftenen, og der opstår færre situationer med ”tumult”, fordi man har mindre travlt med at skulle nå rundt og hilse på folk, kæmpe om plads i garderoben og i baren mv.

Tidligere start på arrangementer, hvor der lukkes kl. 03.00, har betydet mindre vold og færre episoder, hvor der har været behov for at gribe ind med dørmænd mv. i forsøgsperioden. Og når gæsterne skal hjem kl. 03.00, er de mindre stressede og pirrelige, fordi de har haft en længere fest med god tid til at more sig, og de er mindre berusede, fordi der har været mindre hjemmedrikkeri før man er gået i byen.

Departementet har noteret sig bemærkningen.

Hjemmedrikkeri

Det er vigtigt at se nærmere på hjemmedrikkeri, og tænke den del mere ind i lovgivningen. Her har vi en del erfaring som restauratører. Vi ser konsekvenserne af hjemmedrikkeri og kender mekanismerne.

Derfor er det også vigtigt, at man ikke reducerer muligheden for at servere alkohol på restaurationserne til f.eks. 16% på udvalgte dage. Det vil i høj grad øge risikoen for mere hjemmedrikkeri, når man ikke kan nyde alkohol i kontrollerede omgivelser på restaurationserne. I hjemmene er der ingen opsyn, og der er ofte børn eller unge mennesker tilstede, når voksne drikker i hjemmet.

Derfor er det bedre, at man nyder alkohol på restaurationser, hvor man har uddannet personale, der tager sig af sikkerheden og kontrollerer, at gæsterne ikke bliver så berusede, at det skaber problemer.

På restaurationserne har vi et godt samarbejde med myndighederne, og vi tager os professionelt af gæsterne.

Priserne er også højere på restauranterne. Den del er meget vigtig, når man ser det i relation til folkesundheden og hjemmedrikkeri. I hjemmene drikker man ofte større mængder alkohol, fordi det er billigere end at nyde moderate mængder på restauranterne. Det er således et problem, at man indtager større mængder uden det sikkerhedsapparat, der findes på restauranterne.

Departementet er enig i, at der kan være flere fordele ved at nyde alkohol på restauranter og udskænkingssteder.

Det overordnede formål med bestemmelsen er at reducere "efterfesterne" i boligområderne, og bibeholde festlighederne i de dertil indrettede miljøer.

Der har udviklet sig en tendens til, at en tur i byen fortsætter langt ud på natten. For at imødegå de negative konsekvenser af "efterfester" og for at understøtte kommunernes øvrige forebyggende tiltag, er det fundet hensigtsmæssigt at tilrette lovgivningen herefter, således at "efterfester" forbliver i de miljøer, der er indrettet hertil.

Dette forventes at sænke antallet af "efterfester" i boligområderne. Efterfester, har, efter det oplyste, vist sig at være en festform, hvor der er større risiko for ukontrollerbare hændelser, der belaster især børn, familie og omgivelser. Det forventes ligeledes, at børnefamilierne får mulighed for at få deres nattesøvn, når "efterfesterne" først begynder efter kl. 05.

Mindreårige

Vi vurderer ikke, at det er en god ide, at man lader mindreårige få adgang til andre udskænkingssteder end spiserestauranter, hvor servering af alkohol sker i moderate mængder. Man bør ikke tillade, at børn under 18 år har adgang til koncerter og andre arrangementer, hvor der serveres alkohol, selvom det måtte ske ifølge med en voksen. Mindreårige hører ikke hjemme til arrangementer, hvor der udskænkes alkohol.

Naalakkersuit er enig i, at adgang til koncerter og andre arrangementer, hvor der serveres alkohol, som udgangspunkt alene bør afholdes for det voksne publikum over 18 år. Koncerter og lignende er dog ofte arrangementer, som familier med større børn oplever sammen.

Muligheder

Vi anbefaler, at man i stedet for at forbyde markedsføring af lokalt produceret øl, tillader at man markedsfører alkoholiske drikke med en alkoholprocent under 10% .

Det kan f.eks. ske med skærpet krav til, at der skal advares om overdrevet indtagelse og konsekvenserne af alkoholmisbrug, når man markedsfører øl?

Vi anbefaler, at man beholder de nuværende åbningstider på landets restauranter, der også vil gavne turisterhvervet, da det kan blive et problem, at man ikke kan udskænke øl og vin på særlige dage.

Sammenholdt med de gældende bestemmelser er der med lovforslaget sket en udvidelse af adgangen til at udskænke øl og vin, både med hensyn til åbningstider, og med hensyn til antallet af dage, hvor der må ske udskænkning af alkohol.

Derudover forventes den enkelte gæst under sit ophold ikke at blive udsat for et større antal dage, hvor der ikke kan serveres spiritus. Det kan for den hoteldrivende vært opleves utilfredsstillende ikke at kunne imødekomme gæstens ønsker, men dette eventuelle afsavn for gæsten skal sammenholdes med lovforslagets overordnede formål om at understøtte det forebyggende arbejde, der pågår i kommunerne for at mindske de sundhedsskadelige følger af alkohol i forhold til børn og unge.

Væksten i turismen forventes ikke at ville stagnere eller lide tilbagegang ved, at turisterne på enkelte dage under deres ophold ikke kan få serveret spiritus. Turisten kan disse dage nyde øl, vin og andre mere alkoholsvage produkter.

Vi anbefaler, at man afsætter ressourcer til at reducere hjemmedrikkeri, og nedsætter en ekspertgruppe, der har til formål at arbejde med tiltag til at begrænse druk i hjemmene, begrænse unges adgang og interesse i forhold til alkohol og begrænser mindreåriges adgang til arrangementer og begivenheder, hvor der indtages større mængder alkohol.

Såvel kommunerne som Selvstyret har ansat konsulenter, der arbejder med forebyggende tiltag for at imødegå u hensigtsmæssige alkoholvaner og misbrug.

Det fremlagte lovforslag skal understøtte disse tiltag.

Grønlands Erhverv

Grønlands Erhverv's bemærkninger til alkoholoven

Indledningsvis skal Grønlands Erhverv (GE) fremhæve, at det ikke er foreningens vurdering, at alkoholforbruget falder ved at lave mere restriktive forhold for salg og udskænkning af alkohol. Det ses gennem de sidste 20 år, hvor der er sket en liberalisering af salg og udskænkning af alkohol, at alkoholforbruget er faldet drastisk.

Det er GE's vurdering, at oplysning og holdningsbearbejdning har væsentlig større effekt end forbud.

GE's bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Ad § 2

Der bør fastsættes en minimumsgrænse for volumenprocenten før det defineres som alkoholholdige drikke. I den eksisterende lov er det 2,25 % og i næringsloven anvendes 1,21 %.

GE skal anbefale, at minimumsgrænsen fastholdes ved 2,25 %, således at der kan sælges cognac bønner og kirker ikke skal have alkoholbevilling for at skænke altervin.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er herefter afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af "pilsnerstyrke" svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en "pilsner" af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol.

Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppigt brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte "alkoholfrie" produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Madvarer, slik og kager er ikke omfattet af loven, jf. ordlyden i loven om alkoholholdige "drikke".

Ydermere er vin, der indgår i forbindelse med kirkelige handlinger, ikke omfattet af loven. Ligeledes vil alkoholholdige drikke, der indgår som en del af en behandling eller pleje i sundhedsvæsenet, ikke være omfattet af loven.

Departementet har uddybet bemærkningerne til bestemmelsen.

Ad § 9

Det kan være meget problematisk, at alle bestyrelsesmedlemmer skal opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1.-4.

I selskaber hvor der er "folkevalgte" bestyrelsesmedlemmer, kan det ikke sikres, at de opfylder betingelser. Hvis de ikke gør det, vil selskabet miste retten til alkoholbevilling. Det kunne være de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer eller i andre selskaber/foreninger, hvor det er medlemmerne, der vælger bestyrelsesmedlemmerne.

Bestyrelsesmedlemmer i selskaber skal personligt opfylde betingelserne i § 4, stk. 1., nr. 1-4. Der er således ikke krav om, at bestyrelsesmedlemmer ikke må have gæld til det offentlige.

For andre personer, der selv skal have alkoholbevilling, eller i øvrigt i kraft af deres stilling i virksomheden er omfattet af bestemmelsen vedrørende gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, bemærkes, at personen gerne må have gæld, men ikke forfalden gæld.

Gælden er ikke forfalden, hvis ansøger for eksempel har aftalt en afdragsordning, og ansøger overholder afdragsaftalen ved at betale sine afdrag til tiden. Ansøger vil i sådanne tilfælde kunne få bevilling, fordi han betaler sin gæld efterhånden, som den forfalder.

Et bestyrelsesmedlem, der ikke opfylder betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-4, kan ikke antages eller fortsætte som bestyrelsesmedlem i selskabet.

Ad § 24

Det fremgår af bemærkningerne, at formålet med bevillingsnævn er at tilføre faglige kompetencer bevillingsprocessen. Det giver derfor ingen mening - hvis man ønsker en faglig kompetence -at detailhandlen og hotelbranchen skal dele et medlemskab. Branchen vil nærmest blive taget som gidsler i en sådan sammensætning.

GE skal anbefale, at både detailhandlen og hotel-og restaurationsbranchen skal have et medlem hver.

Det bør ikke være et krav, at alle medlemmerne skal være til stede, det vil besværliggøre beslutningskompetencen.

Bestemmelsen i stk. 5 om, at bevillingsnævnet er beslutningsdygtigt, når det er fuldtalligt, skal netop sikre, at bevillingsnævnet har en faglig bredde, når der skal træffes afgørelse i en bevillingssag. Derfor er der også indsat en bestemmelse om suppleanter.

Ydermere fastsætter bevillingsnævnet selv sin forretningsorden, og bevillingsnævnet har her mulighed for at beslutte, at fraværende nævnsmedlemmer eller suppleanter, der er forhindret i at give møde, kan deltage via telefonmøde eller Skype m.v.

Bemærkningerne er uddybet i henhold hertil.

Vejledninger og eksempel på en forretningsorden vil blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

Ad § 27, stk. 3

Bevillingsnævnet bør også sende en kopi af bevillingen til skattemyndighederne, da dette vil lette administrationen og sikre, at skattemyndighederne bliver gjort opmærksom på, at der er arrangementer, hvor der skal indberettes skat af blandt andet lønning til musikere m.v.

Formålet med bestemmelsen er, at orientere politiet om, at der er udstedt en bevilling, således at politiet kan håndhæve loven.

Ad §§ 38-39

GE skal anbefale, at åbningstiderne for salg af alkohol gøres meget mere enkle. GE skal foreslå, at der må holdes åbent fra kl. 9.00 til 19.00 på alle hverdage inklusive lørdage. Ligeledes bør der ske en forenkling af åbningstiderne på Søn-og helligdage. I åbningstiderne bør der ikke differentieres mellem 2,25 til 16 % og så over 16 %. I åbningstiderne bør det være muligt, at sælge alle alkoholtyperne uanset procentsatsen.

For at understøtte de forebyggende tiltag om en mere hensigtsmæssig nydelse af alkoholholdige drikke, er der i lovforslaget uændrede åbningstider for salg af spiritus, samtidig med, at åbningstiderne for øl og vin er udvidet. Ligeledes er der udvidet adgang til udskænkning på helligedage i påsken, pinsen og julen samt harmonisering af udskænkningstiderne generelt.

Lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i WHO`s anbefalinger samt de forebyggende tiltag, der sker i samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret. Samtidig er der taget hensyn til den almindelige udvikling i samfundet med udvidelse af åbningstiderne for drikke som øl og vin.

Der indgår således flere forskellige aspekter og foranstaltninger med reguleringer på alkoholområdet, og forslaget om differentierede åbningstider fastholdes som en del heraf. Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

For at understøtte kommunernes og Selvstyrets igangsatte forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for befolkningens sundhed.

Ad § 40

Bestemmelsen vil stort set udelukke diner transportable. Eksempel: Hvis en flaske vin koster 300 kr. skal der købes mad for 600 kr. for at få en flaske vin med.

Ligeledes må GE konstatere, at der ikke har været tilstrækkelig indsigt i forholdene, når man i bestemmelsen skriver, at alkoholholdige drikke skal skærmes fra andre varer i forretningen, jf. § 40, stk. 5

Diner transportable bliver solgt fra restauranter. Her giver det ikke mening, at der skal være afskærmning.

Bestemmelsen er indsat for at imødegå omgåelse af reglerne for Diner Transportable, hvor der sælges en sandwich sammen med et uforholdsmæssigt stort antal øl.

Denne adgang til omgåelse skader de virksomheder, som efterlever bestemmelserne om salg af alkoholholdige drikke i forbindelse med levering af mad. Den valgte løsning, hvorefter der kan sælges alkoholholdige drikke svarende til 50 % af madens pris, er valgt for at få en enkel og let håndterbar regulering af området for Diner Transportable.

§ 40, stk. 3, om lokaleindretningen for Diner Transportable, er mere hensigtsmæssigt flyttet til bemyndigelsesbestemmelsen i § 41, således at lokaleindretningen for Diner Transportable følger bestemmelserne i § 41, stk. 1 og 2, efter nærmere fastsættelse herom.

De nærmere bestemmelser om afskærmning fastsættes i en bekendtgørelse. De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

Diner transportable leveres tillige fra forretninger, der udelukkende har Diner transportable.

Ad § 41

Omkostningerne ved en afskærmning er meget store for hele detailhandlen. Det gælder både de små og de store butikker. Ud over anlægsudgifter på to cifrede million beløb for hver af de 3 store kæder, vil det også for mange små og mindre butikker betyde investeringer i mange tusinde kroner. Uden at det vil få den ønskede effekt.

Risikoen for tyveri fra butikkerne, når det er afskærmet i selvstændige rum, vil være så stor, at alle butikker er nødsaget til at have ekstra personale i de afskærmede rum for at sikre mod svind.

En ekstra medarbejder vil beløbe sig til 62 timer pr. uge hvilket svarer til en ekstraudgift pr. butik på ca. 325.000 kr.

Der er på ingen måde proportionalitet mellem de ekstra udgifter, der er ved afskærmning i forhold til den effekt, det vil have på forbruget. I Irland og Sverige er forbruget steget efter de har lavet afskærmning. Så der er ikke grundlag for at tro, at det har den positive effekt, der lægges op til i lovforslaget. Der bør foretages nogle nærmere undersøgelser af de lande, hvor det er indført, inden der træffes så drastiske beslutninger.

Umiddelbart vil der ikke være de store problemer i at afskærme alkoholholdige drikke på 20 volumenprocent og derover, da de i forvejen de fleste steder står bag kiosken.

En alternativ løsning kunne være, at reglerne om afskærmning skulle anvendes, hvis der bygges nye butikker. Man ville så kunne tage højde for det i projekteringsfasen. I denne fase ville det have den samme økonomiske negative effekt for virksomhederne.

Forskning viser, at mange forbrugere styres af visuelle indtryk. Derudover er det almindeligt kendt, at en vares placering, og dermed synlighed, influerer på salget af varen. Blandt andre, angiver en retail - blog råd om maksimering af eksponering, hvorefter man med fordel "kan søge at bryde kundernes rute rundt i butikken, så de eksponeres for flere varer, når de handler. ....".

"Eksponering er nemlig essentielt – især når det gælder impulsvarer...."

Et studie (2015) med deltagelse af 37 lande med danske ph.d. Pernille Bendtsen fra Statens Institut for Folkesundhed i spidsen konkluderer, at der er en sammenhæng mellem alkoholmarkedsføring og et stort forbrug af alkohol hos 13 til 15-årige. Forskerne kan ikke påvise en direkte årsagssammenhæng, men kan se, at der er et sammenfald. Studiet påviser, at der er en signifikant forbindelse mellem ugentligt indtag af alkohol og nationale alkoholkontrol-politikker og foreslår, at et forbud af alkoholreklamer kan være en effektiv strategi til at reducere hyppigt alkoholindtag.

I EU-regi har Underudvalget for Naturressourcer i sit oplæg til møde i foråret 2016 om Behovet for og vejen mod en EU-strategi for alkohol, blandt andre emner nævnt markedsføring, hvorom det hedder:

”Markedsføring – forskning viser, at jo mere børn og unge eksponeres for markedsføring, desto større er risikoen for, at de begynder at drikke alkohol, eller at alkoholforbruget øges.

Markedsføring og reklame via sociale medier og på internettet er vigtige aspekter at tage hensyn til, f.eks. hvad angår sponsorering af arrangementer, produktplacering og sideprodukter, der har relation til alkoholmærker.”

Formålet med en afskærmning er blandt andet at beskytte børn og unge mod uhensigtsmæssig påvirkning, herunder at de ikke skal opfatte alkohol som en almindelig dagligvare.

Flere butikker har allerede en indretning, hvor øl, vin og spiritus er adskilt fra butikkens øvrige varer. Erfaringerne hermed bør indgå i oplysningsgrundlaget i forbindelse med fastsættelse af de nærmere bestemmelser for afskærmning i detailhandlen.

De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning i henhold til § 41.

Ad §§ 42-43

Lovforslaget lægger op til en udvidelse af åbningstider for salg af alkohol. Samtidig lægger forslaget op til en begrænsning af udbuddet af udskænkning fra hoteller og restauranter til ugunst for turisterne og andre kunder i hotelbranchen.

Politimesteren har flere gange oplyst, at der de fleste udskækningssteder er ordnede forhold og at det ikke er der, politiet har de store problemer.

Derfor ser GE ikke behov for differentieringen mellem over og under 16 %. Det bør være muligt at sælge stærke drikke i hele udskænkningstidens åbningstid. Dette vil også understøtte turismen på de skæve helligdage, så de kan få en øl og en snaps til frokosten.

Lovforslaget indeholder længere åbningstider for salg og har flere dage med udskænkning med længere og mere ensrettede åbningstider i forhold til gældende lov. Der er yderligere foretaget harmonisering med hensyn til udskænkning nytårsaftensdag og helligtrekongersdag, således at der disse dage er åbent for udskænkning fra kl. 12.00.

Som et forebyggende tiltag er der sket en begrænsning i udskænkning af spiritus, hvorefter der i påsken, pinsen og julen samt på søndage, ikke må udskænkes spiritus, men alene øl og vin. Der henvises til lovforslagets Bilag 1, hvor åbningstider for salg og udskænkning forefindes i skematisk form.

Formålet med denne regulering er at lette adgangen til de mindre stærke drikke som øl og vin og begrænse især de unges forbrug af de meget stærke alkoholiske drikke (spiritus), og således søge at styre forbruget mod mere hensigtsmæssige alkoholvaner.

Voksne, der rusdrikker er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Åbningstiden for lejlighedsbevillingerne i § 43, stk. 4 er fastsat til kl. 24, hvilke GE støtter op om. Men der bør ikke kunne gives dispensation frem til kl. 05.00, jf. 43, stk. 5, hvis der skal være en dispensation, skal det maksimalt være til kl. 01.00.

Hovedreglen er, at udskænkning ved lejlighedsbevillinger skal ophøre kl. 24.00.

Der har dog været forespørgsler om at afholde arrangementer, hvor det sene tidspunkt var en del af oplevelsen ved arrangementet. Hovedformålet var således ikke at opnå en øget indtjening ved salg af alkoholholdige drikke, men derimod at understøtte selve attraktionen eller begivenheden ved arrangementet.

Den almindelige udvikling i samfundet har således skabt behov for at kunne meddele dispensation, og der er derfor givet adgang til, at bevillingsnævnet kan dispensere for tidspunktet for udskænkning, således at der må udskænkes indtil kl. 05.00.

Det er bevillingsnævnet, der i hvert enkelt tilfælde afgør, hvorvidt der kan dispenseres fra hovedreglen om, at udskænkning skal ophøre kl. 24. Dispensation kan gives inden for tidsrummet 24.00 til 05.00. Bevillingsnævnet kan for eksempel vælge at meddele dispensation til udskænkning indtil kl. 01.00.

Ad § 45

GE skal anbefale, at bestemmelsen omformuleres. Det afgørende for om man må nyde alkoholholdige drikke bør være, om man er på arbejde. GE skal anbefale, at bevillingshaveren godt

må drikke et glas vin til maden, hvis han sidder på hans restaurant og nyder en middag med hans gæster.

Bevillingshaver bør også kunne udøve værtskab for at få andre til at føle sig velkommen, ved at gå rundt og hilse på gæsterne med et glas. Et godt værtskab rummer begreber som service, imødekommenhed, kvalitet, venskab og gæstfrihed.

Udgangspunktet er en velkommende og åben holdning.

Departementet er enig i, at udgangspunktet for et godt værtskab rummer begreber som service, imødekommenhed, kvalitet, venskab og gæstfrihed. Videre finder departementet, at dette kan udøves indenfor rammerne i lovforslaget.

I henhold til gældende regler kan politiet i medfør af § 19, stk. 1, forbyde bevillingshaveren eller den for udskænkningen ansvarlige og de på udskænkingsstedet ansatte at nyde alkoholholdige drikke sammen med gæsterne.

Som en del af de forebyggende tiltag på alkoholområdet har Naalakkersuisut fundet anledning til at lade denne adgang for politiet udmønte i en fast bestemmelse herom.

Som det også fremgår af bemærkningerne, afskæres bevillingshaveren ikke fra at prøve-smage vinen til et kommende selskab sammen med en kunde eller fra at indtage en middag med vin i forbindelse med repræsentation.

Bevillingshaver kan også som privatperson være gæst i en restaurant ejet af bevillingshaver selv, ligesom personalet i dets fritid kan være gæster i den restaurant, hvor de er ansat.

Ad § 46

Der bør ikke stilles krav om, at restauranter skal have alkoholfri vin. Det medfører, at virksomhederne vil få ekstra omkostninger ved kassation, da alkoholfrie vine har begrænset levetid. Kravet om alkoholfrie vine bør udgå af bestemmelse.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, og skal sikre, at gæsterne ikke føler sig nødsaget til at vælge stærkere drikke, end gæsten selv ønsker.

Ad § 49

Såvel restaurations- og detailbranchen ser gerne, at der bliver indført en form for legitimation, således at brancher kan kræve dokumentation for, at de handlende er fyldt 18 år.

Så længe der ikke er et legitimationskort, kan og skal man ikke lovgivningsmæssigt pålægge virksomhederne at sikre sig dokumentation for alderskravet.

Der kan ikke rent lovgivningsmæssigt stilles et krav om dokumentation, som ikke kan opfyldes. Politiet vil ikke kunne håndhæve et sådant krav.

GE skal anbefale, at Selvstyret får indført et legitimationskort.

Ikke alle over 18 år har billedlegitimation i form af kørekort eller pas. Bevillingshaveren eller den, der har ansvaret for udskænkningen eller salget er henvist til i et vist omfang at fæste lid til andre former for legitimation så som studiekort, bopælsattest og lignende.

Der blev på FM2016 vedtaget et forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut til FM2017 omdeler en redegørelse, som gennemgår lovgivningens regler om tilknytningskrav til det grønlandske samfund, og vurderer relevansen af hver enkelt. Redegørelsen skal på denne baggrund vurdere, om borgernes kontakt til det offentlige vil kunne lattes ved indførelsen af et nationalt ID-kort.

Ad § 50

Det bør overvejes, at indføre særlige alderskrav til de såkaldte "kassedamer". Kassedamer vil ikke komme til at ekspedere kunder, som køber stærke drikke over 16 % alkohol, da disse varer står i kiosken.

Eleverne går ud af folkeskolen, når de er 16 år. Det er bekendt, at en række elever ikke kommer i gang med en uddannelse direkte efter folkeskolen. Nogle tager et sabbatår, hvor de måske arbejder i detailhandlen. Der vil det være hensigtsmæssigt, at de også kan sidde i kassen.

Lovforslaget indeholder et forbud mod at beskæftige unge under 18 år med salg af alkoholholdige drikke.

Forbuddet gælder ikke unge, der er under uddannelse i for eksempel tjenerfaget eller i en vinafdeling eller lignende, når dette indgår som et led i den unges uddannelse.

Der er således fastsat et alderskrav til "kassedamer", der skal beskæftiges med salg af alkohol. Gennemføres lovforslaget, betyder det, at unge under 18 år kan sidde i kassen, da alkoholholdige drikke ikke længere er en del af dagligvarerne.

Ad § 58

Frem for direkte forbud mod markedsføring - som i øvrigt ikke kan håndhæves over for reklamer i de internationale TV-kanaler - skal GE anbefale, at der indledes en dialog mellem departementet og brancherne om, hvordan der kan/bør reklameres for alkoholholdige drikke. Der kunne eksempelvis laves begrænsninger i forhold til stærk spiritus over 20 % eller eventuel alkopops.

Således reklamer ikke retter sig mod unge eller svage sjæle.

Det kunne overvejes at nedsætte et råd eller nævn der kunne komme med retningslinjer for reklamering, oplysningskampagner med deraf følgende holdningsændringer i befolkningen. Det er GE's vurdering, at dette vil have en endnu større effekt end de forslag, der er fremført i lovforslaget.

Den grønlandske nationale lovgivning regulerer ikke området for udenlandske aviser, tidsskrifter, blade og billedmedier.

I Danmark for eksempel reguleres markedsføring af alkohol i forhold til børn og unge dels af Markedsføringslovens § 8 stk. 3, dels af Retningslinjer for markedsføring af alkoholholdige drikkevarer'. Retningslinjerne er udstedt efter forhandling med alkoholproducenter, mellemlid og myndigheder og indeholder regler for "god skik" i markedsføringen af alkohol.

En undersøgelse fra Alkohol & Samfund viser, at "god skik" for manges vedkommende ikke overholdes.

Naalakkersuisut vil med regulering i lovforslaget understøtte forbrugerne i at få et mere kritisk forhold til køb og forbrug af alkohol. Sådanne understøttende reguleringer kendes også fra tobaksområdet, hvor forbud mod reklamer for tobaksvarer i dag opfattes som en helt naturlig beskyttelse af især børn og unge mod forherligelse af usunde og uhensigtsmæssige vaner.

Såvel kommunerne som Selvstyret har ansat konsulenter, der arbejder med forebyggende tiltag for at imødegå uhensigtsmæssige alkoholvaner og misbrug.

Det fremlagte lovforslag skal understøtte disse tiltag.

Ad § 70, stk. 2

Bestemmelsen er ikke ny, men det virker noget uforståeligt, at Naalakkersuisut skal fastsætte priser og avancer. I bemærkningerne står der, at de kan fastsætte priser, hvis der sker ændringer i afgifterne. Det bør være den handlende selv, der fastsætter priser og avancer på de varer de sælger. Bestemmelsen bør udgå.

Bestemmelsen er som nævnt en videreførelse af gældende ret. Bemærkningerne er taget til følge og bestemmelsen i § 70, stk. 2 udgår, da der hidtil ikke er fundet anledning til at benytte denne bemyndigelse.

Ad § 73

Det er en henvisningsfejl i bestemmelsen, der skal henvises til § 71 ikke § 70.

Trykfejlen er rettet.

Grønland Erhverv har ikke yderligere bemærkninger til det fremsendte forslag, men ønsker, at der indkaldes til møde med Naalakkersuisut Doris Jacobsen når de indkomne bemærkninger er indarbejdet.

KNI A/S

Hermed fremsendes vore kommentarer til ovennævnte lovforslag. Endvidere kan oplyses, at vi har afholdt møde med GE og øvrige aktører i handlen, og tilslutter os de kommentarer GE fremsender, der måtte ligge ud over nedennævnte.

Generelle bemærkninger

Som udgangspunkt mener vi, at i et moderne samfund påvirker man ikke holdninger med forbud, men ved hjælp af dialog.

Et total forbud i medierne omkring reklame for alkohol vil dels være svært at håndhæve 100 % da man ikke har kontrol over ”udenlandske” hjemmesider, tv-kanaler etc. og dels vil det vel være svært at dokumentere sundhedseffekten af et forbud mod reklame og synlighed af produkterne i butikken.

Den grønlandske nationale lovgivning regulerer ikke området for udenlandske aviser, tidsskrifter, blade og billedmedier.

Selvregulering er at foretrække fremfor lovgivning, da vi som virksomhed føler os mere forpligtede, hvis vi selv er med til at fastsætte reglerne. En strammere lovgivning med forbud mod reklamer og synlighed i butik kan betyde, at grænser forsøges afprøvet i stedet for at udøve selvjustits.

En forebyggelsesindsats vedrørende befolkningens alkoholforbrug bør fokusere på at reducere det *skadelige* alkoholforbrug, frem for befolkningens forbrug af alkohol generelt.

Såvel kommunerne som Selvstyret har ansat konsulenter, der arbejder med forebyggende tiltag for at imødegå uhensigtsmæssige alkoholvaner og misbrug. Det fremlagte lovforslag skal understøtte disse tiltag.

Et yderligere argument kan være, at forbud giver grobund for hjemmebrænderier og ”ulovlig” handel.

Angående selve formuleringen i lovforslaget om forbuddet mod annoncering og reklame for alkohol ser vi grund til skepsis, idet det fremstår uklart, om der i formuleringen ”enhver form for markedsføring” skal lægges, at helt almindelige prisangivelser og tilbud i butikken også er omfattet. Der er eksempler på, at producenter af alkoholiske drikke laver effektive CSR-kampagner, der er aktivt medvirkende til at mindske det skadelige alkoholforbrug – dette materiale er ofte forsynet med virksomhedens logo – vil sådanne tiltag også være forbudt ved evt. vedtagelse af loven?

Der henvises til Canada i det fremsendte materiale – men man har eks. i Sverige set et stigende alkoholforbrug de senere år, til trods for en restriktiv alkohollovgivning – hvorimod der i Danmark er sket et tydeligt fald i forbruget – hvilket måske skyldes en aktiv selvregulering og et aktivt medansvar fra hele værdikæden – en model vi mere tror på vil kunne fastholde og udbygge det fald der har været i alkoholforbrug over de sidste 10 år i Grønland.

I 2014 faldt alkoholforbruget i Grønland med 2,5 % i forhold til 2013 og set over perioden fra 2005 til 2014 er faldet på 26,6 %

En nedsættelse af et alkohol reklamenævn kunne overvejes i stedet for lovgivning på området. Dette for at sikre at et eks. frivillig indgået ”retningslinjer for markedsføring af alkoholholdige drikke” overholdes, hvor der ikke reklameres målrettet mod unge og med produkter med mere end eks. 20 % i alkoholprocent.

Dette reklamenævn kunne være repræsenteret fra bl.a. forbrugerrådet, detailhandlen, restaurationsbranchen. Man kunne her også bruge ideer fra www.alkoholpartnerskabet.dk. Vi finder det bedre at lave en model, der bærer præg af en positiv medvirken til en ansvarlig alkoholkultur med inddragelse af stake-holders og selvregulering i stedet for at kopiere bruttokataloget fra WHO.

I Danmark for eksempel reguleres markedsføring af alkohol i forhold til børn og unge dels af Markedsføringslovens § 8 stk. 3, dels af Retningslinjer for markedsføring af alkoholholdige drikkevarer’. Retningslinjerne er udstedt efter forhandling med alkoholproducenter, mellemed og myndigheder og indeholder regler for ”god skik” i markedsføringen af alkohol.

En undersøgelse fra Alkohol & Samfund viser, at ”god skik” for manges vedkommende ikke overholdes.

Derudover viser et studie (2015) med deltagelse af 37 lande med ph.d. Pernille Bendtsen fra Statens Institut for Folkesundhed i spidsen, at der er en sammenhæng mellem alkoholmarkedsføring og et stort forbrug af alkohol hos 13 til 15-årige. Forskerne kan ikke påvise en direkte årsagssammenhæng, men kan se, at der er et sammenfald. Studiet påviser, at der er en signifikant forbindelse mellem ugentligt indtag af alkohol og nationale alkoholkontrol-politikker og foreslår, at et forbud af alkoholreklamer kan være en effektiv strategi til at reducere hyppigt alkoholindtag.

I EU-regi har Underudvalget for Naturressourcer i sit oplæg til møde i foråret 2016 om Behovet for og vejen mod en EU-strategi for alkohol, blandt andre emner nævnt markedsføring, hvorom det hedder:

”Markedsføring – forskning viser, at jo mere børn og unge eksponeres for markedsføring, desto større er risikoen for, at de begynder at drikke alkohol, eller at alkoholforbruget øges.

Markedsføring og reklame via sociale medier og på internettet er vigtige aspekter at tage hensyn til, f.eks. hvad angår sponsorering af arrangementer, produktplacering og sideprodukter, der har relation til alkoholmærker.”

Naalakkersuisut vil med regulering i lovforslaget understøtte forbrugerne i at få et mere kritisk forhold til køb og forbrug af alkohol. Sådanne understøttende reguleringer kendes også fra tobaksområdet, hvor forbud mod reklamer for tobaksvarer i dag opfattes som en helt naturlig beskyttelse af især børn og unge mod forherligelse af usunde og uhensigtsmæssige vaner.

Ved at skulle afdække varerne i butikken, vil der påløbe større omkostninger end salget af nævnte

produkter kan dække, hvorfor vi bliver tvunget til at overveje om produkterne skal udbydes til salg de mindre steder.

De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning i henhold til § 41.

Bemærkninger til de enkelte §

Kommentarer til § 2

Det virker ikke hensigtsmæssigt, at der skal restriktioner på salg af alkoholiske drikke på under 2,25%. Det betyder at eks. let-øl og hvidtøl således, hvis denne lov vedtages, kun vil kunne sælges inden for de nye åbningstider, ligesom eks. sømandshjem og lign. der i dag ikke har spiritusbevilling ikke længere kan sælge dette uden bevilling. Det virker som en overreaktion.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er herefter afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af ”pilsnerstyrke” svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en ”pilsner” af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol. Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppig brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte ”alkoholfrie” produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Kommentarer til § 5

I forhold til tidligere udkast kan vi konstatere, at direktører og direktion (direktion omtales i § 8) i selskaber stadig er omfattet af restriktioner i § 4 punkt 1-6. Jeg er ikke klar over hvor meget bestyrelsen må spørge ind til, eller kræve dokumentation for direktørers mellemværende med det offentlige på ansættelsestidspunktet eller under ansættelsesforløbet – her kan der være en risiko for at en direktørs private mellemværende med det offentlige kan gøre, at virksomheden mister alle spiritusbevillinger.

Kravene til personer, der ønsker at få en alkoholbevilling, svarer stort set til de hidtil gældende regler. Der er indsat en ny bestemmelse om gæld til det offentlige.

For personer, der selv skal have alkoholbevilling eller i øvrigt i kraft af deres stilling i virksomheden er omfattet af bestemmelsen vedrørende gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, bemærkes, at personen gerne må have gæld, men ikke forfalden gæld.

Gælden er ikke forfalden, hvis ansøger for eksempel har aftalt en afdragsordning, og ansøger overholder afdragsaftalen ved at betale sine afdrag til tiden. Ansøger vil i sådanne tilfælde kunne få bevilling, fordi han betaler sin gæld efterhånden, som den forfalder.

En direktør, der ikke opfylder betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-6, kan ikke ansættes eller fortsætte sin ansættelse i selskabet.

Jeg kan ligeledes konstatere, at bestyrelsen er ændret fra at være omfattet af restriktionerne i § 4 stk. 1-6 nu er reduceret til at omfatte § 4 stk. 1-4, men her kan jeg stadig se en udfordring i, at KNI ikke har direkte indflydelse på, hvem der kommer i bestyrelsen, og her kan virksomheden risikere, at der bliver udpeget/valgt et medlem til bestyrelsen, der ikke opfylder disse krav, og KNI kan så i yderste konsekvens miste alle bevillingerne.

Selvstyret som udpeger medlemmer kan selvfølgelig sikre, at de medlemmer der udpeges opfylder kravene på udpegningstidspunktet, men tingene kan jo ændre sig i perioden herefter, men samme sikkerhed kan ikke kræves af medarbejder valgte bestyrelsesmedlemmer.

Vi må lægge til grund at det er lovligt at kandidater skal oplyse de nævnte kriterier for at være valgbare.

Et bestyrelsesmedlem, der ikke opfylder betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-4, kan ikke antages eller fortsætte som bestyrelsesmedlem i selskabet.

§ 10

Vil gerne have en nærmere definition af, hvad ”bestyrer” omfatter. Formoder ikke dette omfatter eks. butiksbestyrer (ansat i KNI som butikschef/købmænd) men at disse er omfattet af reglerne i

§-erne 5, 8 og 9 vedr. direktører og bestyrelse i selskaber.

Det vil være yderst vanskeligt – og igen ved jeg ikke om det er lovligt – at undersøge om vore i alt 66 butikshefer/bestyrelser opfylder kravene i § 4 stk. 1-4 ligesom det vil være en omfattende bureaukratisk regel at vi hver gang en købmand/butikshef skal ansættes, først at have dette godkendt af det kommunale bevillingsnævnet.

Kravene til bestyrelser i nærværende lovforslag svarer, med undtagelse af betingelsen om konkurs eller rekonstruktion, der ikke er omfattet i nærværende lovforslag, til de hidtil gældende regler, herunder reglen om godkendelse.

Også efter gældende regler skal kommunalbestyrelsen godkende bestyrelsen. I nærværende lovforslag er det bevillingsnævnet, der skal godkende bestyrelsen.

§ 13

Betyder det, at vi som selskab skal genansøge samtlige bevillinger vi i dag har? Hvis alle tilladelser skal genansøges ved vedtagelse af ny lov, henstilles til at der gives en overgangsperiode hvor eksisterende bevilling er gældende. Eks. 6 måneder, så både ny ansøgninger og evt. klageforløb kan ske.

Antagelse og godkendelse af bestyrelser er sket i forbindelse med antagelse af denne efter gældende regler, jf. ovenfor under punktet § 10, og skal derfor ikke fornyes.

§ 14

Muligheden for at søge permanent/årlig tilladelse til udskænkning af smagsprøver i Duty-Free butikker ønskes stadig.

Departementet har noteret sig dette, og forslaget vil indgå i overvejelserne, næste gang loven skal revideres.

§ 24

Finder det ikke hensigtsmæssigt, at det er GE der skal udpege et medlem for detail-, hotel-, turist- og restaurationsbranchen i bevillingsnævnet. Interesseområderne for hotel-, turist- og restaurationsbranchen er forskellig for detailhandlen, derfor mener vi, at disse områder bør repræsenteres med et medlem hver.

I dagens Grønland findes flere arbejdsgiver foreninger end GE og det faktum at KNI som Grønlands største detailkæde ikke er medlem af GE gør, at vi fratages muligheden for at være repræsenteret i bevillingsnævnet. En alternativ formulering kunne være, at ”detailhandlen i kommunen i fællesskab udpeger 1 medlem til bevillingsnævnet og Hotel-, restaurations- og turistbranche i fællesskab udpeger 1 medlem til bevillingsnævnet”.

Stk. 7 i samme § mener vi der bør være en ensartet forretningsorden for bevillingsnævnene, for at få en ensartet behandling af ansøgningerne.

Der oprettes et bevillingsnævn i hver kommune for at sikre indsigt i, eller kunne tage hensyn til, lokale forhold. Den foreslåede sammensætning er hensigtsmæssig med såvel faglige som folkevalgte repræsentanter.

Bestemmelsen i stk. 5 om, at bevillingsnævnet er beslutningsdygtigt, når det er fuldtalligt, skal sikre, at bevillingsnævnet har en faglig bredde, når der skal træffes afgørelse i en bevillingssag. Derfor er der også indsat en bestemmelse om suppleanter.

Vejledninger til udkast til forretningsordenen m.v., vil blive stillet til rådighed på departementets hjemmeside.

§ 25

Skal det her forstås sådan, at ansøgningen skal sendes til bevillingsnævnet i den kommune hvor butikken har adresse, eller skal den sendes til den kommune i hvilken virksomheden har adresse?

Ansøgning skal sendes til den kommune, hvor den butik, hvortil der søges bevilling, har adresse. Dette præciseres i bemærkningerne.

§ 38 - § 39

Finder det uhensigtsmæssigt at der er forskellige lovlige tidspunkter for salg af alkoholholdige drikke afhængig af produktets alkoholprocent – det er langt nemmere at administrere og for kunderne at forstå, hvis det er ens udsalgstidspunkter.

For at understøtte de forebyggende tiltag om en mere hensigtsmæssig nydelse af alkoholholdige drikke, er der i lovforslaget uændrede åbningstider for salg af spiritus, samtidig med, at åbningstiderne for øl og vin er udvidet. Ligeledes er der udvidet adgang til udskænkning på helligdage i påsken, pinsen og julen samt harmonisering af udskænkningstiderne generelt.

Lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i WHO`s anbefalinger samt de forebyggende tiltag, der sker i samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret. Samtidig er der taget hensyn til den almindelige udvikling i samfundet med udvidelse af åbningstiderne for drikke som øl og vin.

Der indgår således flere forskellige aspekter og foranstaltninger med reguleringer på alkoholområdet, og forslaget om differentierede åbningstider fastholdes som en del heraf. Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedstilstand)

For at understøtte kommunernes og Selvstyrets igangsatte forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

Henseende til de sociale og sundhedsmæssige konsekvenser af et umådeholdent alkoholforbrug er det departementets opfattelse, at såvel landets borgere som detailhandlen gerne bidrager til forebyggende tiltag, som særligt er rettet mod beskyttelse af børn og unge mennesker.

Åbningstiderne fremgår i øvrigt også i skemaform som Bilag 1 til loven.

§ 41

En definition af hvor stor en ”Større butik” er ligesom en definition af hvor lille en ”mindre butik” er, er ønskeligt.

Vedtages denne § som det står her, vil det betyde, at vi i en del bygder ikke vil have disse produkter til salg, da salgsvolumen og dermed indtjening herpå vil ligge langt under det niveau, som en investering i at opfylde lovens krav kræver. Vi henviser til vore indledende bemærkninger. I dag foregår salg af alkoholiske drikke over 16% som diskbetjent salg – hvilket vi anbefaler fortsætter.

De berørte brancher og myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41.

§ 49

I dag findes der intet billede identifikation som personer kan fremvise, så det vil være uhyre vanskeligt at kontrollere, om den person der står og vil købe, reelt er over 18 år.

Ikke alle over 18 år har billedlegitimation i form af kørekort eller pas. Bevillingshaveren eller den, der har ansvaret for udskænkningen eller salget er henvist til i et vist omfang at fæste lid til andre former for legitimation så som studiekort, bopælsattest og lignende.

Der blev på FM2016 vedtaget et forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut til FM2017 omdeler en redegørelse, som gennemgår lovgivningens regler om tilknytningskrav til det grønlandske samfund, og vurderer relevansen af hver enkelt. Redegørelsen skal på denne baggrund

vurdere, om borgernes kontakt til det offentlige vil kunne lettes ved indførelsen af et nationalt ID-kort.

§ 58

Her henviser jeg til bemærkninger i indledningen om at nedsættelse af et alkohol reklamenævnt kunne overvejes i stedet for lovgivning på området. Dette for at sikre at eks. frivillig indgåede "retningslinjer for markedsføring af alkoholholdige drikke" overholdes, hvor der ikke reklameres målrettet mod unge og med produkter med mere end eks. 20 % i alkoholprocent.

I Danmark for eksempel reguleres markedsføring af alkohol i forhold til børn og unge dels af Markedsføringslovens § 8 stk. 3, dels af Retningslinjer for markedsføring af alkoholholdige drikkevarer'. Retningslinjerne er udstedt efter forhandling med alkoholproducenter, mellemed og myndigheder og indeholder regler for "god skik" i markedsføringen af alkohol.

En undersøgelse fra Alkohol & Samfund viser, at "god skik" for flere annoncørers vedkommende ikke overholdes.

§ 70

Kan ikke helt se hensigten med, at selvstyret kan fastsætte "maxpriser og avancer" på denne produktgruppe, samtidig med at de pålægger handlen yderligere omkostninger til at drive denne produktgruppe. Selvstyret er ikke bekendt med indkøbspriser og variable omkostninger der på løber undervejs. (eks. lageromkostninger til vinterforsyning, svind, etc.)

Det må være de almindelige markedsforhold der afgør prisen.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret. Bemærkningerne er taget til følge og bestemmelsen i § 70, stk. 2, udgår, da der hidtil ikke er fundet anledning til at benytte denne bemyndigelse.

§ 74

Der nævnes her bødemuligheder – men ikke niveau.

Bemærkningen er taget til efterretning.

Pisiffik A/S

Generelle bemærkninger:

Grønland har siden midten af 1990'erne oplevet en konstant faldende udvikling i alkoholforbruget. Dette taget i betragtning, er det Pisiffiks opfattelse, at der for så vidt angår alkoholsalg fra butikker, kun er behov for små justeringer af den gældende lov.

Vi mener, at hvis den positive udvikling skal fortsætte, er der ikke behov for flere restriktioner. Derimod bør der laves en holdningsbearbejdelse og oplysning om alkohols skadelige virkninger, samt en målrettet indsats mod de allerede kendte problemområder ift. bekæmpelse af umådeholden indtagelse af alkohol.

Da lovforslaget ikke adresserer de alment kendte "smuthuller" ift. anskaffelse af alkohol uden om de butikker, der følger og vil følge nuværende og kommende lovgivning, har vi udarbejdet nogle ideer, som kan hjælpe til at minimere disse "smuthuller". Vi mener, at dette er både vigtigt og relevant, da det salg, som sker via "smuthullerne", foregår uden for den tilladte salgsperiode samt understøtter et forbrug til ofte allerede svært berusede personer. Behovet opstår ofte til "efterfester", og salget foregår typisk via salg fra taxaer og facebooksider som f.eks. "køb-salg-bytte".

Pisiffik foreslår, at der i lovforslaget indarbejdes en mulighed for inddragelse af retten til at køre taxa og/ eller drive vognmandsforretning, hvis der konstateres alkoholsalg fra en taxa. Dette kan evt. understøttes af et forbud mod opbevaring af øl i taxaen, når der ikke er pasagerer i bilen. En indsats mod facebooksider som "køb-salg-bytte" kan deles op i en kontroldel, hvor politiet overvåger Facebook, samt tager nødvendige skridt mod sortbørs handlere.

Departementet har noteret sig forslaget, og dette vil indgå i overvejelserne i forbindelse med en revidering af loven. Dog ligger spørgsmålet om inddragelse af retten til at køre taxa ikke under Departementet for Sundheds ressortområde.

Vi foreslår også, at der oprettes en afgiftsfinansieret pulje til oplysning, forebyggelse og behandling af alkoholrelaterede problemer. Tiden er inde til at se på, hvordan vi får de ønskede budskaber ud til slutbrugerne. Her foreslås en forpligtigelse til at deltage i oplysningskampagner, og tilstedeværelse af foldere og brochurer med information i butikkerne. Dette kan bakkes op af krav om afvarsler eller gode råd på flaskerne, som det ses på cigaretpakker. Se i øvrigt kommentarerne til §58.

Vi mener, at der her specielt skal afsættes resurser rettet mod unge. Det skal være "uncool" at drikke, og vi foreslår, at der indføres tvungen brug af billedID for alle, der ønsker at købe alkohol. Dette vil effektivt sætte en stopper for salg til unge under 18 år, hvilket opleves svært i butikkerne i dag.

Ikke alle over 18 år har billedlegitimation i form af kørekort eller pas. Bevillingshaveren eller den, der har ansvaret for udskænkningen eller salget er henvist til i et vist omfang at fæste lid til andre former for legitimation så som studiekort, bopælsattest og lignende.

Der blev på FM2016 vedtaget et forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut til FM2017 omdeler en redegørelse, som gennemgår lovgivningens regler om tilknytningskrav til det grønlandske samfund, og vurderer relevansen af hver enkelt. Redegørelsen skal på denne baggrund vurdere, om borgernes kontakt til det offentlige vil kunne lettes ved indførelsen af et nationalt ID-kort.

Hvis finansiering tillader det, foreslår vi endvidere, at der øremærkes penge til at hjemtage uddannelsen af misbrugskonsulenter. Hvis borgere med alkoholproblemer skal hjælpes ud af deres misbrug, er der behov for flere og dobbeltsprogede misbrugskonsulenter.

Der uddannes løbende forebyggelses – og misbrugskonsulenter, ligesom såvel Selvstyret som kommunerne har ansat forebyggelseskonsulenter. Videntcenter for Misbrugsbehandling oprettes i 2016, ligesom der på sigt skal oprettes Misbrugsbehandlingscentre i hver kommune.

Pisiffiks bemærkninger til det udsendte lovforslag:

§2 stk. 1: Volumen procent på 0,0% bør hæves til ca. 2,5%. Hvis 0,0% fastholdes kan der ikke sælges hvidtøl, cider, let øl eller fyldt chokolade i butikkerne. Det virker ikke hensigtsmæssigt.

Ændringen fra 2,25 volumenprocent til 0,0 volumenprocent, jf. § 2, stk. 1, har flere formål. Det primære er hensynet til børn, unge og deres familier. Derudover skal bestemmelsen bidrage til en forenkling på området, således at en drik enten indeholder alkohol eller ikke indeholder alkohol.

Børn og unge under 18 år er herefter afskåret fra at kunne købe nogen form for alkohol.

Det skal i den forbindelse nævnes, at for eksempel hvidtøl typisk indeholder en alkoholvolumenprocent på 1,7 – 1,9.

Sammenholdt med øl af ”pilsnerstyrke” svarer to hvidtøl således efter omstændighederne til en ”pilsner” af typen Gammel Carlsberg og Rød Tuborg, der indeholder 3,3-3,8 % vol. Andre kendte eksempler på pilsner er Grøn Tuborg, Carlsberg Ice og Budweiser, der indeholder ca. 4,5 - 5 % vol.

Hyppigt brug af alkohol øger risikoen for at udvikle afhængighed af alkohol, og der findes ingen sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder udvikling af afhængighed hos disponerede personer.

Departementet for Sundhed lægger her især vægt på, at der ikke findes sikre nedre grænser for alkoholforbrug, når det gælder fosterskader hos gravide. Alkohol kan derfor være sundhedsskadelig selv i små mængder.

Let-øl og såkaldte "alkoholfrie" produkter er derfor også omfattet af lovens regler.

Med den foreslåede ændring af definitionen på, hvornår der er tale om en alkoholholdig drik, bliver den enkelte borger opmærksom på, hvornår man indtager alkohol.

Departementet har uddybet bemærkningerne til bestemmelsen.

§26: Ved forlængelse ud over 3 år bør bevilling gøres permanent, dog med mulighed for inddragelse. Reglen med 3 års perioder forekommer at være administrativt tungt ift. antallet, der ikke forlænges.

Som noget nyt kan en bevilling efter udløbet af bevillingsperioden på tre år nu forlænges for en 6-årig periode. Udstedelse af en bevilling for en længerevarende periode kræver, at der ikke har været kritisable forhold i bevillingsperioden forud for udstedelsen, der taler imod at udstede en mere permanent bevilling.

Departementet har præciseret bemærkningerne til bestemmelsen.

§28.3 forekommer at være svær at håndhæve, og bør bortfalde.

§28 stk. 3 er en videre førelse af gældende ret.

Bestemmelsen giver for eksempel adgang til, at en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, kan fortsætte i sin afdøde ægtefælles virksomhed uden ny alkoholbevilling, indtil virksomheden er solgt. Bestemmelsen sikrer på denne måde, at den efterlevende ægtefælle har tid til at afvikle boet mest hensigtsmæssigt.

Bemærkningerne er præciseret i henhold hertil.

§38 & 39: Generelt vil det være at foretrække, at der laves ens regler for alle ugedage ift. tidsrum for salg. Dette vil være meget nemmere at kommunikere og håndhæve. Der ønskes ud over forlængelsen af tidsrummet på hverdage, også en udvidelse af tidsrummet på lørdage og søndage til samme tidsrum som i hverdage. Salget i dette tidsrum bruges normalt under ansvarlige former, og vil samlet set fjerne den "hamstring" der i dag ses lige før, alkoholsalget slutter. Dette vil også fjerne noget af det ulovlige salg.

Generelt bør restriktionerne på helligdage fjernes. Det salg, der vil finde sted, vil være til ansvarlig forbrug, typisk i forbindelse med familiemiddage og lign.

For at understøtte de forebyggende tiltag om en mere hensigtsmæssig nydelse af alkoholholdige drikke, er der i lovforslaget uændrede åbningstider for salg af spiritus, samtidig med, at åbningstiderne for øl og vin er udvidet. Ligeledes er der udvidet adgang til udskænkning på helligdage i påsken, pinsen og julen samt harmonisering af udskænkningstiderne generelt.

Lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i WHO's anbefalinger samt de forebyggende tiltag, der sker i samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret. Samtidig er der taget hensyn til den almindelige udvikling i samfundet med udvidelse af åbningstiderne for drikke som øl og vin.

Der indgår således flere forskellige aspekter og foranstaltninger med reguleringer på alkoholområdet, og forslaget om differentierede åbningstider fastholdes som en del heraf. Rusdrikkeri er stadig et stort problem for det enkelte berørte barn og den enkelte berørte familie. De sociale konsekvenser heraf er velkendte.

Det fremgår blandt andet af et nyt studie fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU, der forsker i den grønlandske befolknings sundhedsstilstand, at Grønland har høj forekomst af selvmord blandt de unge. I den forbindelse udtaler en af forskerne bag undersøgelsen, at ”selvmord blandt unge grønlandere blandt andet skal ses i sammenhæng med en tilsvarende høj forekomst af seksuelle overgreb mod børn samt det faktum, at en betydelig del af befolkningen er vokset op i hjem med alkoholmisbrug”

Sammenhængen mellem alkohol og vold fremgår klart af Politiets statistikker, der viser, at ved langt de fleste voldstilfælde er enten krænker eller offer eller begge berusede. Som der står i Politiets Årsstatistik fra 2012: ”Grønlands Politi er af den opfattelse, at volden, drabssagerne og sædeligheds kriminaliteten er blandt nogle af landets største udfordringer. Da det samtidig er vores opfattelse, at langt hovedparten af disse sager begås af gerningsmænd, der er meget berusede, så kan en vej til en løsning være en massiv indsats mod rusdrikkeri - at man drikker alt for meget på alt for kort tid.” (Politiet i Grønland, 2013). Også i sundhedsvæsenet er fundet, at en stor del af dem, der henvender sig i sundhedsvæsenet i weekender fordi de er kommet til skade eller har været udsat for vold er fulde (Nexoe et al., 2010) Kilde: Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland - resultater fra skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland i 2014

Samtidig belaster misbrug af alkohol den enkelte misbrugers sundhedstilstand, og antallet af rusdrikkere og misbrugere er stadig højt.

I 2014 havde 21,5 procent af forældre med børn under 18 år et potentielt skadeligt alkoholmisbrug. (Kilde: Statens Institut for Folkesundhed om den grønlandske befolknings sundhedsstilstand)

Derfor har man fra Naalakkersuits side fortsat et ønske om at søge at etablere mindre skadelige og mere hensigtsmæssige alkoholvaner til gavn for alle grupper i samfundet og befolkningens generelle sundhed og især i forhold til børn og unge.

For at understøtte kommunernes forebyggende tiltag, er der i lovforslaget anbefalet en begrænsning i adgangen til spiritus på de dage, hvor et flertal af befolkningen har fri til samvær med børn, familie og venner.

§41: Dette afsnit bør fjernes. Det giver ingen mening, at de største butikker skal have hårdere krav end de mindste, da andelen af alkoholsalget er relativt større i de små butikker. Omkostningen til etablering af afskærmning og ekstra bemanning til afskærmede områder er en urimelig omkostning at pålægge butikkerne. Hvis dette tiltag overhovedet har nogen effekt, hvilket vi betvivler, er effekten så lille, at proportionaliteten mellem omkostningen for butikkerne og effekten ikke er til stede.

Hvis varerne ikke må være synlige, vil de afskærmede områder komme til at virke som ”hash huler” og meget tyveri attraktive. Det giver optimale vilkår for tyveri for de mest udsatte borgere, og medfører øget kriminalitet.

Hvis indholdet i §41 fastholdes skal der være en lang indfasning. Det eneste rimelige er, at der kun ved nybyggeri af butikker stilles dette krav.

De berørte brancher og relevante myndigheder vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning jf. § 41, såfremt lovforslaget vedtages.

§47 stk. 1: Denne bestemmelse er meget uklar. Er der tale om et forbud mod tilbud på alkohol eller en dikteret minimumspris? Gælder dette detailhandel, eller er det kun udskænkning?

Grundet den uklare tekst og de potentielt voldsomme påvirkninger for bevillingshaverne, alt efter hvordan teksten tolkes, mener vi, at teksten skal præciseres og sende ud i ny høring, så parterne kan komme med bemærkninger på et oplyst grundlag.

Bestemmelsen fastslår, at der skal være samme priser for alle kunder, for eksempel samme priser for turister og lokale beboere.

Bemærkningerne præciseres i henhold hertil.

§48: Dette virker som et religiøst korstog, og vil ikke have den ønskede virkning. Forslaget viser manglende kendskab til det grønlandske arbejdsmarked, som har så høj en omsætningshastighed af personale, at det vil være et fåtal af virksomheder, der har en reel mulighed for at få alle ansatte oplært, inden de fratræder.

Se i øvrigt vores generelle kommentarer om misbrugskonsulenter og kommentarerne til §68 om alkohol politikker.

Det lille kursus er tænkt som en hjælp til alle nyansatte, der skal beskæftiges med salg eller udskænkning af alkoholholdige drikke.

Kursus til de ansatte er en del af de forebyggende tiltag på alkoholområdet. Kurset tilrettes således, at det afvikles over nettet. Kurset består af et antal spørgsmål, der skal give kursisten viden om de vigtigste bestemmelser i forbindelse med salg og udskænkning samt et mere generelt indblik i ansvarligt salg og udskænkning af alkoholholdige drikke. Består kursisten ikke minikurset i første omgang, kan forsøget gentages, indtil kursisten består.

§58 stk. 1: Dette vil ikke kunne håndhæves. Internettet og specielt sociale medier åbner for en nem omgåelse af dette tiltag via udenlandske platforme.

Hvis tiltaget skal håndhæves, hvad så med f.eks. danske ugeblade, lokalt udbudte tv stationer som har reklamer for alkohol, sponsorater for øl på fodboldtøj og lignende. Bliver det forbudt?

Hvis der ønskes tiltag på dette område, er det en mulighed at overveje fastpris system, minimumspriser, stramninger af afgiftssystemet, eller bedst af alt: krav om advarsler/ oplysning på f.eks. 25% af den plads, der bruges på markedsføring af alkohol.

Den grønlandske nationale lovgivning regulerer ikke området for udenlandske aviser, tidsskrifter, blade og billedmedier. Loven har ikke til formål at afskære borgerne fra at købe udenlandske aviser og blade eller benytte udenlandske billedmedier i øvrigt.

Sponsorater for øl på fodboldtøj og lignende bliver forbudt, hvis lovforslaget vedtages.

Bestemmelserne i § 58 er blevet præciseret i lovforslaget.

§68: Kan udvides til at omfatte alle indehavere af en alkoholbevilling. Det virker mere logisk end det i øvrigt i § 48 foreslåede.

Departementet har noteret sig dette, og forslaget vil indgå i overvejelserne, næste gang loven skal revideres.

Brugseni

Bemærkninger til forslag til ny Inatsisartutlov om salg og udskænkning af alkoholdrikke
Kalaallit Nunaanni Brugseni bakker op omkring, at det er vigtigt at have fokus på et sundt liv. Og som en ansvarlig virksomhed har vi stor fokus på sundhed, både internt og eksternt. Hvert år har vi eksempelvis Brugseni-løbet, som er et populært familieløb, og vi har forskellige CSR-projekter omhandlende sundhed.

Vi er dog ikke enige i hele forslaget fra Naalakkersuisut.

Kalaallit Nunaanni Brugseni vil gerne være med til at sikre, at forbrugerne får bedre informationer omkring de skadelige virkninger et for højt forbrug af alkohol har.

Derfor har vi gennem de sidste mange år bakket op omkring den ”officielle” alkoholfrie uge 18, ved netop ikke at annoncere med vin og øl. Vi har også indledt et samarbejde med Departementet for Sundhed omkring oplysning vedrørende forskellige sundhedstiltag i vores tilbudsaviser.

I Qaqortoq har vi de sidste tre år kørt et tema i uge 18 omkring børn og unge, en aktivitet som vi meget gerne vil brede ud til de øvrige byer. Ved netop at have fokus på børn og unge håber vi på, at det kan have en positiv adfærdsændring for befolkningen, således at netop uge 18 som en alkoholfri uge får endnu større fokus. Det er lykkedes at få flere andre virksomheder og institutioner med i projektet. Og vi har vist i andre sammenhænge, senest ved AWG, at vi når længst, jo flere vi er om at løfte en opgave.

Kalaallit Nunaanni Brugseni tror på at vi ved at motivere børn og unge til at tage ansvar, at være synlige om vores holdninger og ved at fortsætte med at italesætte en sund og god livsstil, vil kunne skabe en langt større effekt.

At ”skjule” en vare mener vi gør det endnu mere spændende og interessant for børn og unge.

Hvorfor ikke vise at det sagtens kan lade sig gøre at have en sund holdning til varerne? Vi vil ikke kunne censurere det der vises i udenlandsk TV og andre sociale medier alligevel.

Der har gennem de sidste mange år været en nedgang i salget af øl, vin og spiritus, hvilket må være et tegn på, at de handlinger der er sat ind tidligere, har virket.

Kalaallit Nunaanni Brugsenis holdning er derfor, at vi finder forslaget om udvidet åbningstider og ændring i grænsen for hvornår der er tale om alkoholholdige drikke som udmærkede forslag.

Derved vil der ske liberalisering i markedet og illegalt salg af øl fra især taxaer, vil blive formindsket.

Da Kalaallit Nunaanni Brugseni ikke har indflydelse på, hvem der kommer i bestyrelsen, kan vi risikere at der bliver valgt et medlem som ikke opfylder kravet om ingen gæld til offentligheden hvormed der opstår mulighed for at miste vores bevilling – hvorfor vi ikke synes at forslaget er hensigtsmæssigt.

Bestyrelsesmedlemmer i selskaber skal personligt opfylde betingelserne i § 4, stk. 1., nr. 1-4. Der er således ikke noget krav om, at bestyrelsesmedlemmer ikke må have gæld til det offentlige.

For andre personer, der selv skal have alkoholbevilling eller i øvrigt i kraft af deres stilling i virksomheden er omfattet af bestemmelsen vedrørende gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, bemærkes, at personen gerne må have gæld, men ikke forfalden gæld.

Gælden er ikke forfalden, hvis ansøger for eksempel har aftalt en afdragsordning, og ansøger overholder afdragsaftalen ved at betale sine afdrag til tiden. Ansøger vil i sådanne tilfælde kunne få bevilling, fordi han betaler sin gæld efterhånden, som den forfalder.

Et bestyrelsesmedlem, der ikke opfylder betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-4, kan ikke antages eller fortsætte som bestyrelsesmedlem i selskabet.

Derimod mener vi at forslaget om synlighed af varerne i butikkerne ved at afskærme eller etablere et særskilt lokale med egen indgang ikke er den rette måde at løse problemet på. Dette vil også have store økonomiske omkostninger for de berørte forretninger. Heller ikke ved at forbyde enhver markedsføring af alkoholholdige drikke. Hvis dette forslag vedtages, mener vi at det vil have en modsat effekt hos de unge, da det blot vil skabe større søgning og interesse.

Afskærmning skal medvirke til, at børn ikke opfatter alkoholholdige drikke som en dagligvare. Ligeledes skal afskærmning bidrage til, at børnefamilier kan købe ind uden at alkohol indgår som en del af indkøbsoplevelsen.

Forskning viser, at mange forbrugere styres af visuelle indtryk. Derudover er det almindeligt kendt, at en vares placering, og dermed synlighed, influerer på salget af varen. Blandt andre, angiver en retail blog råd om maksimering af eksponering, hvorefter man med fordel "kan søge at bryde kundernes rute rundt i butikken, så de eksponeres for flere varer, når de handler. ....". "Eksponering er nemlig essentielt – især når det gælder impulsvarer. Idéen om "walk through"-konceptet driver fx i stigende grad duty free-salget i lufthavne verden over."

I EU-regi har Underudvalget for Naturressourcer i sit oplæg til møde i foråret 2016 om Behovet for og vejen mod en EU-strategi for alkohol, blandt andre emner nævnt markedsføring, hvorom det hedder:

"Markedsføring – forskning viser, at jo mere børn og unge eksponeres for markedsføring, desto større er risikoen for, at de begynder at drikke alkohol, eller at alkoholforbruget øges.

Markedsføring og reklame via sociale medier og på internettet er vigtige aspekter at tage hensyn til, f.eks. hvad angår sponsorering af arrangementer, produktplacering og sideprodukter, der har relation til alkoholmærker."

Forbud mod markedsføring er kendt fra tobaksområdet, hvor forbud mod reklamer for tobaksvarer i dag opfattes som et naturligt værn mod sundhedsskadelige og uhensigtsmæssige vaner.

Til slut kan vi ikke se hensigten med at Naalakkersuisut kan fastsætte ”maxpriser og avancer” på disse varer. Naalakkersuisut er ikke bekendt med indkøbspriser, lageromkostninger, svind osv. Det må være de almindelige markedsforhold der afgør prisen.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret. Bemærkningerne er taget til følge og bestemmelsen i § 70, stk. 2 udgår, da der hidtil ikke er fundet anledning til at benytte denne bemyndigelse.

Til slut en lille opfordring på etablering af dialog parterne imellem, inden forslaget sendes til behandling.

Bemærkningen er taget til efterretning. Departementet har inddraget de forskellige interessenter, herunder detailhandlen, under det forberedende arbejde af lovforslaget

De berørte brancher og relevante myndigheder vil ligeledes blive inddraget i arbejdet med fastsættelse af de nærmere reguleringer for afskærmning i henhold til § 41.